



Melléklet
a Gaál Kálmán Gazdasági Program végrehajtásáról
szóló beszámoló elfogadásáról szóló,
297/2014. (IX. 30.) számú önkormányzati
határozathoz



**KISÚJSZÁLLÁS VÁROS
ÖNKORMÁNYZATA**



**A GAÁL KÁLMÁN
GAZDASÁGI PROGRAM
VÉGREHAJTÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE
(2010-2014)**



„Kisújszállás városa nem könnyű adottságokkal bír a földrajzi, közlekedési, gazdasági és erőforrási adottságokat illetően. Nagy kihívások az elvándorlás, az országrész korlátozott munkalehetőségei, a kellő erősségű ipar és a prosperáló vállalkozások hiánya. A gazdasági korlátokat viszont sok téren ellensúlyozza a kisújszállásiak szellemi teljesítménye, tudása, innovatív alkotókedve. Ez az emberi elszántság az, ami az itt élőket évszázadokon keresztül mindig is éllette és megtartotta a mindenkori gazdasági szükségességek ellenére is, valamint hitem szerint a gondviselő Isten.”

– Illéssy Ádám –

Tartalom

BEVEZETÉS	3
Jövőkép, általános célok	4
Kisújszállás társadalmi, gazdasági, kulturális értékei	5
A város gazdasági és társadalmi környezetének alakulása 2010-2014 között	7
Az önkormányzatot érintő legfontosabb szervezeti változások	12
Költségvetési adatok az önkormányzat működéséről (2010-2014)	16
Az adósságkonszolidáció jelentősége	22
A VÁROS MŰKÖDTETÉSÉNEK JELLEMZŐI, EREDMÉNYEI.....	24
Az önkormányzati munka keretei	24
Szociális és gyermekjóléti ellátás, gyermekvédelem	27
Egészségügyi ellátás	29
Közüktatás, köznevelés	30
Foglalkoztatás, közfoglalkoztatás	35
Közürend, közübiztonság, bünymegelőzés	36
Mezei őrszolgálat	37
Közüterület-felügyelet	37
Jelzőrendszer	37
Közünykáció, helyi média	37
Kisújszállási Nagyün Polgárőr Egyesület.....	37
Ivóvíz-szolgáltatás, szennyvízkezelés, belvízelvezetés	38
Közünyezetvédelem, hulladékgyaldálkodás	39
Közüművelődés, közültúra, kiadványok	43
Civil szervezetek	45
Nyilvánosság, közünykáció, kiadványok	46
Idegenforgalom, turizmus.....	47
Szabadidő, sport	48
Önkormányzati kapcsolatok	49
A VÁROSFEJLESZTÉS EREDMÉNYEI – VERSENYKÉPESEBB VÁROS.....	50
Értékközüpontú és munkahelyteremtő városfejlesztés	50
A belvízelvezető rendszer kiépítése és felújítása	53
Közüépületek akadálymentesítése	53
Közülekedés, „zügprogram”	53
A Néprajzi Kiállítóterem (Morgó) iskolabarát felújítása	54
Kumánia Gyógy- és Strandfürdő	54
Hotel Kumánia***	55
A városközüpont funkcióbővítő fejlesztése (városközüpont, Kálvín tér, Vigadó).....	55
Szociális fejlesztések	56
Egészségügyi fejlesztés – a Gyermekorvosi Rendelő felújítása	57
Sportfejlesztések	58
A hulladéklerakó telepek rekultivációja - európai üniós normák szerint	58
Közünyezeti közültúra (közütéri alkotások)	59
Mellékletek.....	60

BEVEZETÉS

„Középpontban a foglalkoztatás” – ezzel a gondolattal indította útjára 2012-ben Kisújszállás Város Önkormányzata a Gaál Kálmánról, Kisújszállás egyik legjelesebb városfejlesztő polgármesteréről elnevezett gazdasági programját. E program a négyéves szakaszokra osztott önkormányzati munka alapdokumentuma: a város működtetésének és fejlesztésének céljait és eszközeit foglalja össze. Helyzetelemzés és feladatokra lebontott tervezés foglalata.

Arra, hogy a négyéves önkormányzati ciklus közepén a képviselő-testület teljes egészében átdolgozza volna gazdasági programját, 2012-ben először került sor. A 2010-14-es évre elfogadott program (68/2012. (III. 29.) számú önkormányzati határozat) átfogó felülvizsgálatát azonban több olyan jogszabályi rendelkezés indokolta, amely a város működtetését más alapokra helyezte. Emellett a képviselő-testület az eddigieknél még hangsúlyosabban kívánta kezelni a helyi lakosok foglalkoztatási lehetőségeinek bővítését.

A felülvizsgált gazdasági programot képviselő-testületünk a 171/2012. (IV. 24.) számú határozatával fogadta el. Döntésünk helyességét az azóta eltelt két év igazolta. **Olyan nagy horderejű változásoknak lettünk ugyanis részesei** – és lehetőségeinkhez mérten alakítói is –, **amelyek évtizedekre megváltoztatják városunk működését és működtetését, és tegyük hozzá: városunk életét. Ennek legfontosabb kulcsszavai a következők:**

- városfejlesztés,
- feladat-átszervezések,
- adósságmegváltás,
- pénzügyi konszolidáció,
- új szinterek a kialakítása a tartalmasabb közösségi élethez.

A gazdasági program értékelése során a városunk működtetésében és fejlesztésében megmutatkozó legfontosabb **tendenciák** megfogalmazására és az elért **eredmények** számbavételére vállalkoztunk. A részletesebb bemutatás lehetőségével azon témák esetében éltünk, amelyek a legátfogóbb változásokat hozták városunk közösségének életébe.

Hosszas terjedelme ellenére ez a számvetés mégis rövid foglalata négy év önkormányzati krónikájának, mert mindannyian érezhettük és tapasztalhattuk, hogy sokat dolgoztunk és számos eredményt értünk. Bízunk abban, hogy az elmúlt négy év során meghozott döntéseink is olyanok voltak, amelyek a lehetőségek mérlegelése közepette a legjobban szolgálták az adott helyzet megoldását és annak hosszú távú kedvező hatását.

E helyen mondunk köszönetet mindazoknak, akik egy-egy szervezet, intézmény, gazdálkodó egység, hivatal, civil közösség tagjaként vagy éppen magánemberként bármilyen módon támogatták városunk fejlesztését. Méltán mondhatjuk, hogy közösen annak a felelősségteljes munkának a részesei lehettünk, aminek eredményeként küllemében megszépül, működésében racionálisabb, lelkiületében pedig szerethetőbb város lesz Kisújszállás. Bízunk benne, hogy a következő önkormányzati ciklusban mindez folytatódni fog.

Jövőkép, általános célok

Milyen városban szeretnénk élni? – erre a kérdésre válaszolunk, amikor városunk jövőképét körvonalazzuk. Az objektívnek tekinthető válasz számos szubjektív feleletből adódik össze, hiszen mindenkinek más az ideális lakókörnyezet, az ideális otthon. Mindezek alapján azonban mégis jól körülírhatjuk azokat az elvárásokat, amelyek teljesülésétől otthon érezhetjük magunkat lakóhelyünkön. A gazdasági program ezek felvázolásával fogalmazta meg azokat a kritériumokat, amelyek mentén a képviselő-testület a város működtetését és fejlesztését alakítani kívánja. **Az elmúlt négy év eredményeit az alapján ítéltük meg, hogy mennyire szolgálták, illetve szolgálják a legfontosabb területeken a város komfortosabbá, 'élhetőbbé' tételét.**

A gazdasági program értékelésében döntően a **2010-2014 közötti időszakot** vizsgáljuk, nem hagyhatjuk figyelmen kívül azonban a városirányítás folyamatát, nevezetesen azt, hogy ez a négyéves időszak egy folyamat, a várostörténet része.

Szűkebb értelemben véve második szakasza a Nagykun Polgári Kör – Fidesz többségű városvezetésnek, mely új alapokra, helyezte a város működtetését, fejlesztését és közösségi életét. 2006 őszén – elsőprő többségű lakossági szavazás eredményeként – a **korábbinál nyitabb várospolitika és dinamikusabb városfejlesztés vehette kezdetét**, ami jelentős infrastrukturális beruházások megvalósításában és további fejlesztések pályázati megalapozásában, valamint gazdag közösségi és kulturális életben nyilvánult meg. Ezt a 2006-2010 közötti négy évet „**Az élhetőbb Kisújszállásért**” címmel, a fordulat időszakaként jegyezzük a város krónikájába. A 2010-2014 közötti szakasz ennek a folytatása volt, hiszen az elért eredmények alapjait döntően az előző években pályázatokkal, kötvénykibocsátással, tervek készítésével teremtettük meg. Ezt a programot a „**Színnel és értelemmel – Kisújszállásért**” címmel hirdettük és valósítottuk meg.

Tágabb értelemben a 2010-2014-es éveket a rendszerváltás utáni időszak városfejlesztésben eddigi legeredményesebb négy esztendejeként értékelhetjük, megköszönve azt a megállapítást is, hogy eredményeiben megközelíti a városunk történetének legproduktívabb esztendeit, melyekben – közelítőleg száz esztendővel ezelőtt – Gaál Kálmán polgármester és képviselőtársai voltak a város vezetői. Tegyük mindehhez hozzá, hogy **az önkormányzati feladatellátásban is nagy horderejű változásoknak lehettünk részesei.**

Amikor az elért eredményeket részleteiben is értékelni kívánjuk, a város remélt és tervezett jövőjének jellemzői mentén gondolkodunk. A kérdés: **döntéseinkkel, városirányítási és városfejlesztési munkánkkal, elért eredményeinkkel előbbre jutottunk-e annak a tervezett jövőképnél a megvalósításában, amelyek a következők:**

- A kisújszállási ember otthon érzi magát városában, mert magát és családját biztonságban tudja. E biztonságérzet legfontosabb összetevői a közösség, a lakóhely, a munkahely, a tárgyi és szellemi-kulturális környezet megtartó ereje. A városvezetés konkrét intézkedései ezeket az értékeket védik és fejlesztik.
- Esztétikus, tiszta és egészséges a lakókörnyezet, szép a városközpont, rendezettek az utcák.
- Tiszta az ivóvíz, a szennyvíz kezelése korszerű módon történik, a belvizet egész városból kiépített árok- és csatornarendszeren vezetik az élővizekbe, a lakossági hulladékot környezetbarát módon kezelik.
- Az úthálózat az egész városra kiterjedően burkolt és biztonságos, ugyanakkor a város az országos vasúti és közúti közlekedésben könnyen elérhető.
- A külterületek is rendezettek, földútjaink karbantartottak, járhatóak, a használók a közös érdeket és célt megértik.
- A jó infrastrukturális feltételeknek köszönhetően a munkahelyteremtő vállalkozások száma nő, közöttük olyan vállalkozások is létesülnek, amelyek a helyben megtermelt élelmiszereket, termékeket értékesítik.
- A lakosok számára helyben elérhetőek az egészségügyi alapszolgáltatások, valamint a bölcsőde, óvoda, iskolák.

- Élénk és gazdag a közösségi élet, a hagyományos és újonnan alakult civil szervezetek egymással jó kapcsolatban működnek.
- A kulturális és sportélet igényes, a környék számára is vonzó szórakozási és kikapcsolódási alkalmakat kínál, és a lakosok élnek is ezekkel a lehetőségekkel.
- A kisújszállásiak
 - tájékozottak a '*város dolgai*' felől, sőt gyakran ad hírt magáról a város megyei és országos médiában is,
 - szívesen vesznek részt a város közéletében,
 - ismerik kun hagyományaikat, büszkéik is elődeiknek a magyar történelemben többször bebizonyított helytállására,
 - vendégszeretőek, ezért és a kiváló szolgáltatásairól a térségben, de az országban is egyre ismertebbé váló Kumánia Gyógy- és Strandfürdőnek, valamint a Hotel Kumániának nagy a látogatottsága, a turizmus a városban sokaknak munkát is ad.
- A város további élete szempontjából kiemelkedő jelentőségű a közbiztonság javításának igénye, annak megvalósítása.
- Mindezeknek köszönhetően a lakosságszám eddig tapasztalt csökkenése reményeink szerint megáll, majd néhány éven belül a születések és a lakosság száma nőni kezd, több lesz a munkalehetőség, és többen akarnak és fognak tudni itthon boldogulni. Kisújszállás még „*élhetőbb*” lesz, és térségünk egyik legdinamikusabban fejlődő kisvárosaként fogják ismerni.

Kisújszállás társadalmi, gazdasági, kulturális értékei

Egy település lakóinak identitástudata annál erősebb, minél több közösségi érték fűzi őket össze. **A közös értékek az összetartozás tudatát, sajátos kohéziót és kapcsolatrendszert jelentenek a település számára, amik ugyan a múltból eredeztethetők, de a település jelenét és jövőjét lényegesen meghatározhatják.** Értelmezhető ez a település társadalmi, gazdasági és kulturális életében egyaránt.

Kisújszállás múltját több évezredre visszavezetik a régészeti és történelmi kutatások. Ezek alapján mondhatjuk, hogy ez a vidék évezredek óta lakott hely, lakói földműveléssel foglalkoztak, állatokat tartottak, pásztorkodó életet éltek. A több ezer éves múltból máig az ún. kunhalmok maradtak fenn, melyek különleges mementók, hajdani temetkezési helyek az Alföldön, benne a Nagykunságon. A honfoglaló magyarok ezen a gyéren lakott vidéken szláv népeket találtak. Az Árpád-korból falvak, sőt templom maradványait tárták fel. Az 1200-as évek közepén ide települő harcos kun nemzetségek a királynak tett katonai szolgálataikért sajátos kiváltságokat kaptak, egy részük azonban szintén a földművelő, állattenyésztő életmódra tért át. Később, a tatár és török pusztítások idején többször elnéptelenedett ez a vidék.

A török idők utáni újratelepülés az alföldi települések gazdaságának javulását, társadalmi életének újraszabályozását hozta. Miután azonban az 1700-as évek elején a Jászkunságot a Német Lovagrendnek eladták, a kunok Rákóczihoz csatlakoztak, remélve kiváltságaik visszanyerését. Rákóczi a rakamazi birtokán összegyűjtötte az e területek maradék lakóit, majd évekkel később hozzásegítette őket ahhoz, hogy visszatérjenek hajdani lakóhelyükre. Kisújszállás 1717. augusztus 17-én települt újra. 1745 újabb fordulópontra jutott a jászkunok életében, hiszen ekkor vásárolhatták vissza szabadságukat és kapták vissza kiváltságaikat. Ezzel megnyílt az út a parasztpolgárosodás előtt, ami a többi jászkun településhez hasonlóan Kisújszállás fejlődéséhez is jelentősen hozzájárult. Kisújszállás 1806-ban kapott mezővárosi rangot. Az ipari és a kereskedelmi tevékenység azonban csak lassan bontakozott ki. Az 1848/49-es forradalom és szabadságharc itt már olyan mezővárost talál, melynek lakosai egy emberként álltak a forradalom ügye mellé.

A szabadságszeretetből, erős öntudatból és önállósági vágyból, szívós munkából és nagy akaraterőből összetett magatartás generációkon át hagyományozódott, ma ezt értik a gyakran használt *kun mentalitás* kifejezés alatt. A várostörténet lapjaiból ez a megfoghatatlan, de az összetartozás-tudatot erősítő mentalitás ma értékeink egyike. Illéssy Ádám, városunk történelmi Illéssy családjának mai leszármazottja 2014-ben, díszpolgárrá avatásakor így fogalmazott városunkról: „A gazdasági korlátokat ... sok téren ellensúlyozza a kisújszállásiak szellemi teljesítménye, tudása, innovatív

alkotókedve. Ez az emberi elszántság az, ami az itt élőket évszázadokon keresztül mindig is eltette és megtartotta a mindenkori gazdasági szükségességek ellenére is, valamint hitem szerint a gondviselő Isten.”

Kisújszállás mai adottságaiból a következő értékeket emeljük ki:

Rendezett városkép, karakteres városközpont:

Kisújszállás kisvárosias arculata a 19. század végén és a 20. század elején alakult ki. Ekkor épültek – a műemlék Református templom kivételével – a városképet ma is meghatározó, többnyire neobarokk és neoklasszicista stílusjegyeket viselő középületek. A 20. század második fele azonban itt is a sablonos szocreál épülettömböket és lakóépületeket hagyta emlékeztetőül. Ezeket szögletes vonalait oldják a lakótelepek mára nagyra nőtt fái, valamint a lakosok által ültetett és gondozott virágok.

Kedvező közlekedési feltételek, infrastruktúra:

A város vasúton és közúton egyaránt jól megközelíthető: a Budapest–Nyíregyháza–Záhony vasútvonal mentén fekszik, a 4-es számú főútról könnyen elérhető. A városon belül a burkolt utak aránya 95%-os. A csatornázottság gyakorlatilag teljes körű, a város jó eredményeket tud felmutatni a szelektív hulladékkezelésben is.

Bővülő kínálat az idegenforgalomban:

Kisújszállás tipikus alföldi település, többségében rendezett, hangulatos utcáival, szép fasorokkal, parkosított terekkel, valamint a tájba épülő kerti gazdálkodással. A felújított városközpont kellemes háttérrel nyújt sétákhoz, szabadtéri programokhoz. A városközpontot több mint százéves reprezentatív épületek alkotják. Gyógy- és strandfürdő, hotel, ifjúsági szálláshely, fürdőgyógyászati szolgáltatások várják a vendégeket. A fürdő 48-49 fokos (a fürdőfejlesztés során fűtő új kútnak köszönhetően már 62-63 fokos víz is van) alkálihidrogén-karbonátos-jódos vize gyógyító hatású. Megújuló városközpont, számos köztéri alkotás, rendezett parkok fogadják az ideérkezőket. A város egynapos kirándulások jó kiindulópontja a Hortobágyra, a történelmi Egerbe, az ecsegfalvai tűzokrezervátumba.

Kedvező feltételek mezőgazdaságban:

Kisújszállás alapvetően mezőváros, jó minőségű, gazdálkodásra alkalmas termőföldek, szántók és legelők veszik körül. Eredményesen működik a város egyik legjelentősebb munkáltatója, a Nagykun 2000 Mg. Zrt., valamint Európában egyedülálló a kisújszállási rizstermesztés, beleértve az indiánrizs termesztését is. A lakosság jelentős része konyhakerti gazdálkodást is folytat.

Természeti értékek a városban és annak határában:

Kisújszálláson számos természeti érték kiált védelemért. Az önkormányzat szakmai tanulmány alapján felmérte ezeket, és megkezdte a helyi védelem alá helyezésüket. A természeti értékek gazdag köréből itt a helyi védelem alá kerülő értékeket emeljük ki. Ezek a város határában: az Öregerdő több száz éves tölgyfaival és a csatlakozó tisztásokkal, a Gyalpári erdő és csordajárás, a Nagyrét és a kisújszállási rizsföldek. A városon belül pedig az Erzsébet királyné liget, melynek az 1898-ban történt ültetését Móricz Zsigmond Forr a bor című regényében is megörökítette, továbbá a Református templom kertjében és a mellette elhelyezkedő iskola udvarán az erdei fülesbaglyok gyülekezőhelye, valamint a Pásztorkodás Emlékhelye. Emellett városszerte van még számos öreg fa is, a határban pedig a megmaradt négy kunhalom.

Széles körű kínálat a köznevelésben:

A városban öt egyházi és egy állami fenntartásban lévő, jól felszerelt, köznevelési intézmény működik, melyek a köznevelési szolgáltatás széles körét biztosítják az óvodai ellátástól kezdve az általános, szak- és szakközépiskolai, gimnáziumi ellátáson át a művészeti oktatásig, beleértve az általános és középiskolai kollégiumi ellátást is.

Gazdag kulturális hagyományok:

A városban a hagyományőrzés a tárgyi és szellemi kultúrában egyaránt jelen van. A tárgyi kultúrát őrzik a városközpont meghatározó középületei, valamint a régi, a paraszti és a paraszt-polgári építkezés jegyeit őrző épületek. Kiemelendők a műemlék épületek: a Református templom, a Néprajzi Kiállítóterem (egykor Morgó csárda) és a Városháza. Ezeken túl értékes építészeti emlék a mintegy kétszáz éves Tájház is. Képzőművészeti emlékek, alkotások sora szépíti a várost, közöttük az első világháború emlékeztetőjeként az ország egyik legszebb lovas szobra, a második világháború mementőjeként pedig a harangos szobor, valamint a Pásztorkodás emlékhelye, a Báránkyút, a Turulmadaras emlékmű, a Bagaméri-szobor, a Piacos fiú c. alkotás vagy a város makettje – hogy csak néhányat említsünk. De vannak a népi díszítőművészetet művelő helyi kézművesek, közöttük szalmafonók, gyöngyfűzők, csipkeverők. A város szellemi kultúrájának tárgyasult alkotásai, azaz helytörténeti könyvek sora jelenik meg évről évre a városban. Az év során több zenei, lovas, gasztronómiai és sportprogram várja az érdeklődőket. A helyi civil szervezetek aktív résztvevői a város közösségi életének.

Támogató városvezetés:

Szemléletében és ennek megnyilvánulásaként döntéseiben is elősegíti a városvezetés a lakosságnak munkalehetőségeket kínáló vállalkozások letelepedését, a munkahelyeket is teremtő önkormányzati fejlesztéseket, valamint a munkanélküliek számára a közmunkaprogramok minél szélesebb körét. A városvezetés motiváló és támogató szerepe jellemzi a helyi közösségek – intézmények, civil szervezetek, sportegyesületek – működéséhez és programjaihoz való hozzáállását.

A város gazdasági és társadalmi környezetének alakulása 2010-2014 között

Új alapokra helyeződött az önkormányzat működése

A 2010-2014-es évek az évezred első gazdasági világválságának időszaka is voltak, amely értelemszerűen kedvezőtlen hatás gyakorolt az ország költségvetésére, és ugyanígy városunk életére, szorosabb értelemben véve gazdálkodására, költségvetésének alakulására és a foglalkoztatásra is. **Sajátos módon ugyanakkor – a költségvetési szempontból nehezebb 2012-2013-as évek után – a 2014. évre a megváltozott jogi környezetben biztosabb alapokra helyeződött a város működtetése.** Ez kormányzati intézkedéseknek és helyi döntéseknek egyaránt köszönhető volt.

A kormányzat a helyzet kezelésére generális intézkedéseket vezetett be. A nagy ellátórendszerek működésének reformját valósították meg a közoktatás/köznevelésben, az államigazgatásban, a víziközmű-szolgáltatásban és a kommunális hulladék gyűjtésének rendszerében. Ezeken a fontos területeken csökkentették az önkormányzati szerepvállalást, ezzel együtt az önkormányzatok finanszírozását. A lakosság életkörülményeinek javítása érdekében átlagosan 20%-os rezsicsökkentést valósítottak meg, intézkedéseket tettek a lakásvásárlásokhoz felvett devizahitelek miatt eladósodott családok megsegítésére, és jelentős növekedésre adtak lehetőséget a közmunkaprogramba bevontak számát illetően is. Az önkormányzati gazdálkodásban a legnagyobb horderejű segítséget az adósságtkonszolidáció, azaz az önkormányzatok hiteleinek átvállalása jelentette.

Képviselő-testületünk a válság negatív hatásait önkormányzati szinten a feladatok átszervezésével, és az eddigieknél még nagyobb költségvetési fegyelemmel védhette ki. Ez utóbbiba beleértendő, hogy a kiadások és bevételek egyensúlyát az eddigieknél még szigorúbban követeltük meg. Ennek során figyelembe vettük, hogy

- a bevételeink mindenkor biztosítsák a város **működőképességét**, legalább az elért szolgáltatási színvonal megőrzését,
- legyen megfelelő bevételi forrás a **fejlesztések** megvalósításához, majd pedig azok működtetéséhez,

- a fejlesztések során törekedjünk a **megújuló energiaforrások** nyújtotta lehetőségek kihasználására,
- a településfejlesztésben legyen még hangsúlyosabb a **foglalkoztatás** elősegítése.

Fejlesztéseink előkészítésében követelményként jelent meg a fenntartható fejlődés a gazdaságban, a környezetgazdálkodásban, a társadalmi folyamatokban.

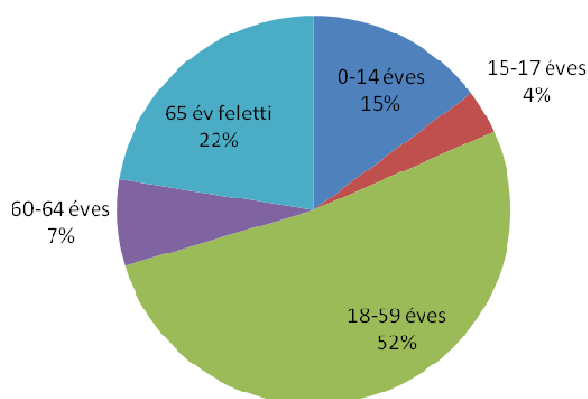
A népességszám az országos tendenciák szerint alakult

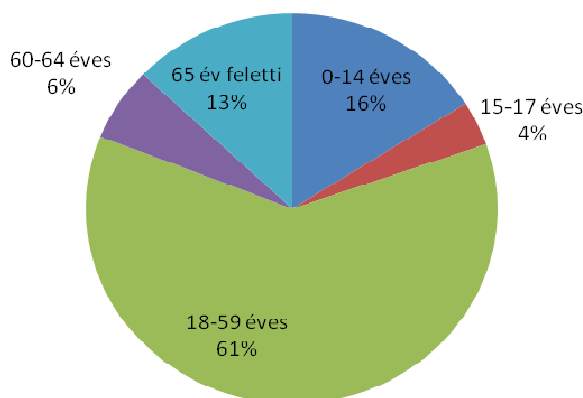
A népesség alakulásának szempontjából folytatódott az országra is jellemző kedvezőtlen tendencia: a lakosság fogyása és elöregedése. Az alábbi adatok a lakosságszám alakulását mutatják be. 2010. december 31-én 11 908, 2013. december 31-én pedig 11 469 állandó lakosa volt Kisújszállásnak (-439 fő).

Adatok főben	2010. dec. 31.
Állandó népesség száma	11 908
Élveszületések száma	96
Halálozások száma	165
Házasságkötések száma	36
Válások száma	31
Élveszületések közül férfi	51
Halálozások közül férfi	89
Terhességmegszakítások száma	47
Idevándorlások száma (állandó és ideiglenes)	385
Elvándorlások száma (állandó és ideiglenes)	429
Állandó odavándorlások száma	164
Állandó elvándorlások száma	195

A lakosság korösszetételét nemek közti bontásban az alábbi ábrák szemléltetik.

Állandó népesség – nők:



Állandó népesség – férfiak:**Belföldi elvándorlások**

	állandó jellegű idevándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	177	241	-64
2009	171	193	-22
2010	164	195	-31
2011	155	199	-44
2012	128	194	-66

Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	113	177	-64
2009	103	151	-48
2010	96	165	-69
2011	93	153	-60
2012	103	155	-52

A város lakosságszámának csökkenése a következőkben mutatkozik meg:**Több az idős és kevesebb a fiatal a városban:**

Az elöregedés miatt az aktív korúak is kevesebben vannak. Az elmúlt 15 évben ez mintegy 600 fő csökkenést jelentett az aktív korú népesség körében. A népesség életkor szerinti összetételében is tükröződik az elöregedés. Például a 18 év alattiak aránya 2004-ben 21% volt, 2013-ban már csak 17%. A 61 év feletti aránya 2004-ben 21% volt, 2013-ban azonban 24%. A 18–61 év közöttiek aránya is kis mértékben nőtt, 2004-ben 58%-os, 2013-ban már 59%-os az arányuk. Ezen időszakokban több fiú született, mint lány, ez az általános tendenciáknak felel meg, de gyermek- és fiatal felnőtt korban a férfiak és nők aránya kiegyenlítődik, ez egészen 59 éves korig jellemző, ezután ugrásszerűen emelkedik a nők száma.

Többnek halnak meg, mint ahányan születnek

A születések száma csökkent: míg az 1980-as években évente kétszáz, mára évente száz fő körüli gyermek születik. Ugyanezen adatok az elhalálozásokban: míg az 1980-as években kiegyenlítettnek mondható az évi kétszáz fő körüli születési és elhalálozási szám, ma már évente átlagosan csak száz gyermek születik, és több mint másfélszer ennyien halnak meg. E tendencia alapján mondhatjuk, hogy évente átlagosan 50-60 fővel csökken a lakosság

száma. (Az alacsony születésszám önmagában is érezhető lakosságszám-csökkenést vetít előre, ami az elköltözéssel párosulva jelentős méretet ölthet. Ha a születésszám elérné az évi 150-170 főt, és az elköltözés mérséklődne, akkor a népességszám csökkenése vélhetően mérséklődne.)

Többen költöznek el a városból, mint ahányan idetelepednek:

Az elmúlt öt évben évente átlagosan százötven az ideteleplők száma, míg az elköltözőké kétszáz körül alakul. Eszerint évente átlagosan ötven fővel csökken a lakosság. Ami sajnálatos az, hogy az ideteleplők többnyire nehezebb élet- és munkalehetőséggel rendelkeznek, mint akik innen elköltöznek. Az elköltözők között sok a képzett, közép- vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatal.

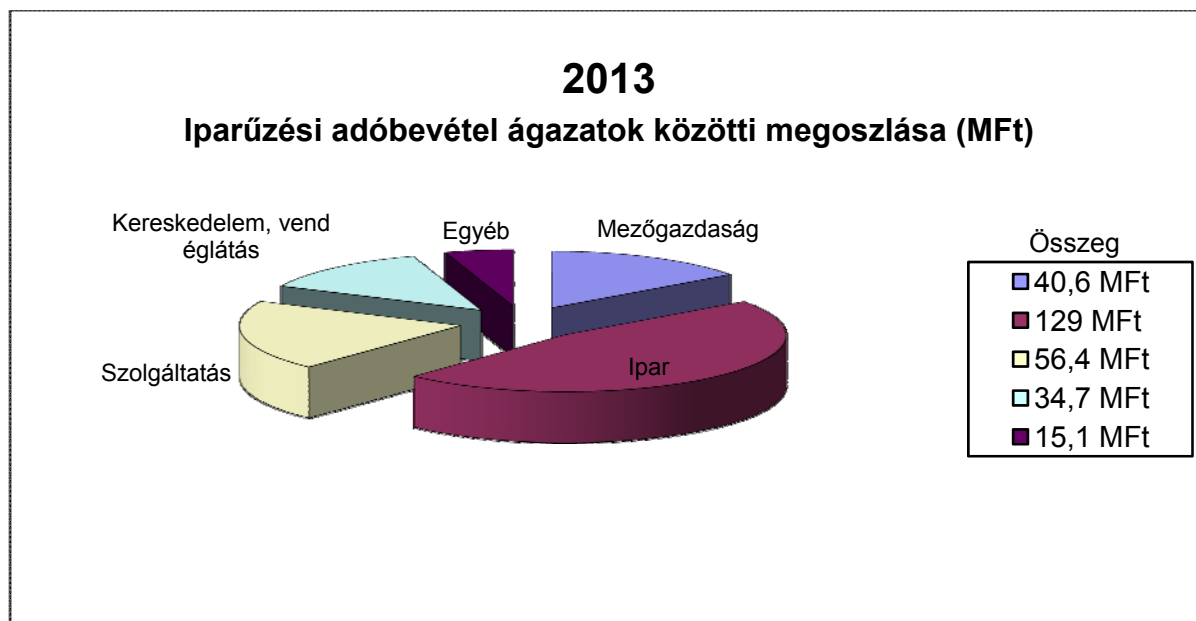
A városfejlesztés, ha hosszabb távon és áttételesen is, de hozzájárul a lakosságszám csökkenő tendenciájának mérséklésére azzal, hogy az itt élők, közöttük hangsúlyosan a fiatal korosztályok számára a mindennapi élethez, valamint vállalkozások letelepedéséhez kulturált környezetet biztosít.

A város ágazati összetétele

A helyi iparüzési adóbevételek alapján városunkban az ipar a legjelentősebb ágazat, ezt követi a szolgáltatás, a mezőgazdaság, majd a kereskedelem és vendéglátás. Az alábbi táblázat azt mutatja be, hogy milyen összegben és milyen arányban érkeztek az egyes ágazatokból bevételek iparüzési adóként az elmúlt négy teljes évben, 2010 és 2013 között. Évente összesen, átlagosan több mint 270 millió Ft befizetés érkezett, a főösszegekben szerény mértékű emelkedés látható. Az adatok kisebb mértékű változásokat mutatnak. Városunkban továbbra is az **ipari** szféra az ágazatokon belül a legjelentősebb, arányát tekintve azonban mértéke 51%-ról **47%-ra** csökkent. Ezt követik a **szolgáltatások**, melyek köréből a helyi iparüzési adó egyötöd része, **20%-a** érkezik. A **mezőgazdasági** ágazat aránya minimálisan emelkedett **15%-ra**, a **kereskedelem, vendéglátás** aránya változatlanul **13%**. Az eddigiekbe nem sorolható, „egyéb” vállalkozások aránya azonban 1%-ról **5%-ra** növekedett.

A helyi iparüzési adóbevételek alakulása ágazatok szerint 2010-13 között

Ágazat	2010		2011		2012		2013	
	összeg MFt	arány %	összeg MFt	arány %	összeg MFt	arány %	összeg MFt	arány %
Mezőgazdaság	38,5	14%	30,1	13%	45,4	15%	40,6	15%
Ipar	136,5	51%	125,4	52%	158,1	52%	129,1	47%
Szolgáltatás	55,2	21%	35,2	15%	43,8	14%	56,4	20%
Kereskedelem vendéglátás	33,6	13%	35,9	15%	38,5	13%	34,8	13%
Egyéb	3,2	1%	14,1	6%	19,1	6%	15,2	5%
ÖSSZESEN	267,1	100%	240,8	100%	305,0	100%	276,0	100%



Az alábbi két diagram azt érzékelteti, hogyan alakult az elmúlt években az helyi iparűzési adót fizetők száma és aránya. Iparűzési adót – az előző évi adatokhoz viszonyítva – kevesebben fizetnek (2006-ban 968, 2013-ban 772 adózó), az összesen befizetett összeg azonban kis mértékben emelkedett. **Kevesebben fizetnek tehát és magasabb összeget**, ami azt mutatja, hogy sajnos vállalkozások szűntek meg, de az összességében változatlan mértékű befizetett adó arra enged következtetni, hogy **a működő vállalkozások versenyképesebbekké váltak, legalábbis több közülük.**

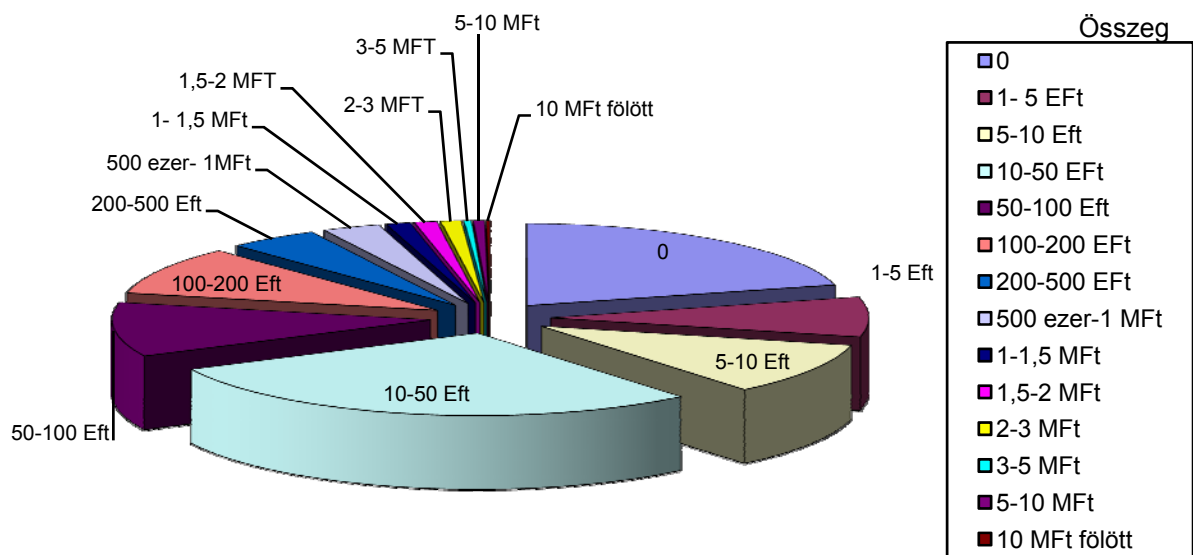
Ezt az alábbi két diagram szemlélteti. Azt láthatjuk, hogy kevesebb vállalkozás (2010-ben 1061, 2013-ban pedig 772 iparűzési adóalany volt, az előző táblázat adataiból pedig kitűnik, hogy a befizetett adó összege épp ellenkezően változott: míg 2010-ben 267 millió Ft bevétel érkezett, 2013-ban ennél több, 276 millió Ft. Azt is láthatjuk ugyanakkor, hogy mára megnövekedett azoknak a száma, akik nem fizetnek iparűzési adót (351 vállalkozás = 45%).

A kisvállalkozások támogatása érdekében a képviselő-testület a 2011. évben szabályozta azt, hogy az 1 millió forint adóalap alatti vállalkozások mentesülnek a helyi iparűzési adó megfizetése alól. Ez 2012-ben 474 vállalkozást, míg 2013-ban 351 vállalkozást érintett. A 2013-as évben ezen kedvezmény összességében kb. 2.300.000 Ft iparűzési adó megtakarítást eredményezett a vállalkozások számára.

A diagramok háttérszámaikat „A helyi iparűzési adó megoszlása az adófizetésre kötelezettek adóalanyok) száma szerint 2006-2013” című 1. melléklet tartalmazza.

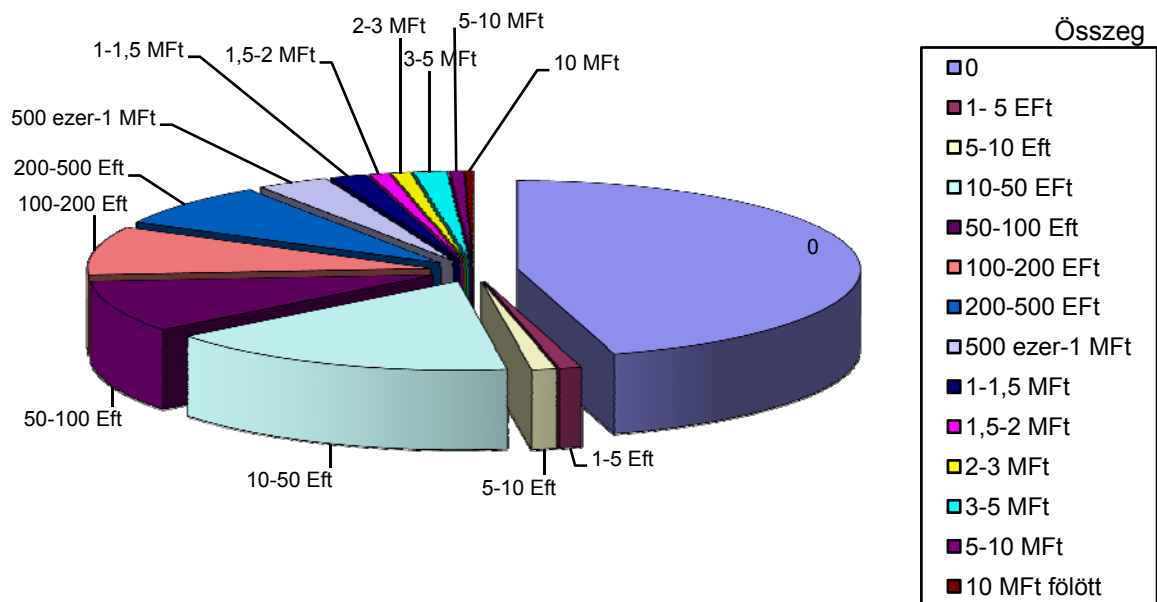
2010

A helyi iparüzési adó megoszlása az adófizetésre kötelezettek száma szerint



2013

A helyi iparüzési adó megoszlása az adófizetésre kötelezettek száma szerint



Az önkormányzatot érintő legfontosabb szervezeti változások

Az önkormányzatot érintő legjelentősebb szervezeti változások áttekintését az alábbi táblázat tartalmazza.

Ennek első oszlopában a 2010. évi, harmadik oszlopában a 2014. évi állapotok mutatószámai szerepelnek, a középső oszlopban pedig a 2010-14 közötti lezajlott változások lényegét foglalmazzuk meg.

<p>A 2010. évi eredeti költségvetés összege 8 milliárd 83 millió Ft, a tervezett hiány 279 millió Ft.</p>	<p><u>Költségvetés: hiány nélküli tervezés</u></p> <p>2010 elején az önkormányzatok rendkívül rossz kondíciókkal tervezhették az évet. A költségvetési törvény – ahogyan akkor foglalmaztuk – „minden eddigit felülmúló, megrendítő erejű csapást mért az önkormányzatokra” (Kisbíró 2010/2. szám). Az önkormányzatok az állami feladatok ellátásra 22%-kal kevesebbet kaptak, ezzel a közszolgáltatási díjak emelésére, intézményi átszervezésekre, álláshelyek megszüntetésére kényszerültek, így a képviselő-testületek lettek a lakosság és a megszorító intézkedések „ütközőpontjai”.</p> <p>A 2010. évi választások kormányváltást hoztak, aminek eredményeként az önkormányzati feladatellátást átalakították, és az önkormányzatoktól átvállalták a korábban felvett hitelállományt, esetünkben összesen 4 milliárd 339 millió 687 ezer 554 Ft-ot.</p>	<p>A 2014. évi eredeti költségvetés összege 2 milliárd 601 millió Ft, a tervezett hiány 0 Ft.</p>
<p>A költségvetés összegének megoszlása: 30% működési kiadási előirányzat; 70% felhalmozási kiadási előirányzat.</p>	<p><u>Átalakult az önkormányzati gazdálkodás</u></p> <p>A város gazdálkodásában megváltoztak az ellátandó és vállalt feladatok arányai. A költségvetés nemcsak fő összegében, hanem összetételében is jelentősen változott.</p>	<p>A költségvetés összegének megoszlása: 54% működési kiadási előirányzat, 46% felhalmozási kiadási előirányzat.</p>
<p>Az éves költségvetésen belüli arány: 39 % Hat közoktatási intézmény: egy óvoda, két általános és két középiskola, egy művészetoktatási intézmény az alábbi feladatokkal: óvodai ellátás, általános és középfokú oktatás, művészetoktatás, kollégiumi ellátás.</p>	<p><u>Közoktatás: megszűnt az önkormányzati intézményfenntartás</u></p> <p>Az önkormányzati feladatok ellátásában a legnagyobb költséggel a közoktatás járt, a működési költségek legjelentősebb részét alkotta. A normatív állami támogatások csökkenésével a legtöbb hiány is itt képződött. Az állam 2013. január 1-jével állami fenntartásba vette a köznevelési intézményeket, az óvodák kivételével. Önkormányzatunk több szempontból kedvezőbbnek tartotta ezen intézmények egyházi fenntartásba adását, amit 2012. augusztus 31. napjával meg is tett.</p>	<p>Az éves költségvetésen belüli arány: 3 % Az önkormányzatnak nincs köznevelési intézménye. Hozzájárul az alapfokú művészetoktatási intézmény működéséhez, a Kádas Gy. Ált. Iskolában folyó étkeztetés biztosításához és a korábban önkormányzati köznevelési intézmények épületeinek karbantartásához.</p>

<p>A Polgármesteri Hivatal 68 fős létszámmal működött.</p>	<p><u>Járási rendszer kialakítása: az államigazgatási és az önkormányzati feladatok szétválasztása</u></p> <p>2013. január 1-jével a Parlament járási rendszert alakított ki, ezzel számos államigazgatási feladatot átvett a polgármesteri hivataloktól. Kisújszálláson járási kirendeltséget hoztak létre, amelybe 12 álláshelyet vettek át. 2013-ban az önkormányzat további 9,5 álláshellyel (ebből 3 az önkormányzat kft.-ihez került) csökkentette a hivatali álláshelyek számát. Ennek és egyéb átszervezések eredményeként a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal létszáma a négy évvel ezelőttihez 46,2 %-kal csökkent. A létszámcsökkenés nem arányban a feladatok csökkenésével, ezért a hivatal által ellátott feladatok egy részét „kiszervezéssel” látja el az önkormányzat.</p>	<p>A Kisújszállási Polgármesteri Hivatal 46,5 fős létszámmal működik.</p>
<p>Pl. az okmányirodai, gyámhivatali, egyes szociális, környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatási ügyek ellátása a helyi hivatal szervezeti kereteiben történt.</p>	<p><u>Kisújszállási Polgármesteri Hivatal: több önkormányzati feladat</u></p> <p>A jogi szabályozás szerint több mint 80 feladata van a kizárólag államigazgatási egységeket jelentő járási hivataloknak. Jogalkotói szándék: a jegyzőnél döntően a helyi szabályozáshoz kapcsolódó, helyi mérlegelési jogkörbe tartozó ügyek maradjanak.</p>	<p>A Kisújszállási Polgármesteri Hivatal az épületfeltételeket biztosítja a járási kirendeltség számára, ami a helyi lakosok ügyintézése számára kedvező.</p>
<p>5 bizottság</p>	<p><u>Költségtakarékosabb képviselő-testületi működés</u></p> <p>Az önkormányzati feladatok csökkenése értelemszerűen hozta magával a képviselő-testületi működés szervezetének felülvizsgálatát, aminek eredményeként csökkentettük a bizottságok számát.</p>	<p>3 bizottság</p>

<p>Az éves költségvetésen belüli arány: 2%</p> <p>Két önálló intézmény, a városi kulturális feladatok visszafogott tervezése.</p>	<p><u>Közművelődés, kultúra: intézmény-összevonás</u></p> <p>2013. február 28-ai hatállyal a képviselő-testület összevonta az addig két önálló intézményként működő közművelődési és közgyűjteményi intézményét. Ennek eredményeként bérköltséget csökkentett, és szervezetenként összehangoltabbá tette a kulturális feladatok e két területét. 2014-re az adóssághozjáról konszolidációnak is köszönhetően a kulturális feladatokra tervezett támogatás jobban megközelíthette az igényeket.</p>	<p>Az éves költségvetésen belüli arány: 5%</p> <p>Összevont közművelődési és közgyűjteményi intézmény, több lehetőség a városi kulturális feladatok támogatására.</p>
<p>Több egészségügyi feladat a Polgármesteri Hivatal feladatkörében.</p>	<p><u>Egészségügy: feladatok átadása</u></p> <p>Az egészségügyi alapellátási feladatok biztosítása (egy gyermekorvosi körzet, védőnői szolgálat, iskolaorvosi asszisztens foglalkoztatása) a fürdőgyógyászati szolgáltatásokkal együtt a Kumánia Gyógyfürdő Kft.-hez került. A hivatalban az iskolaorvosi ellátás és egyes egészségügyi szűrések megszervezése maradt.</p>	<p>A Kumánia Gyógyfürdő Kft.-ben koncentrálódik az idegenforgalmi, fürdőgyógyászati és egészségügyi szolgáltatási feladatok döntő része.</p>
<p>A szolgáltató az önkormányzati tulajdonú Kisújszállási Városi Vízmű Kft.</p>	<p><u>Ivóvíz, szennyvíz: más a szolgáltató</u></p> <p>A víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény következtében jelentős változások történtek a víziközmű szolgáltatás területén. Megszűnt a Kisújszállási Vízmű Kft., az ivóvíz- és szennyvízszolgáltatást Bérleti-üzemeltetési szerződés alapján a TRV Zrt. végzi.</p>	<p>A szolgáltató a regionális feladatokat ellátó Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt., a műtárgyak az önkormányzat tulajdonában maradtak.</p>
<p>Az éves költségvetésen belüli arány: 11% A Városgazdálkodási Kft. 38 fővel működött (hulladékkezeléssel, ingatlanok bérbeadásával, parkgondozással kapcsolatos feladatok)</p>	<p><u>Kommunális feladatok: egy szervezetben</u></p> <p>A Polgármesteri Hivatal átszervezésével és a Vízmű Kft. megszűnésével a VG Nonprofit Kft. új feladatokat kapott: a Polgármesteri Hivaltól idekerült a hó- és síkosságmentesítés, valamint a piac, a belvízelvezető-rendszer, a dögter és a gyepmesteri telep üzemeltetése.</p>	<p>Az éves költségvetésen belüli arány: 39% A Városgazdálkodási Nonprofit Kft. 34 fővel, kibővült feladatkörrel működik.</p>

Elkészült a város déli területeinek belvízrendezése, folyamatban volt az északi területeken is ennek megvalósítása.	<p><u>Belvíz: ma már nem probléma</u></p> <p>A belvízrendezés az elmúlt két önkormányzati cikluson átívelő feladat volt. A városlakók biztonságának egyik legjelentősebb veszélyforrását szüntettük meg a mintegy egymilliárdos projekt megvalósításával.</p>	A 2014-es nyár nagy esői nem okoztak problémákat, a belvízelvezető rendszer többszörösen jól vizsgázott.
132 fő vett részt a közfoglalkoztatásban	<p><u>Közfoglalkoztatás: több munkalehetőség</u></p> <p>Az önkormányzat minden lehetőséget megragadott arra, hogy a közfoglalkoztatásba (2014-ben nyári diákmunkába is) minél több személyt vonjon be.</p>	416 fő vesz részt várhatóan a közfoglalkoztatásban
Alá-fölérendeltségi viszonyok a közoktatási intézmények működtetésében.	<p><u>Együttműködések</u></p> <p>A feladatát szervezések egy további eredménye, hogy a feladatellátásban történt változások következményeként az alá-fölérendeltségi viszonyok (döntően az önkormányzat és intézményei között a közoktatásban) egyenrangú partneri viszonyokká formálódtak, melyek jelentős része megállapodásokban rögzült.</p>	Partneri munkakapcsolatok az önkormányzat és a köznevelési intézmények között.

Így foglaltuk össze, melyek voltak azok a legjelentősebb változások, amelyek összességében odahatottak, hogy az önkormányzati működés átrendeződött, és költségvetési szempontból biztonságos lett. A továbbiakban minderről részletesebben is beszámolunk.

Költségvetési adatok az önkormányzat működéséről (2010-2014)

Az önkormányzati gazdálkodás tendenciáit az alábbi diagramok és grafikonok mutatják be:

A bevételekről:

A bevételek megoszlása a 2006-2014. évek összesített adatai alapján

A saját bevételek alakulása a 2006-2014. közötti években

Az állami hozzájárulások alakulása a 2006-2014. közötti években

Az egyéb bevételek alakulása a 2006-2014. közötti években

A kiadásokról:

Az önkormányzati kiadások alakulása a 2006-2014. közötti években összesen

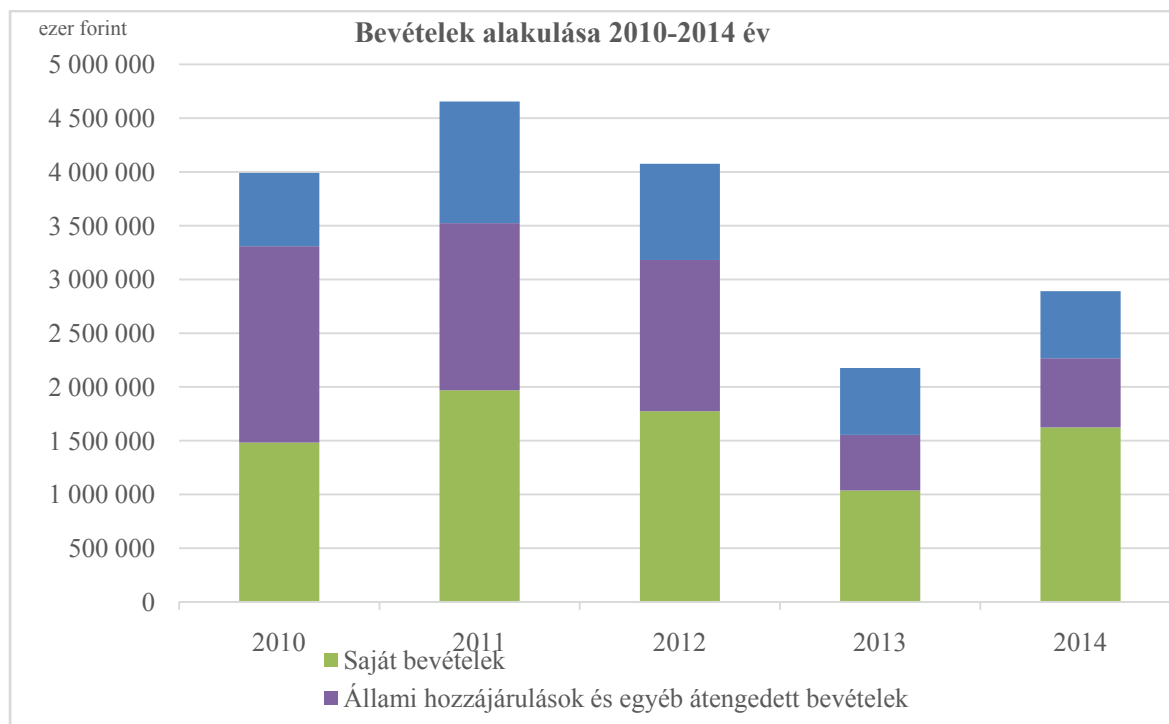
Az önkormányzati kiadások évenkénti megoszlása 2006-2014 között

A bevételek és kiadások alakulása a 2006-2014. közötti években

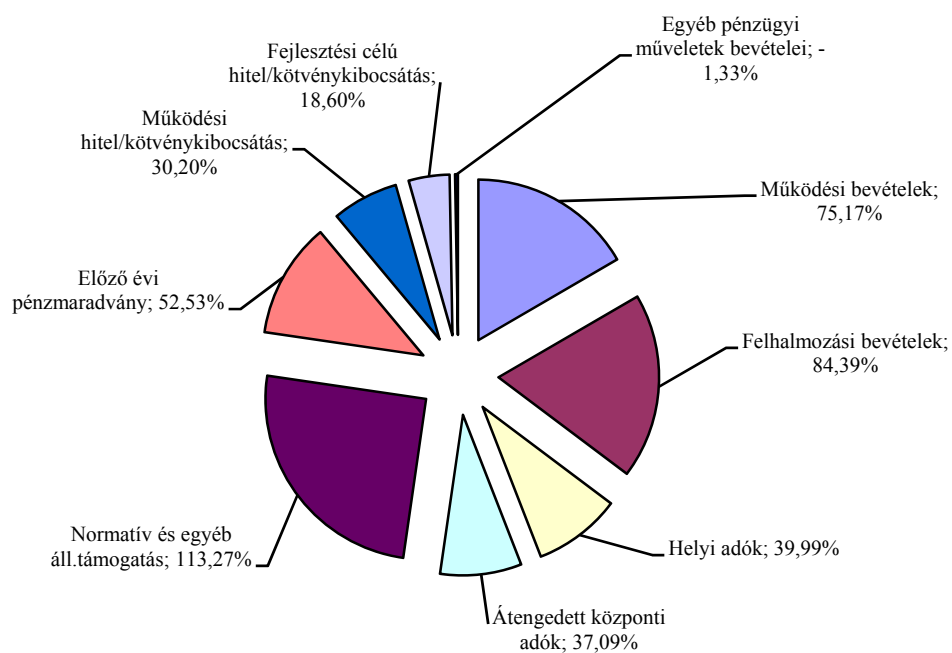
Az egy lakosra jutó bevételekről és kiadásokról:

Egy állandó lakosra jutó összes bevétel bevételnemenként 2006-2014

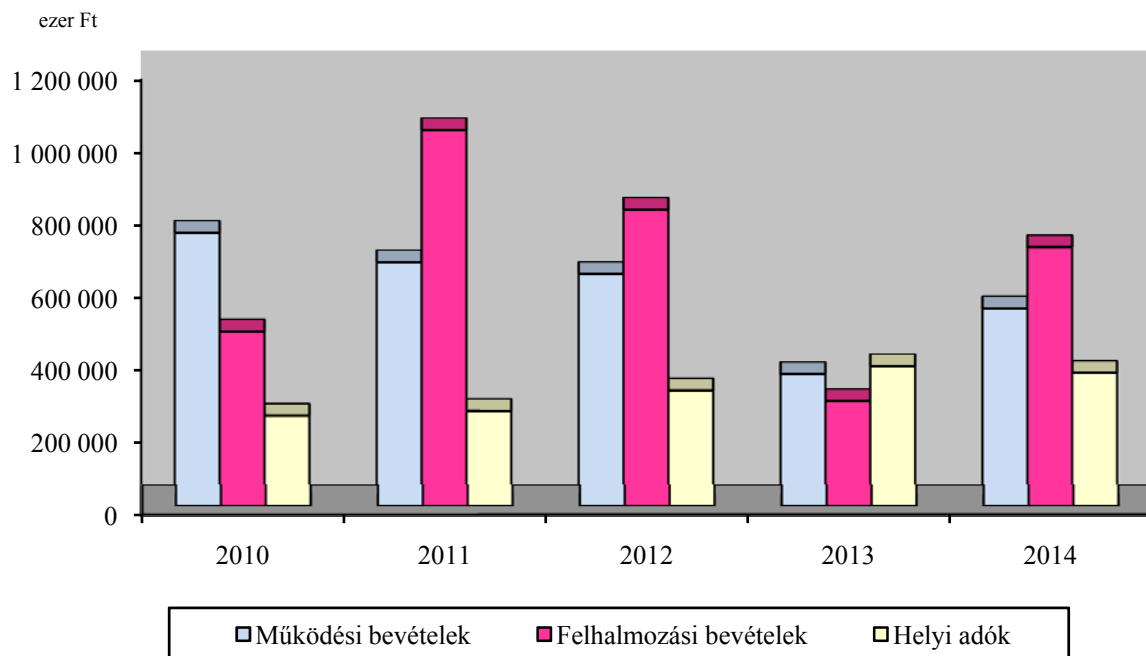
Egy főre jutó összes kiadás költségmenként 2006-2014



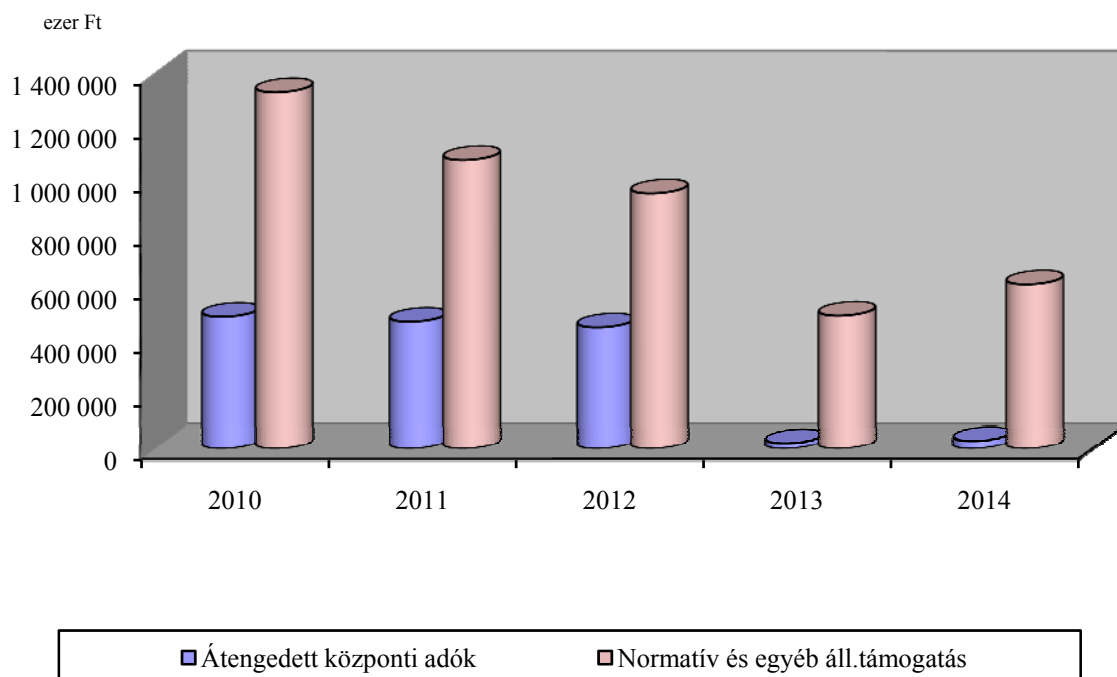
Bevételek megoszlása 2010 - 2014 évek összesített adata alapján



Saját bevételek alakulása 2010 - 2014 években

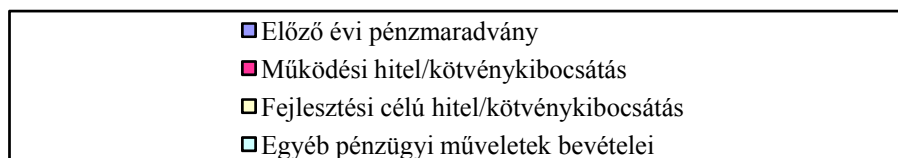
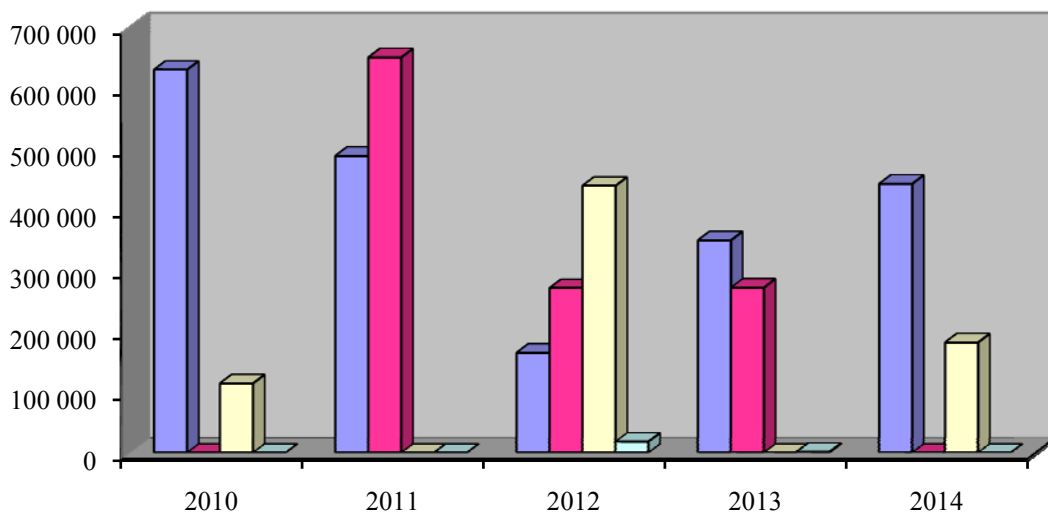


Állami hozzájárulások alakulása 2010 - 2014 években

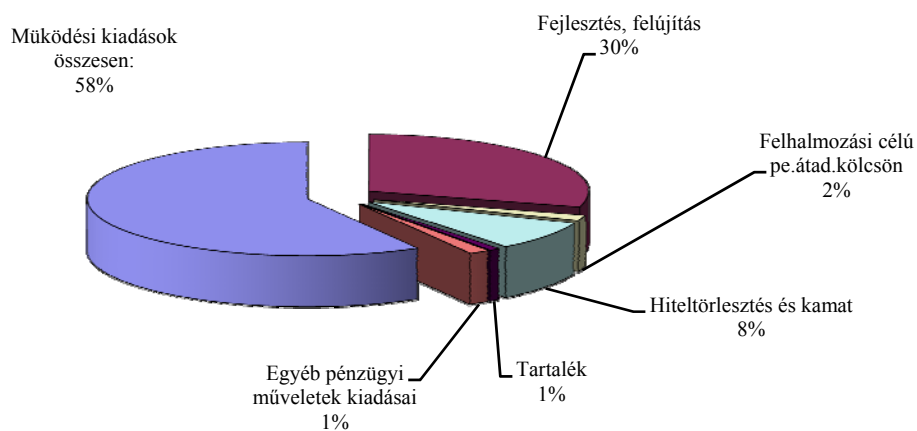


Egyéb bevételek alakulása 2010 -2014 években

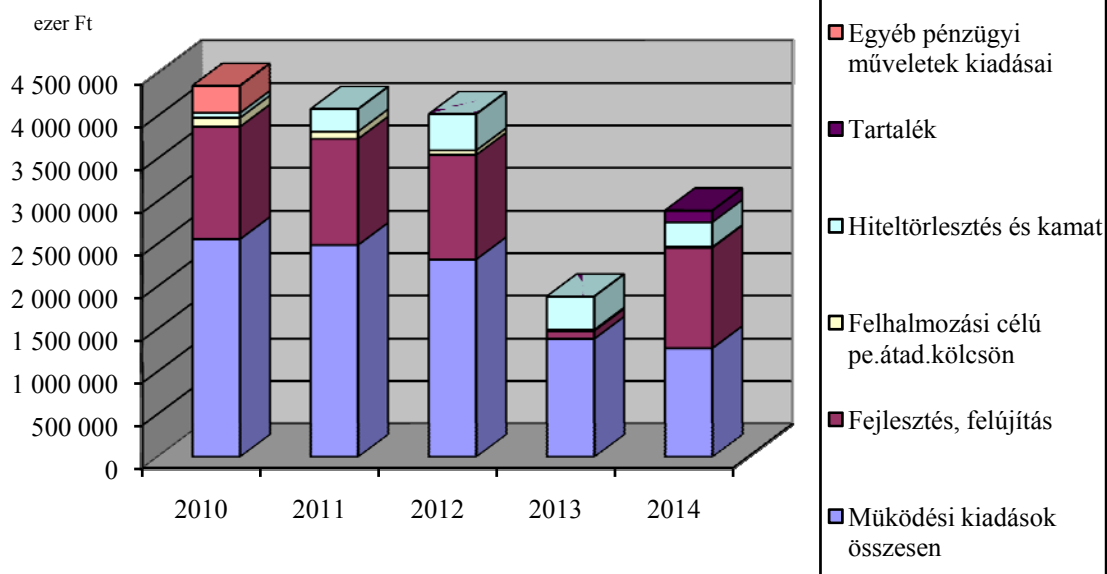
ezer Ft



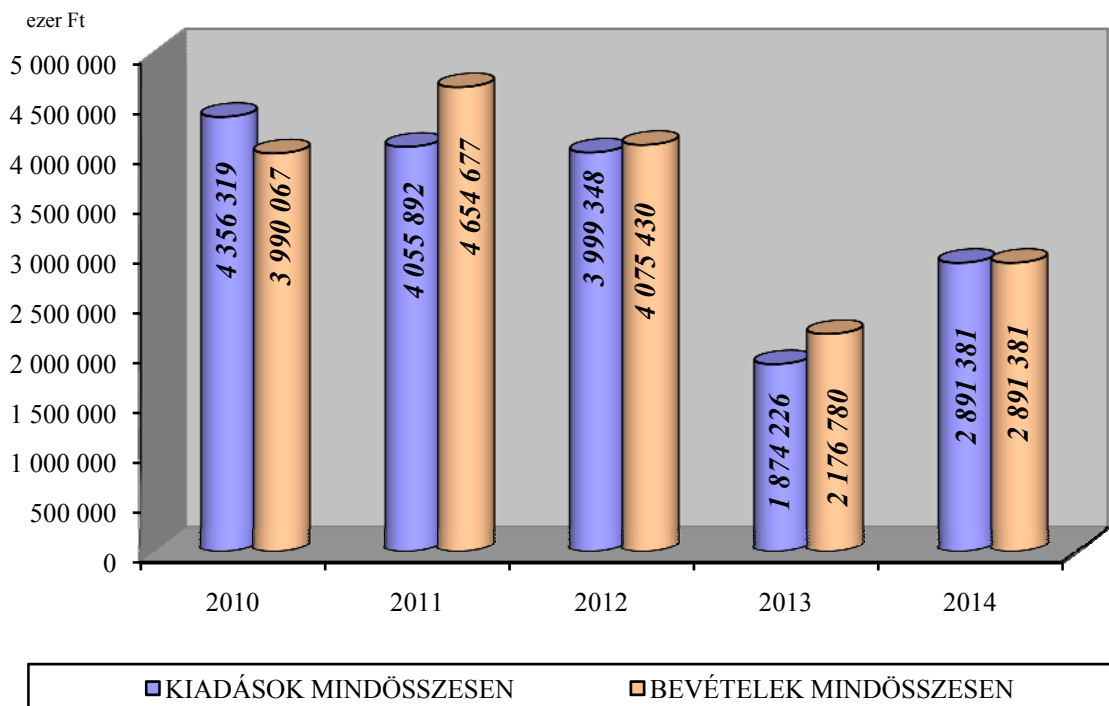
Önkormányzati kiadások megoszlása 2010-2014 évek összesen



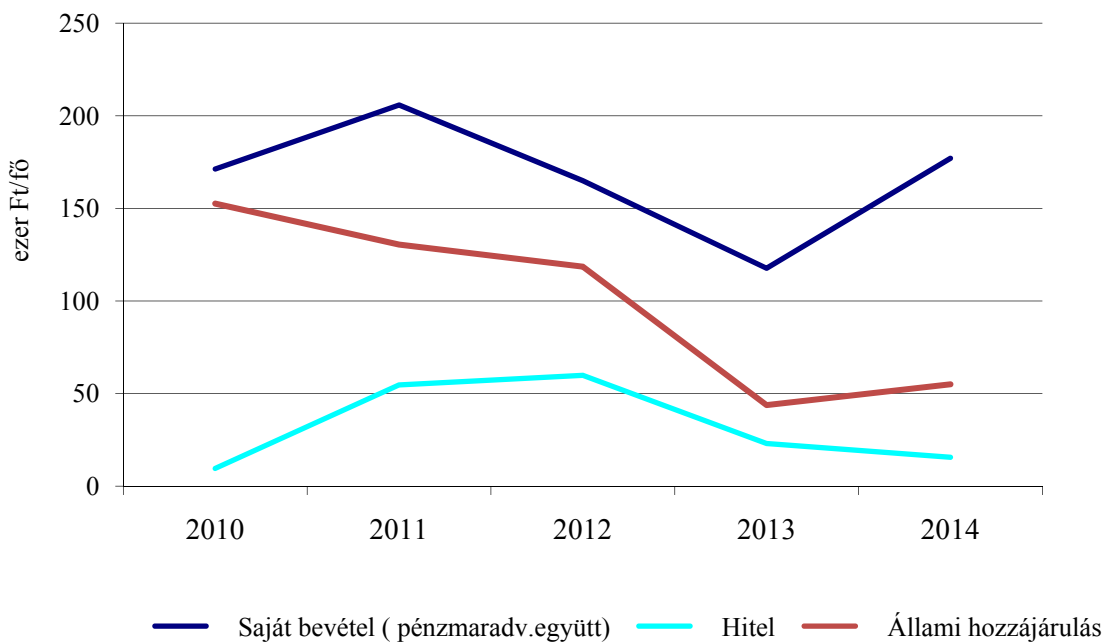
Önkormányzati kiadások megoszlása 2010 - 2014 években



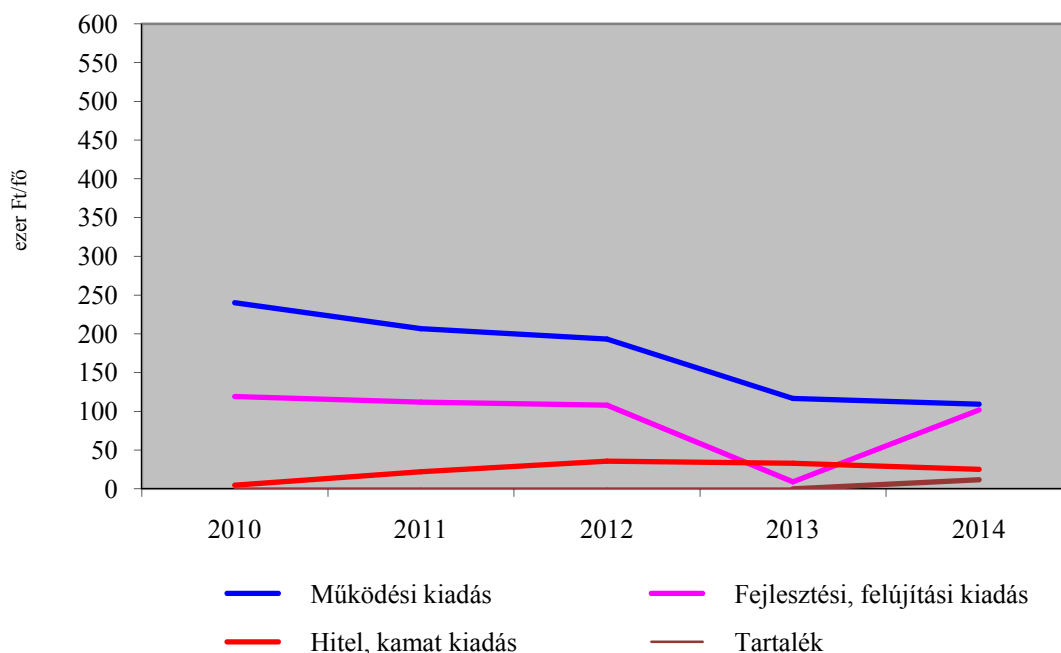
Bevételek és kiadások alakulása 2010 - 2014 években



Egy állandó lakosra jutó összes bevétel bevételnemenként 2010-2014



Egy főre jutó összes kiadás kiadásnemenként 2010-2014



Az adósságkonszolidáció jelentősége

2002-ben nehéz időszak kezdődött az önkormányzatok számára, mert egyre több olyan feladatot kaptak a kormányzattól, amelyekhez az anyagi fedezet nem, vagy nem teljes mértékben biztosították. Uniós pályázatot is csak akkor lehetett benyújtani, ha a saját erő biztosított volt, ezért az önkormányzatok hitelekkel vettek fel vagy kötvényt bocsátottak ki. A városok és a megyék az elégtelen finanszírozás és az uniós támogatások elnyerése érdekében felvett hitelek miatt egyre jobban eladósodtak, ami 2011 végére már veszélyessé vált. A kormány e helyzet megoldására, egyben a helyi igazgatás és az önkormányzás hatékonyabbá tétele érdekében a közigazgatást átalakította, újrászabályozta az önkormányzatok működését, szigorúbb gazdálkodási szabályokat vezetett be. Ahhoz azonban, hogy az önkormányzatok eleget tudjanak tenni a törvényben meghatározott feladataiknak, a Kormány úgy döntött, hogy rendezi az önkormányzatok működését és fejlesztéseiket segítő adósságszolgálatok sorsát. **Az önkormányzatok adósságrendezésének folyamatát nevezzük adósságkonszolidációnak.**

Az adósságkonszolidációt két ütemben valósították meg, 2013-ban az adósságállományok 70%-t, 2014-ben pedig a további 30%-át vállalták át. **Esetünkben ez összesen 4.339.687.554 Ft átvállalását jelentette.** Az első ütem 2013. június 28-ig lezárult. Az év második félévében már érezhettük ezt a hitel- és kamatfizetési kötelezettségeink csökkenésében. A második ütem lezárásaként **2014. április 1-jén dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter személyesen nyújtotta át részünkre a teljes adósságállomány átvállalásáról szóló bizonyáglevelét.** Ez azt jelenti számunkra, hogy évente több mint 150 millió Ft-tal több forrást tud a képviselő-testület a város további fejlődésére fordítani.

Az adósságkonszolidáció részleteiről

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV. törvény 72.-75. §-ai rendelkeznek az 5000 lakosságszám feletti önkormányzatok adósságának részleges átvállalásáról. A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX.

törvény rendelkezése alapján az állam teljes mértékben átvállalta az önkormányzatoknál maradt, pénzügyi intézetek felé fennálló teljes adósságállományt.

Az adósság átvállalása mértékének alapját az átvállalással érintett önkormányzat 2012. június 30-ai egy főre jutó iparüzési adóerő-képességének és az átvállalással érintett önkormányzat településkategóriája adóerő-képessége korrigált átlagának egymáshoz viszonyított aránya alapján határozták meg. Az önkormányzat adósságállományának átvállalási mértékét az államháztartásért felelős miniszter és a helyi önkormányzatokért felelős miniszter 70%-ban állapította meg, amit megállapodásba is foglaltak. **A 2013. február 27-én aláírt megállapodásban rögzítették az átvállalt adósságállomány összegét, amely 3.068.267.847 Ft volt.**

A konszolidáció kétféle módon történt: adósságátvállalás vagy költségvetési támogatás formájában. A kisebb összegű ügyleteket egy összegben visszafizették, az önkormányzatok azt költségvetési támogatásként kapták meg. A 250 millió forint feletti adósságállományt nem fizette ki egy összegben az állam, azok konszolidációja átvállalással történt. **Kisújszállás esetében minden adósságelem magasabb volt, mint 250 millió forint, ezért a részleges konszolidáció átvállalással történt.**

2013 első félévében minden tőke- és kamatfizetési kötelezettségünknek eleget kellett tennünk. A tartozásátvállalási szerződések tartalmazták az átvállalás napjáig felhalmozódott, de még nem esedékes kamatokat is. A második félévben a csökkentett tőkeösszeg után kellett a kamatokat megfizetni. A tőketörlesztés csak az „Élhetőbb Kisújszállásért” kötvény esetén csökkent 2013-ban, mivel két hitelt nem érintett a konszolidáció: a Strandfürdő hitele még türelmi időszakban volt, a CIB Bank Zrt. pedig nem módosította a törlesztő részletek összegét, ott a futamidő csökkent.

A 271 millió 188 ezer Ft összegű folyószámlahitelből 211 millió 903 ezer Ft-ot átvállalt az állam, az önkormányzatnál 59 millió 285 ezer Ft hitelállomány maradt. Mivel a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. törvény szerint az önkormányzatnak év végén nem lehet likvid, éven belüli lejáratú hitele, ezért 60 millió forint összegű adósságmegújító hitel felvételére kormányzati engedélyt kértünk. A hitel felvételéhez a Kormány hozzájárult, így 2013. november 29-én a folyószámlahitelt egy összegben visszafizette az önkormányzat.

A költségvetési törvény alapján, ha az önkormányzat rendelkezett olyan betéttel vagy egyéb számlaköveteléssel, ami kifejezetten egy adott adósságelemhez kapcsolódott, vagy annak fedezetére biztosításul szolgált, és ha ez az adósságelem részben vagy egészben átvállalásra került, akkor e betét vagy számlakövetelés összegét az átvállalás napján az állam által megjelölt számlára kellett utalni. Az „Élhetőbb Kisújszállásért” kötvény összegéből 450 millió Ft a Raiffeisen Bank Zrt. óvadéki betétszámláján volt, annak kiengedéséhez a bank – az önkormányzat többszöri kérelme ellenére – nem járult hozzá. A törvény alapján az óvadéki betét összegének 70 %-át – 315 millió forintot – az önkormányzat határidőben a Magyar Államkincstár számlájára átutalta.

A második körös konszolidáció forgatókönyve és módja megegyezett az előző évben lebonyolított eljárásával. A konszolidáció ekkor is átvállalással vagy az adósságszolgálat egy összegű visszafizetésével történt. **Az önkormányzat adósságából az „Élhetőbb Kisújszállásért” kötvényforrás konszolidációja átvállalással, a fennmaradó működési és fejlesztési hitelek konszolidációja törlesztési támogatással történt.**

A 2014. február 27-én átutalt törlesztési támogatás és az adósságátvállalási szerződés tartalmazta az átvállalás napjáig felhalmozódott, nem esedékes kamatok összegét 8 millió 224 ezer forint összegben. A kötvényforráshoz kapcsolódó óvadéki betétszámlán fennmaradó 135 millió forintot – az elmúlt évhez hasonlóan – a Magyar Államkincstár számlájára az önkormányzatnak be kellett fizetnie. **A konszolidáció végrehajtása után a bankok nyilatkoztak arról, hogy az önkormányzat minden kötelezettsége megszűnt, az**

önkormányzati ingatlanokra bejegyzett jelzálogjogokat és a vagyonbiztosításra bejegyzett kedvezményezetti jogokat törölte az önkormányzat.

A VÁROS MŰKÖDTETÉSÉNEK JELLEMZŐI, EREDMÉNYEI

Az önkormányzati munka keretei

A képviselő-testületi munka szervezeti keretei

A 2010-2014 közötti ciklusban 12 fős képviselő-testület működött. A polgármester, valamint az egyéni választókerületekből bekerült 8 fő képviselő-testületi tag a FIDESZ a KDNP és a Nagykun Polgári Kör jelöltjeként kapott mandátumot. Egy-egy fő az MSZP, a Jobbik és a Kisújszállási Polgárörsg (későbbi nevén Kisújszállási Nagykun Polgárör Egyesület) jelöltjeként lett a képviselő-testület tagja.

A testület összetételben a négy év során egy változás volt: 2014. május 1-jei hatállyal az 5. számú egyéni választókerület képviselője lemondott képviselői mandátumáról, a hatályos jogi szabályozás szerint azonban a közelgő önkormányzati választások miatt a megüresedett képviselői helyre a választási eljárást lefolytatni nem volt lehetséges. Két bizottsági tagságát más képviselő-testületi tagokkal a képviselő-testület betöltötte.

A képviselő-testület a megalakulásakor öt bizottságot hozott létre a szakmai döntés-előkészítő, véleményező és egyes döntési feladatok ellátására, munka lefolytatására. Az önkormányzati feladatellátás átszervezését követően 2013. január 29-től a bizottságok számát ötről háromra csökkentettük. Az addigi 7 tagú Egészségügyi, Szociális és Sportbizottság, valamint a 7 tagú Művelődési, Oktatási és Ifjúsági Bizottság feladatait 9 taggal a két bizottság egyesítéséből létrehozott Humán Erőforrás Bizottság látta el. A 7 tagú Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság, valamint a 7 tagú Környezetvédelmi, Vízgazdálkodási és Mezőgazdasági Bizottság feladatait a Pénzügyi és Gazdálkodási Bizottság vette át 9 taggal. Az Ügyrendi és Jogi Bizottság létszáma és feladatai nem változtak. Mindemellett működött a Közbeszerzési Bizottság, a Bünt megelőzési és Közbiztonsági Bizottság, valamint 2014. június 25-én tartotta első ülését az Értéktár Bizottság.

A 2. melléklet táblázata a testületi és bizottsági ülések gyakoriságát mutatja be. A 2010-2014-es választási ciklusban, 2014. augusztus 31-ig a képviselő-testület 86 ülést tartott, 158 rendleletet alkotott (beleértve a rendlelet módosításokat is) és 1817 határozatot hozott. Bizottságai mindösszesen 359 ülést tartottak és 2609 határozatot hoztak. A képviselő-testületi ülések megközelítőleg fele, 48%-a rendkívüli ülés volt, ami azt mutatja, hogy **átlagosan minden hónapban a tervezett mellett még egyszer üléseznie kellett a testületnek**. Ezek azért voltak szükségesek, mert rövid határidőben sürgősséggel kellett számos témában döntést hozni, többnyire városfejlesztési kérdésekben.

A Polgármesteri Hivatal működésének szervezeti keretei

Az önkormányzati döntések előkészítését és végrehajtását a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal munkatársai végzik. A hivatal szervezetében is történtek változások. A korábbi hat szervezeti egység, osztály helyett négy osztály működik. A Gazdálkodási és a Műszaki, valamint az Intézményi és a Szervezési osztály összevonása követte nálunk az önkormányzati és az államigazgatási feladatokban történt változásokat. Az előbbiből jött létre a Városfejlesztési és Üzemeltetési Osztály, az utóbbiból pedig a Szervezési és Önkormányzati Kapcsolatok Osztálya. Az Igazgatási Osztály és a Pénzügyi Osztály változatlan elnevezéssel működik tovább.

A Kisújszállási Polgármesteri Hivatal létszáma jelentősen csökkent. Ez részben azért történt, mert a járási szintre helyezett, a hivataltól elkerült feladatokkal létszámot is át kellett adni (12 álláshelyet), részben pedig azért, mert az önkormányzati feladatellátásban ezt követően átszervezésekre került sor, és költségvetési nehézségeink is voltak. Az utóbbiak miatt 2013-ban 7 köztisztviselői álláshely szűnt meg, további 3 álláshely pedig az önkormányzat kft.-ihez került. Mindezek nyomán összesen 21,5 álláshellyel, 46,5 álláshelyre csökkent a hivatal állománya a 2010. évihez képest.

Mára a korábbiaknál tehát kisebb, ugyanakkor és rugalmasabb szervezetté vált a Polgármesteri Hivatal, amely jó együttműködő partnere a képviselő-testületnek. Az elmúlt négy év számos, jelentős változása, a feladatátszervezések, a pénzügyi koordináció, a pályázati rendszer kiterjedt adminisztrációs igénye, a szociális ellátások és a közmunkaprogramok megvalósítása, a szervezési feladatok mind nagy háttér munkát igényelnek. A hivatali munkatársak nemegyszer erejükön felül, sokszor a rövid határidők szorításában végzik munkájukat a feladatok ellátása érdekében. Mindemellett maga a hivatal, mint saját szervezeti struktúráját fejleszteni kívánó, ennek megvalósításához, mint pályázó is jelen van az önkormányzati rendszerben. Ügyfélfogadási rendjét rugalmasan a lakossági igényekhez igazítja, fejleszti a munkavégzés informatikai hátterét: új ügyiratkezelő rendszer, a Mikrowoks rendszer további funkcióinak bevezetése, ügyfélhívó jelzik a közigazgatási korszerűsítés legújabb eredményeit. Az önkormányzat e tevékenység támogatására pályázatot is nyújtott be a "Szervezetfejlesztés konvergencia régiókban lévő önkormányzatok számára" című ÁROP-1.A.5-2013 jelzésű felhívásra, aminek eredményeként 19.484.188 Ft-ot nyert hatástanulmányok elkészítésére, lakossági igényfelmérésekre, új módszerek bevezetésére és alkalmazására.

Az önkormányzati feladatellátás tervezése és elemzése

Az önkormányzati feladatellátás egyes kiemelt területeire a képviselő-testület koncepciót készített, a **feladatok ellátásáról beszámolókat kér, elemzi és értékeli azokat. Ez a tervszerű és átgondolt munkavégzésnek és városfejlesztésnek elengedhetetlen feltétele, háttere. Az alábbi programokat, koncepciókat jogszabályi előírás alapján alkotta meg a képviselő-testület.**

Gaál Kálmán Gazdasági Program (171/2012. (IV. 24.) számú önkormányzati határozat)

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-ában rögzítetteknek is megfelelően a képviselő-testület a 68/2011. (III. 29.) számú határozatával alkotta meg, majd 2012 áprilisában felülvizsgálta a „Középpontban a foglalkoztatás” mottójú, hosszú távú fejlesztési elképzeléseit tartalmazó gazdasági programját.

Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció (51/2008. (VII. 29.) KTT. számú határozat)

E koncepciót a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kellett elkészíteni. Eben a településen élő, szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat kellett meghatározni. Képviselő-testületünk 2004-ben fogadta el e koncepciót, 2008. január 1-jén azonban a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás átvette az önkormányzattól a szociális és gyermekjóléti feladatokat ellátó intézményt, ezért ettől az időponttól a társulás Szociális Szolgáltatástervezési Koncepciója az irányadó.

Kisújszállás Településfejlesztési Koncepciója (18/2000. (III. 6.) számú önkormányzati határozat)

Az 1997. évi LXXVIII. törvény értelmében a fejlesztés összehangolt megvalósítását biztosító és a településrendezését is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati településfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló dokumentum, amely a település jövőbeni fejlesztését alapozza meg.

Integrált Városfejlesztési Stratégia (5/2010. (I. 13.) számú önkormányzati határozat)

Az önkormányzat 2007-ben készítette el stratégiai szemléletű, megvalósítás-orientált tervezési dokumentumát, amely a középtávú városfejlesztési gondolkodást határozza meg. Olyan

tervezési szemléletet jelenít meg, mely ötvözi a különböző szakpolitikai megközelítéseket (gazdaságfejlesztés, környezeti fejlesztés, közlekedésfejlesztés, társadalmi célok megvalósítása), összefogja és egyezteteti az érintett partnerek céljait, elvárásait az önkormányzat városfejlesztésben meghatározó és döntéshozó szerepe mellett. A dokumentumot a testület 2010 januárjában aktualizálta.

Kisújszállás Város Településszerkezeti Terve (72/2012. (II. 28.) számú önkormányzati határozat)

Az 1997. évi LXXVIII. törvény 10. §-a szerint a településszerkezeti terv meghatározza a település alakításának, védelmének lehetőségeit és fejlesztési irányait.

Kisújszállás Város Helyi Építési Szabályzata (12/2012. (III. 5.) önkormányzati rendelet)

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6. §-a alapján az önkormányzat településrendezési feladatát a Helyi Építési Szabályzat, valamint a Településrendezési Terv elkészíttetésével és elfogadásával látja el.

Vagyongazdálkodási Konceptió

Kisújszállás Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény 9. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeinek eleget téve a 259/2012. (V. 29.) számú önkormányzati határozatával elfogadta a város vagyongazdálkodási koncepcióját. Ebben meghatározta az önkormányzati törzsvagyon és üzleti vagyon körét, azok működtetésére vonatkozó szabályokat. Az üzleti vagyon az önkormányzat hosszú távú fejlesztési céljait szolgálja, a hosszú távú vagyongazdálkodási terv elkülönítetten tartalmazza a mobilizálható vagyontárgyak, a felújítási vagyontárgyak és a hitelfedezetet képező vagyontárgyak körét.

Közbiztonsági és Bűnmegelőzési Konceptió (156/2014. (V. 27.) számú önkormányzati határozat)

E koncepciót megalkotásával az volt a célja a Képviselő-testületnek, hogy elemezze a város közbiztonsági helyzetét, megfogalmazza legjellemzőbb problémákat, meghatározza a bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek feladatait. Ez a koncepció e szervezetek együttműködésének fontosságát hangsúlyozza, valamint azt, hogy az ebben szerepet játszó szervezetek tudását, információit hogyan kell összehangolni.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (255/2013. (VI. 25.) számú önkormányzati határozat)

E programot az önkormányzat az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2013. évi CXXV. törvény alapján alkotta meg és fogadta el. A program elemzi a városban valamilyen szempontból hátrányos helyzetben lévők adatait, és megfogalmazza azokat az alapelveket és tevékenységeket, amelyekkel e csoportok esélyegyenlősége elősegíthető. Az esélyegyenlőségi program megléte 2013. július 1-jétől előfeltétele annak, hogy az önkormányzat európai uniós pályázatokon indulhasson. A program öt évre szól, felülvizsgálata kétévenként kötelező.

Kisújszállás város sportkonceptiója (97/2009 (IV. 23.) számú önkormányzati határozat)

A koncepciót a sportról szóló 2004. évi I. törvény 55.§ (1) bekezdés a) pontja alapján alkotta meg és fogadta el az önkormányzat. A program számba veszi a város sportinfrastruktúráját, sporttámogatási rendszerét és a lakosság egészségi állapotát, valamint ezek alapján meghatározza a városi sport, hangsúlyosan az infrastruktúra fejlesztési irányait.

Kisújszállás város egészségfejlesztési terve (311/2009 (X. 27.) számú önkormányzati határozat)

Az önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdésében meghatározott egészségügyi ellátás, egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében végzett feladatainak megalapozása céljából alkotta meg az önkormányzat ezt a dokumentumot. A törvényi változások és a város egészségügyében bekövetkezett változások alapján 2013-ban a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (4) bekezdése, továbbá az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 153. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott egészségfejlesztési feladatok megalapozása céljából felülvizsgálta az

önkormányzat a dokumentumot. Az egészségfejlesztési terv a lakosság teljes egészségi állapotát áttekintve határoz meg cselekvési és fejlesztési tervet, amely számos területre kiterjed, például: sport, kulturális rendezvények, étkeztetés.

Egyéb beszámolók, tájékoztatók

A képviselő-testület minden évben beszámolót vagy tájékoztatót kér a város működésének egyes, fontos területeiről (a foglalkoztatás helyzetéről, a város szociális ellátásáról, a bűnmegelőzésről és a közbiztonságról, a tanévzárásról és tanévkezdésről, társulások működéséről stb.) Az így kapott információk szükségesek ahhoz, hogy a város egészéről, a működés területeinek összefüggéseiről a képviselő-testület tájékozott legyen, ami alapfeltétel a megnyíló pályázati lehetőségek kihasználása, a pályázatok kidolgozása során is. Emellett természetesen az egyes témák elemzése és megtárgyalása során felszínre kerülhetnek olyan, aktuális problémák, amelyek megoldásáról döntés szükséges. Az egyes beszámolók megtárgyalásakor jellemző közös gondolkodás a problémák megoldásához elengedhetetlen.

Szociális és gyermekjóléti ellátás, gyermekvédelem

Önkormányzatunk az állami kiegészítő normatív támogatás igénybevétele érdekében 2008. január 1-jétől a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti ellátásokat a Karcagi Többcélú Kistérségi Társuláson keresztül biztosítja. Az intézmény vagyona továbbra is önkormányzatunké, akárcsak az intézmény bevételei és állami támogatása által nem fedezett kiadások önkormányzati kiegészítő támogatása. Az intézménnyel kapcsolatos fenntartói működtetői feladatok többségét a társulás és a Kisújszállási Polgármesteri Hivatal közötti megállapodás értelmében a hivatal végzi.

Az alábbiakban arról adunk számot, hogy a városunkban kötelező és önként vállalt szociális ellátások biztosítása hogyan történt a 2010-14-es években.

Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatások

A személyes gondoskodást nyújtó kötelező szociális szolgáltatások

Kötelező szociális ellátások	Az ellátás biztosításának módja		Megjegyzés
étkeztetés	Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ	Kálvin u. 9. (2014-től Vásár u. 3.)	Napi 80-95 fő között mozog az étkezők száma az Idősek Klubjában étkezők nélkül
házi gondozás			Naponta 36 fő gondozható, naponta 15-20 fő otthonában nyújtanak segítséget (van, akihez nem kell naponta menni)
családsegítés			
idősek nappali ellátása		Kálvin u. 13.	40 férőhely
fogyatékosok nappali ellátása	Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Szociális Szolgáltató Központ Karcag, Püspökladányi út 33.		20 férőhely
pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali ellátása	hiányzik		A problémák többsége a szociális alapellátás keretében kezelhető.
hajléktalanok nappali ellátása	hiányzik		

Személyes gondoskodást nyújtó, önként vállalt szociális szolgáltatások

Önként vállalt szociális ellátás	Az ellátás biztosításának módja	Megjegyzés
idősek bentlakásos ellátása	Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Kp., Kisújszállás, Téglagyár u. 10.	120 férőhely; az intézmény ellátja az alapellátás szervezeti, gazdasági irányítását, biztosítja logisztikai háttérét és 300 adagos főzőkonyhát üzemeltet

A 2010-14 közötti évekre készített gazdasági programunk készítésekor az Idősek Klubja (idősek nappali ellátása) kivételével még nem rendelkezünk határozatlan időre szóló működési engedéllyel az étkeztetés, a házi gondozás és a családsegítés, valamint a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ feladatellátási helyeire, mert azok nem feleltek meg a jogszabályi előírásoknak. Ezekre az ellátásokra csak ideiglenes működési engedélyekkel rendelkezünk.

Az önkormányzat kötelezettséget vállalt a hiányosságok megszüntetésére a Téglagyár u. 10. szám alatti székhelyen és a Kálvin u. 9. szám alatt működő szolgáltatások esetében. Építési engedélyes tervek birtokában pályázatot nyújtottunk be a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ idősek bentlakásos ellátásának épületbővítésére és felújítására, e pályázatunk azonban nem lett eredményes. **A Kálvin út 9., 13. és Vásár u. 3. szám alatti épületek felújítására és átalakítására azonban sikerrel pályáztunk**, a munkálatok 2013-ban elkészültek. Pótoltuk a hiányosságokat, az épületek akadálymentesek lettek, ezen túl a családsegítő rész elrendezése biztosítja az ügyfelek jogainak teljes körű érvényesülését. A hiányzó szociális szolgáltatások (pszichiátriai és szenvedélybetegek, valamint hajléktalanok nappali ellátása) megszervezéséhez és fenntartásához szükséges forrásokkal azonban a vizsgált időszakban nem rendelkezünk, azok megszervezése és fenntartása veszélyeztette volna a meglévő feladatok működtetését. E hiányzó szolgáltatások biztosítására azonban 2014 szeptemberében reális lehetőség kínálkozott. A pszichiátriai és szenvedélybetegek 25 férőhelyes nappali ellátása jelenleg engedélyezés alatt áll, ezzel párhuzamosan az Idősek Klubjának férőhelyszáma 40-ről 30-ra csökken. Így a Kálvin u. 13. szám alatti épület két funkcionálisan elkülöníthető részében összesen 55 férőhelyen fog nappali ellátás működni. Ez lehetőséget ad az idősek klubjában gondozott pszichiátriai és szenvedélybetegséggel küzdő idősek szakszerűbb ellátására is.

Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások

A gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a városunk területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése szintén jogszabályban rögzített kötelező feladatunk. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény szerint „*a települési önkormányzat ... biztosítja a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében ... a gyermekjóléti szolgáltatást, a gyermekek napközbeni ellátását, a gyermekek átmeneti gondozását, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.*” **Bölcsődei ellátás** biztosítása szintén kötelező feladatunk.

E szolgáltatások városunkban a már említett kistérségi fenntartásban működő Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központban biztosítottak.

- **A gyermekjóléti szolgáltatást** a 2013-ban felújított Kálvin u. 9. sz. alatt működő Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat biztosítja.
- **A bölcsődei ellátás** az Illéssy u. 5. sz. alatti, 36 férőhelyes Városi Bölcsődében áll az ellátást igénylő kisújszállásiak számára. Az épületet 2010-ben hazai, azaz Belügyminisztérium által kiírt pályázati forrásból felújítottuk.
- **A gyermekek napközbeni ellátása** hároméves korig a bölcsődében, majd a helyi óvodában és iskolákban napközi ellátás révén biztosított. Nyári időszakban az iskolák maguk oldják meg – a szülői igények alapján – a napközi ellátást. Az igénylőknek pályázati támogatás esetén megszervezzük a nyári étkeztetést.

- **A gyermekek átmeneti gondozása bentlakásos ellátással** a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás Gyermekek Átmeneti Otthonában biztosított, mely 12 férőhelyen működik Kunmadarason, a Kunhegyesi út 27. szám alatt.

A gyermekjóléti szolgálat és a bölcsőde 2013. december 31-ig ideiglenes működési engedéllyel rendelkezett, mára – egyrészt a felújításnak, másrészt a személyi feltételek biztosításának köszönhetően – határozatlan időre szóló a működési engedélyük van.

Gyermek- és ifjúságvédelem

Gyermekeink egyre több veszélynek vannak kitéve. A nyugodt családi háttér, az otthon biztonsága sajnos nem minden gyermeknek adatik meg, így ők érzelmileg labilissá, befolyásolhatóvá válnak, és könnyen környezetük áldozatai lesznek. Ennek elkerülése érdekében fontosnak tartottuk és tartjuk azt, hogy a gyermekvédelemben aktív szerepet vállaljunk, és ebbe minél több felelős szervezetet bevonjunk. Ezért kezdeményeztük a gyermekvédelmi jelzőrendszer mellett gyermekvédelmi kerekasztal létrehozását, melynek tagjai az óvodai, iskolai gyermekvédelmi felelősök, a bölcsőde képviselője, a gyermekjóléti szolgálat munkatársai, a gyermekorvosok, a védőnők, a városi polgárőrség önkéntesei, a helyi rendőrség képviselői és a gyámhatóság tagjai.

Települési esélyegyenlőségi tervet, valamint **bűnmegelőzési koncepciót** készítettünk, amelyekben újragondoltuk a gyermekvédelem feladatait is. A jelenleg leghatékonyabb együttműködést a **Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum** működtetése jelenti (ld. a Közrend... c. részt). Azt látjuk, hogy a helyi, a város rendjében szerepet betöltő szervezetek, valamint az iskolák és a civil szervezetek egyaránt érzik a kiskorúak biztonsága iránti felelősségüket. Ezért is bízunk abban, hogy a közöttük meglévő együttműködés eredményeként Kisújszálláson minél kevesebb gyermek válik áldozattá.

A gyermekek védelmét a számukra szervezett **szabadidős elfoglaltságok** is szolgálják, hiszen így jelentősen csökken az esélye annak, hogy belesodródna olyan közösségekbe, amelyek veszélyt jelentenek számukra. Ilyen megfontolásból is **támogatta képviselő-testületünk minden évben a helyi köznevelési intézmények tanulói számára szervezett kulturális, szabadidős rendezvényeket, a sportegyesületek utánpótlás-nevelését, a civil szervezetek gyermekek számára is nyitott rendezvényeit.** A Művelődési Központ és Könyvtár szintén számos programot kínál gyermekeknek, fiataloknak egyaránt (gyermeknap, koncertek, pályázatok, vetélkedők stb.). Megtartottuk azon kezdeményezésünket is, hogy minden tanév végén oklevéllel és ajándékkal ismerjük el a legkiválóbb tanulmányi és sporteredményeket elért diákok teljesítményeit. Továbbra is folytattuk annak hagyományát, hogy pályázati úton támogatást nyújtunk a **nyári táborok** megszervezéséhez, ennek pályázati rendszerét úgy módosítottuk, hogy az elbírálás során nagyobb hangsúlyt kapjon az a tábor, amelyben magas a hátrányos helyzetű gyermekek aránya.

Égészségügyi ellátás

Az egészségügyi ellátás elmúlt négy évre vonatkozóan a következő három fő tendenciát fogalmazhatjuk meg.

Az alapellátás és egyes szakellátások biztosítottak voltak.

Önkormányzatunk számára az alapellátások működtetése kötelező feladat, aminek a következők szerint teszünk eleget: 6 felnőtt háziorvosi körzet, 2 gyermekorvosi körzet, 2 vegyes fogorvosi körzet, védőnői szolgálat (5 körzeti és 1 iskolavédőnővel), 4 iskola-egészségügyi körzet és a központi háziorvosi ügyeleti ellátás. Az iskolaorvosi körzetek száma 2014-ben 5-re emelkedett, mert a Kádas György Általános Iskolát is el kell látni.

Önkormányzatunk biztosította és biztosítja a folyamatos sürgősségi alapellátást. A háziorvosok és gyermekorvosok hétfőtől csütörtökig 8.00–16.00 óra között, pénteken 8.00–12.00 óra között készenlétben vannak. A készenléti időszakon kívül központi ügyeleti ellátás működik, amelyet önkormányzatunk a Kisújszállás, Kenderes, Ecsegfalva Mikrotérségi Központi Orvosi Ügyeleti Társulás útján biztosít. Az ügyeleti közbeszerzés alapján 2015. január 31-éig tart a jelenlegi szolgáltató feladat ellátása, ezért már 2014-ben elkezdtük az új szolgáltató kiválasztását. Városunkban a következő szakellátások működnek 64 szakorvosi, és 70 nem szakorvosi óra kapacitással (zárójelben az OEP-finanszírozott óraszám): *szakorvosi ellátások*: belgyógyászat (5), szülész-nőgyógyászat (15), szemészet (5), fizioterápia (30), képző eljárások (UH 9), *nem szakorvosi ellátások*: laboratórium (30), fizioterápia (40). A Kumánia Gyógy- és Strandfürdőben 2013 decemberétől a fentiekben túl árhoz nyújtott OEP-támogatással igénybe vehetők fürdőgyógyászati ellátások is.

Az önkormányzat jelentős fejlesztést hajtott végre a gyermekorvosi ellátás, és kisebb arányú fejlesztést a háziorvosi ellátás feltételeinek javítása érdekében.

A Nyár u. 7. szám alatti gyermekorvosi rendelő rendkívül rossz állapota miatt pályázatot nyújtottunk be a rendelő teljes felújítására, ezzel együtt az orvosi ügyeleti ellátás feltételeinek megteremtésére. Ez utóbbira a költségcsökkentési szempont miatt került sor, jelenleg ugyanis bérelt rendelőben folyik az ügyeleti ellátás. A sikeres pályázat és önkormányzati forráskiegészítés eredményeként **2014 nyarán felavathattuk az új, az előírásoknak megfelelő rendelőket a kiegészítő helyiségekkel, valamint két garázst.** (Bővebben ld. a Fejlesztések c. fejezetet.) Emellett, 2013-ban a Rákóczi u. 8. sz. alatti felnőtt háziorvosi rendelőben is sor kerülhetett a nyílászárók hőszigetelésére, a beépített tetőtér leválasztására és a tetőtéri fűtésrendszer megszüntetésére. E beruházásokkal nemcsak jobbak lettek az orvosi ellátások körülményei, hanem energia-, ezáltal költségtakarékosabbak is, és különösen a gyermekorvosi rendelő esetén egy ideig a karbantartásra sem kell majd költeni.

Az egészségügyi feladatellátás szervezeti rendszerében több ésszerűsítésre került sor.

Az egészségügyi feladatellátás szervezeti rendszerében megvalósított ésszerűsítés lényege a **feladatok koncentrációját** jelentette. A **Kumánia Gyógyfürdő Kft.-hez** került ugyanis a fürdőgyógyászati szolgáltatások mellett több egészségügyi szolgáltatás működtetése a következők: fizioterápia, védőnői szolgálat, egy gyermekorvosi körzet, iskolafogászati asszisztens. A felnőtt és a gyermek háziorvosi rendelő épületének működtetése (Nyár u. 7. és 8. sz. alatti épületek) szintén a Kumánia Gyógyfürdő Kft.-hez került. Az egészségügyi ellátás szervezése, az iskolaorvosi ellátás, a mammográfia szervezése, továbbra is a Polgármesteri Hivatal feladatkörében maradt. A tüdőszűrés már nem kötelező városunkban, így ezzel kapcsolatban a hely biztosítása maradt feladatként a művelődési házban. A mammográfia, a tüdőszűrés és a csecsemők ortopédiai vizsgálatának megszervezése továbbra is a Polgármesteri Hivatal feladatkörében maradt. Mindehhez tegyük hozzá, hogy továbbra is biztosítottuk az általános iskolák 3. osztályos tanulói számára a szervezett úszásoktatáshoz a kedvezményeket, az ezzel járó szervezési feladatokat szintén a Kumánia Kft. végzi.

A továbbiakban fontos feladat a lakosság körében, a betegségek megelőzése érdekében javítani az egészségnevelő, felvilágosító munkát, különös tekintettel a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és családjaik részére. Ennek részleteit, lehetőségeit az önkormányzat egészségnevelési tervében fejtettük ki.

Közüktatás, köznevelés

A közüktatásban a 2010-14-es ciklusban olyan nagy súlyú döntést hozott a képviselő-testület, amely évtizedekre más alapokra helyezte a városban folyó közüktatási, köznevelési ellátást. Az önkormányzat teret adott más, egyházi fenntartóknak, bízva abban, hogy biztonságosabb lesz az intézmények működtetése, és – kimondva-kimondatlanul – a felnövekvő gyermekek

személyiségük fejlődéséhez az eddigieknél erősebb humánus értékrendet kapnak alapul tanulmányaik végzése során. Tekintettel a döntés jelentőségére, e fejezetet részletesebben fejtjük ki.

A döntés közvetlen oka: az állami normatív finanszírozás elégtelensége

Az önkormányzati munka egyik legjelentősebb területe 2012-ig a helyi közoktatás biztosítása volt, amit a képviselő-testület hat intézmény működtetésével látott el. A kötelező közoktatási feladatok mellett (óvodai nevelés, általános iskolai oktatás és nevelés) a képviselő-testület önként vállalt feladatként biztosította a szakiskolai, szakközépiskolai és gimnáziumi nevelést és oktatást, az alapfokú művészeti oktatást, valamint a diákotthoni ellátást, emellett pedagógiai szakszolgálatot is működtetett. Az állami költségvetés normatív módon finanszírozta e feladatokat, de a finanszírozás nem fedezte a tényleges költségeket, emiatt évről évre nagyobb összegekkel kellett az önkormányzatnak kiegészítenie az intézmények működtetésének költségeit. A 2012. évi költségvetésben az önkormányzati kiegészítés már 226 millió 791 ezer Ft volt, ami a közoktatásra fordított költségeink 25 %-át tette ki. Hozzá kell tenni, hogy mindemellett nagy körültekintéssel szerveztük meg e feladatok ellátását, aminek alapja a gyermek- és tanulócsoportok létszámának a törvényi átlag- és maximális létszámoknak való megfeleltetése volt. Ez a csökkenő gyermeklétszám mellett egyre nehezebb feladatot jelentett.

A tartalmi tevékenységet és a felszereltséget illetően intézményeink kedvező helyzetben voltak. Az innovatív intézményvezetéseknek és tantestületeknek, valamint az önkormányzat mindenkor támogatásának köszönhetően intézményeink számos európai uniós pályázaton szerepeltek sikerrel, aminek több fontos hozadéka volt. Az óvodában és az iskolákban megújult a pedagógiai szemlélet, aminek alapja a kompetencia alapú nevelés és oktatás bevezetése volt. Számos pedagógus újíthatta meg tudását, vehetett részt különböző projektekben, és nem elhanyagolható az sem, hogy a pedagógiai módszertan megújításában való aktív szerepvállalásukért kiegészítő jövedelemhez is juthattak. Az intézmények szempontjából további eredmény, hogy a pályázatok révén korszerű eszközparkhoz juthattak, különös tekintettel az informatikai eszközökre. Az intézmények közötti együttműködés is javult, hiszen több projekt sikerességének feltétele volt a különböző intézmények, illetve intézménytípusok közös szerepvállalása.

Ezen eredmények azonban nem orvosolhatták a csökkenő állami támogatásból és a szintén csökkenő gyermeklétszámból eredő finanszírozási problémákat, melyek sajnos többször álláshelyek megszüntetését, rosszabb esetben létszámcsökkentést vontak maguk után. Mivel e probléma országosan jellemző volt, **a Kormány** gyökeres változtatást kezdeményezett és valósított meg a közoktatásban. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény már ennek szellemiségében született. **Előrevetítette a közoktatási,** illetve ekkortól már – elnevezésében jelezve a hangsúlyváltást is – **köznevelési intézmények 2013. január 1-jével történő állami fenntartásba vételét, az óvodák kivételével.**

A döntés szempontjai

2012. május 31-ig azonban még volt lehetősége az önkormányzatoknak, hogy mérlegeljék intézményeik más fenntartó részére történő átadását. 2012 elején képviselő-testületünk is átgondolta az e területen előtte álló lehetőségeket. A lehetőségek számbavétele során az önkormányzat elsődleges szempontjai a következők voltak:

- a kisújszállási tanulók ellátása iránti felelősség (továbbra is helyben legyen lehetőségük nemcsak az óvodai és általános iskolai, hanem a középfokú tanulmányaik végzésére is, és a világnézetileg semleges nevelés-oktatás is biztosított legyen),
- az intézmények alkalmazottainak biztonsága (minél kisebb legyen a kockázata intézmények, osztályok összevonásának és létszámcsökkentésnek),

- az önkormányzati gazdálkodás biztonsága (minél kedvezőbb pénzügyi feltételek álljanak intézményeink működéséhez rendelkezésre, minél több pénzügyi forrás bevonására legyen lehetőség).

Lehetőségek

Állami fenntartás: Ez esetben az önkormányzat két általános iskolája és a művészeti iskola egyaránt állami, a két középiskolánk pedig a megyei Térségi Integrált Szakképző Központ fenntartásába került volna. A Városi Óvodai Intézmény mint egyetlen, 2013. január 1-jétől kötelező önkormányzati feladatot ellátó intézmény az önkormányzat fenntartásában maradhatott volna, amennyiben az önkormányzat vállalta volna azt, hogy az óvodai nevelés biztosításához a normatív állami hozzájáruláson túl további 69 millió Ft-ot biztosít – a 2012. évi eredeti költségvetés adatait alapul véve. Állami fenntartásba kerülő intézményrendszer esetén bizonytalanná vált az intézmények önállóságának megtartása is.

Önkormányzati fenntartás: A köznevelési törvény lehetőséget adott arra, hogy az önkormányzatok az általános iskolai és a középiskolai (gimnáziumi és szakközépiskolai) nevelés-oktatást, az alapfokú művészetoktatást, a kollégiumi ellátást, továbbá az integrálható, sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók óvodai, iskolai, kollégiumi ellátását, valamint mindezek tekintetében a felnőttoktatás megszervezését ellátó intézmények működtetését az államtól köznevelési szerződéssel „átvegyék”. Ilyen esetben az állam biztosítja a pedagógusok és a nevelő-oktató munkát közvetlenül segítők illetményét és annak járulékait. Az ezen felül jelentkező összes működtetési költséget az önkormányzatnak kellett volna biztosítania. Emellett vállalnia kellett, hogy az átvett intézmény épületének állagát megóvja. Az állam megóvason túl jelentkező rekonstrukciós, fejlesztési költségek fedezése azonban már nem kötelessége, ehhez az állam pályázati úton támogatást nyújt. Ha minden közoktatási intézményt – a középiskolák kivételével, amelyek ez esetben is a TISZK fenntartásába kerültek volna – továbbra is működtetni kívánja, a 2012-es eredeti költségvetéshez viszonyítva évi legkevesebb 40 millió Ft működési kiadást kellett volna vállalnia, amelynek nem volt látható a költségvetési fedezete.

Ezzel kapcsolatban probléma volt az önkormányzati törvény (2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól) 2012. január 1-jétől hatályos azon rendelkezése, amely szerint a települési önkormányzat akkor vállalhat számára nem kötelező feladatot, ha ahhoz többlet állami támogatást nem igényel, és vállalása nem veszélyezteti alapfeladatainak ellátását. Az önkormányzati fenntartásba vételnek a legnagyobb kockázatát a finanszírozás jelentette. A béreken túl nem számíthatott az önkormányzat további állami támogatásra.

Egyházi fenntartás: Az akkor még hatályos közoktatási törvény lehetővé tette a közoktatási intézmények nem állami fenntartónak történő átadását. Itt az alapítványi és magánszemély általi fenntartást eleve elvetettük, mert ezen esetekben reálisan nem volt látható sem tartalmi, sem finanszírozási előny. Az egyházi fenntartás az egyházaknak biztosított kiegészítő állami támogatás miatt az intézmények számára megteremthette azt a működési, működtetési biztonságot, amit az önkormányzatok döntő többsége nem tud megadni. Azt az előnyt is láttuk ebben a helyzetben, hogy az önkormányzati ingatlanok tulajdonjogát – tartós használatba történő adással – bizonyosan meg tudjuk tartani. Az egyházi fenntartásba történő átadás lehetőségét ezért vizsgáltuk részletesebben, két lehetséges egyházi fenntartóval folytatva tárgyalásokat.

A döntés lényege

A képviselő-testület végül **2012. április 24-én döntött nevelési-oktatási intézményeinek egyházi fenntartásba adásáról.** Ehhez azonban le kellett folytatni a közoktatási törvényben szabályozott véleményeztetési eljárást, aminek eredményeként az intézmények véleményezésre jogosult szervezetei, közöttük a nevelőtestületek és az alkalmazotti közösségek döntő többséggel támogatták az egyházi fenntartásba adást.

Az önkormányzat 2012. május 15-ei ülésén döntött arról, hogy 2012. augusztus 30. napjával

- **a Városi Óvodai Intézmény fenntartását az általa ellátott feladatokkal átadja a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személynek,**
- **az Arany János Általános Iskola fenntartását az általa ellátott feladatokkal átadja a Kisújszállási Református Egyházközségnek,**
- **a Kossuth Lajos Általános Iskola, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat és Diákotthon fenntartását az általa ellátott feladatokkal átadja a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személynek,**
- **az Alapfokú Művészetoktatási Intézmény fenntartását az általa ellátott feladatokkal átadja a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személynek,**
- **a Móricz Zsigmond Gimnázium, Közgazdasági Szakközépiskola és Kollégium fenntartását az általa ellátott feladatokkal átadja a Kisújszállási Református Egyházközségnek,**
- **az Illéssy Sándor Szakközép- és Szakiskola fenntartását az általa ellátott feladatokkal átadja a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személynek.**

(Időközben megjelentek a köznevelési törvény végrehajtási rendeletei, amely alapján nem kerültek állami tulajdonba az oktatási intézmények épületei, így az önkormányzatok feladata maradt azok üzemeltetése, karbantartása, felújítása és az üzemeltetést végzők foglalkoztatása. Ehhez állami normatív támogatás is kapcsolódik.)

A döntés értékelése

Összességében elmondható, hogy az önkormányzat jó döntést hozott, amikor egyházi fenntartásba adta az oktatási, nevelési intézményeit. Ennek legfontosabb eredményeit az átadás óta eltelt két év több szempontból igazolta. Az egyházi fenntartók felelős gazdái lettek az átvett intézményeknek, szakmai igényességgel végzik átvett köznevelési feladataikat. Sikerült megőrizni a köznevelési intézmények álláshelyeit. Az intézmények egységes irányítás alatt maradtak, nem válik el az üzemeltetés és a szakmai munka. Egy esetben került sor intézmény-összevonásra, amikor a református fenntartású két iskolának lett közös igazgatása. A két intézmény viszonylagos önállósága az eltérő profil (alapfokú és középfokú oktatás) miatt megmaradt.

Az általános iskolai beíratások is kedvezően alakulnak, 2013-ban két-két első osztályt indíthatott a két fenntartó, 2014-ben a baptista iskola kettőt, a református pedig három első osztályt tervez. Ez utóbbiban kedvező, hogy két magas létszámú első osztály indítása helyett három kisebb létszámú osztály indítását engedélyezte a presbitérium. Ez a tanításban jobb körülményeket biztosít, vélhetően nyolc éven át.

Az egyházi fenntartók a feladatellátáshoz szükséges anyagi forrásokat biztosítani tudják úgy, hogy közben fejlesztéseket is megvalósítanak.

A 2014. évi költségvetés előkészítése során az egyházi fenntartók tájékoztatást adtak az általuk végzett és jövőben tervezett karbantartásokról, felújításokról. Eszerint a Kisújszállási Református Egyházközség 2013. december 31-ig 8 millió Ft-ot fordított az ingatlanok karbantartására, felújítására. Sikerrel pályáztak a megújuló energiaforrások hasznosítására, így a közel 87 millió Ft összköltségű projektből 383 napelemt szerelhettek fel négy, használatukban lévő épületre. A projekt eredményeként három épületben több mint 90%-os, egy esetben pedig több mint 60%-os megtakarításra számítanak a villamosenergia-felhasználásban. A pályázathoz szükséges 15%-os önerőt (13,5 millió Ft) az iskola, illetve a fenntartó biztosítja. Ezeken túl 42,9 millió Ft értékben terveznek felújítást az átvett épületeken. A Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy 2013. december 31-ig 6,6

millió Ft-ot fordított az ingatlanok karbantartására, felújítására, 2014. évben is hasonló nagyságrendű összeget fordítanak az átvett ingatlanokra.

Pénzügyi szempontból hosszú távon egyértelműen kedvező az oktatási, nevelési intézmények egyházi fenntartásba adása az önkormányzat szemszögéből. Az intézmények jobb pénzügyi helyzetben vannak, ami legjobban a Kisújszállási Református Egyházközség beruházásain látszódik. Összességében pénzügyileg az önkormányzatnak is kedvezőbb az egyházi fenntartás, mint az állami vagy saját fenntartás.

Az önkormányzatnak 2011-ben **344,6 millió Ft** kiegészítő önkormányzati támogatást kellett a közoktatási és köznevelési intézményekhez hozzátennie. A 2012. átmeneti év volt, ezért nem releváns a vizsgálata. 2013-ban azonban már csak **22,5 millió Ft** önkormányzati támogatást kellett átadni a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személynek a gyermekétkeztetés és az Alapfokú Művészetoktatási Intézmény feladataihoz, amit az előzetes egyeztetések szerint az önkormányzat vállalt.

Amennyiben Kisújszállás Város Önkormányzata maga tartaná továbbra is fenn az oktatási intézményeit, akkor 2014-ben körülbelül 161 millió Ft önkormányzati kiegészítő támogatást kellett volna ehhez biztosítania.

Amennyiben Kisújszállás Város Önkormányzata az államnak adta volna át az oktatási intézményeket, akkor az önkormányzat által fizetendő hozzájárulás és a gyermekétkeztetés költségei alapján évi 60–100 millió Ft közzé becsülhető az a forrás, amely a 2014. évi önkormányzati költségvetést terhelne. Ezzel szemben az önkormányzat, mint arra az előzőekben utaltunk, 2013-ban 22,5 millió Ft-ot adott át a Baptista Szeretetszolgálat Egyházi Jogi Személy részére a művészeti iskola és a gyermekétkeztetés támogatására.

Hogyan tovább?

Az intézmények átadása óta eltelt két év. Ez idő alatt láthatóan kialakultak annak az együttműködésnek az alapjai, amelyet mindhárom fél – az egyházak mint intézményfenntartók, az intézmények mint a szakmai munka megvalósítói és az önkormányzat mint az ingatlanok tulajdonosa – szükségesnek és hasznosnak tart. **Mindannyiunk érdeke, hogy a köznevelési intézményekben értékes, nyugodt nevelő-oktató munka folyjon, korszerű körülmények között.** Az együttműködés mindhárom felet érintő konkrét feladatainak megbeszélésére rendszeres egyeztetéseket kezdeményezünk. Folytatva a hagyományokat évente egy alkalommal tájékoztatót kérünk az adott tanévi munkákról, természetesen némiképp más hangsúlyokkal. Határozatba foglaltuk, mik azok az önkormányzati vállalások, amelyekkel segítjük a köznevelési intézményekben ellátott gyermekek esélyegyenlőségének javítását (a köznevelésben résztvevők támogatásának Helyi Esélyegyenlőségi Program alapján történő felülvizsgálatáról szóló 24/2014. (I. 30.) számú önkormányzati határozat). Az együttműködésre jó példa volt a 2014. szeptember 6-án a Móricz Zsigmond Kollégium udvarán felavatott műfüves pálya, melyhez önkormányzatunk és az iskolafenntartó egyház egyaránt hozzájárult.

Önkormányzatunk évente hozzájárul a művészeti iskola működtetéséhez, valamint 4-4 millió Ft ingatlanfelújítási kerettel szándékozik hozzájárulni a fenntartóknak a használatukba adott épületek ilyen jellegű kiadási költségeihez. Megjegyezzük azonban, hogy az önkormányzat 2013-ban kedvezőtlen pénzügyi helyzete miatt nem tudott erre forrást biztosítani, jelentős teher maradt ugyanis a 2007-2008-ban megvalósított világítás- és fűtőkorszerűsítés éves bérleti díja, amely 2013-ban 53,6 millió Ft volt. 2013-ban ebből 31,8 millió Ft bérleti díj esett az átadott iskolaépületekre. A világításkorszerűsítés bérleti szerződése 2017-ben, a fűtőkorszerűsítés bérleti szerződése pedig 2018-ban jár le, ekkor az önkormányzat tulajdonába kerülnek az addig bérelt eszközök, és megszűnik a forrásigény. Az ezt bemutató

számadatokat A világítás- és fűtésekszerűsítés megvalósítására kötött szerződések lejáratára című, 3. melléklet tartalmazza.)

Foglalkoztatás, közfoglalkoztatás

Kisújszállás a munkaerő-kínálat és kereslet szempontjából nem tartozik a kedvező adottságokkal rendelkező települések sorába. Kevés a munkalehetőség és sok a szakképzetlen munkavállaló személy. E két probléma kezelését az önkormányzati lehetőségek figyelembevételével több irányból próbáltuk kezelni.

Maximálisan kihasználtuk a közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségeket, az alábbiak szerint:

Év	Létszám*	Megjegyzés
2010	132	Az intézményekhez és az önkormányzat kft.-ihez történt a kiközvetítés.
2011	404	Rövid (3 hónap) időtartamú foglalkoztatásban: 355 fő Hosszabb (5-9 hónap) foglalkoztatásban: 49 fő
2012	263	Startmunka mintaprogramokban: 124 fő Hosszabb idejű közfoglalkoztatásban: 198 fő Személycserék után újfoglalkoztatás: 65 fő
2013	598	Startmunka mintaprogramokban: 130 fő Hagyományos közfoglalkoztatásban: 69 fő Téli közfoglalkoztatásban: 327 fő Kulturális közfoglalkoztatásban: 14 fő
2014	416	Startmunka mintaprogramokban: 179 fő Hagyományos közfoglalkoztatásban: 224 fő Kulturális közfoglalkoztatásban: 13 fő (2014. szeptember 30-ig)

A táblázat adatai tartalmazzák a személycseréket is. A Startmunka mintaprogramokban végzett munkák a következők voltak: belvízelvezetés, illegális hulladéklerakók felszámolása, mezőgazdasági földutak rendbetétele, közutak javítása, zöldségtermesztés, betonlap és zsáklók gyártása, ingatlanok felújítása.

Arra törekedtünk, hogy **megőrizzük a munkahelyeket**, lehetőség szerint minél kevesebb álláshely megszüntetésére kerüljön sor. Ez volt az egyik motivációja a köznevelési intézmények egyházi fenntartásba adásának is.

Projektjeink révén **mi is létesítettünk új munkahelyeket**. Az Ifjúsági Szálláshely, a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő és a Hotel Kumánia létrejöttével munkahelyeket őriztünk meg és újakat létesítettünk – részben közvetlenül, részben pedig közvetve azáltal, hogy más cégek foglalkoztatásában is dolgoznak a fürdő területén (pl. a konyha és büfé működtetésében). Összességében a Kumánia mára az idényjellegű feladatoktól függően átlagosan hatvan-hetven fő számára biztosít munkalehetőséget. A közművelődésben a Vigadó átadása után itt is lesz lehetőség további 2 fő foglalkoztatására.

Fejlesztéseinkkel, vonzóbb városkép kialakításával igyekeztünk **kedvező lehetőségeket teremteni vállalkozások létrejöttéhez vagy a meglévők erősödésének**. A régi piacsor üzlethelyiségeit rendbe tettük, a Kálmán parkban új kávézó nyílt, a Vigadó kávézó helyiségének bérbeadásával és a büfé, bowlingpálya egység önkormányzati-magán vegyes tulajdonú üzemeltetése révén további munkahelyek jöhetnek létre. a Vigadó vendéglátó jellegű szolgáltatásait vállalkozóknak fogjuk bérbe adni. Amennyiben a közbeszerzéseken nem kisújszállási vállalkozók kapnak megbízást, alvállalkozóként a nyertes cégek figyelmébe ajánljuk a helyi vállalkozásokat. A Kumánia Gyógy- és Strandfürdő szolgáltatásai, valamint a

városi szabadidős és kulturális rendezvények egy része idegenforgalmi vonzerőt jelent, ami kedvez a vendéglátás, a szálláshely-szolgáltatás és a kereskedelem számára is.

Kerestük és a továbbiakban is **keressük azon cégekkel, vállalkozásokkal a kapcsolatot, amelyek megtelepednének városunkban.** A Türr István Képző és Kutatóközpont regionális székhelye városunkban lesz, 20-25 főnek adva munkalehetőséget. E témában már hosszabb ideje egyeztetéseket folytattunk. Előmozdítottuk két szociális szövetkezet létrejöttét, amelyek, reméljük, hosszabb távon megerősödnek. Támogatásuk számunkra tapasztalatszerzést is jelentett, hiszen várhatóan a közeljövőben a szövetkezetek megalakítása lesz az egyik munkalehetőség, különösen a mezőgazdasági szektorban. Az egyik szövetkezetnek tagja az önkormányzat is.

Több tényező eredményeként 2014-ben a munkanélküliek aránya városunkban 5% alá csökkent, ez az elmúlt évek legkedvezőbb mutatószáma a foglalkoztatásban.

Közend, közbiztonság, bűnmegelőzés

A város közbiztonságának javítása sokszereplős feladat. Az önkormányzat is részese és aktív elősegítője annak, hogy Kisújszálláson a lakosok objektív biztonsága és szubjektív biztonságérzete egyaránt megnyugtató legyen. Más megközelítésben: hatékonyan működjenek és együttműködjenek azok a szervezetek, amelyeknek hivatalból ez a feladatuk, és ennek nyomán a lakosok biztonságban érezzék magukat és értékeiket. E területen eredményes munkáról számolhatunk be.

Az önkormányzat többféle módon látott és lát el közbiztonságot javító feladatokat. Működteti a mezőőri szolgálatot és a közterület-felügyeletet, javítja működési feltételeiket, mindemellett koordináló feladatot is ellát a város más, hasonló tevékenységet (is) végző szervezetei között. **E koordináló szerepnek három fontos fóruma van:**

- a város Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepciója
- a Bűnmegelőzési és Közbiztonsági Bizottság helyébe lépő, operatív jellegű Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum működtetése,
- a képviselő-testület elé kerülő évenkénti beszámoló a város közbiztonságáról és közendjéről, a bűnözés városi helyzetéről.

Mindezeket az alábbiakban mutatjuk be.

Közbiztonsági és bűnmegelőzési koncepció

E koncepciót az önkormányzat a 156/2014. (V. 27.) számú határozatával fogadta el. Megalkotásával az volt a célja, hogy elemezze a város közbiztonsági helyzetét, megfogalmazza legjellemzőbb problémákat, meghatározza a bűnmegelőzésben résztvevő szervezetek feladatait. Ez a koncepció e szervezetek együttműködésének fontosságát hangsúlyozza, valamint azt, hogy az ebben szerepet játszó szervezetek tudását, információit hogyan kell összehangolni.

Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórum

A Közbiztonsági Szakmai Egyeztető Fórumot a 62/2013. (II. 15.) számú önkormányzati határozatával hozta létre a képviselő-testület. Tagjai a polgármester, a jegyző, a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Osztályának vezetője, a rendőrség, a polgárőrség, a mezőőrség, a közterület-felügyelet képviselői, valamint az őket érintő ügyekben az erdőszet, valamint a vadásztársaságok képviselői. A Bűnmegelőzési Bizottság megszüntetését követően életre hívott fórum operatív tevékenységével jelentősen javította a közbiztonság stabilitásáért felelős szervek együttműködését és magát a közbiztonságot is. A fórum munkájáról a képviselő-testület negyedévente beszámolót kap, melynek eredményeként erősödött a szervezetek

működése fölötti önkormányzati, lakossági kontroll. Az eredmények ismeretében a lakossági fórumok résztvevői elismerésüket fejezték ki a város javuló közbiztonságáért.

Mezei őrszolgálat

Az 5 fős mezőőri szolgálat a város külterületi részeinek, a termőföldeknek, e szántóföldek, gyepek, legelők, zártkertek és ezek alkatrészeinek, felszereléseinek védelmét, vagyonvédelmét látja el, egyben figyelemmel kíséri a környezet-, a tűz-, és a munkavédelmi szabályok betartását. A mezőőrök közvetlen kapcsolatot építettek ki a földtulajdonosokkal, földhasználókkal, rendszeresen járják a területüket gyalogosan vagy gépjárművel. Jó kapcsolatot építettek ki olyan társszervekkel, mint a rendőrség, a polgárőrség és a vadásztársaságok. Ezekkel a szervezetekkel összefogva igyekeznek hatékonyan részt vállalni a települések bűnmegelőzési feladataiból. Munkájuk megkönnyítése és hatékonyabbá tétele érdekében 2011 januárjában egy TOYOTA HILUX típusú szolgálati gépkocsit vásárolt számukra az önkormányzat. Jelenleg folyamatban van éjjel látó kamera beszerzése is munkájuk még eredményesebbé tételére. A mezőőrség munkáját széleskörű elismerés övezi. Ennek legrangosabb elismerése, hogy 2014-ben elnyerték a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendészeti és Közbiztonsági Díjat.

Közterület-felügyelet

A közterület-felügyelet a Kisújszállási Polgármesteri Hivatalon belül az Igazgatási Osztály vezetőjének közvetlen irányításával, csoportként működik. Feladatai közé tartozik a város közterületi rendjének megóvása, az erre irányuló jogsértő cselekmények megelőzése, megszüntetése, továbbá a közterületen folytatott engedélyhez kötött tevékenységek szabályszerűségének ellenőrzése. A közterület-felügyelők munkájukat mindig a hatályos központi és önkormányzati jogszabályok alapján látják el, szorosan együttműködve a rendőrséggel és a mezei őrszolgálat munkatársaival. Ők látják el a városban telepített mintegy 47 közterületi kamera ellenőrzését is.

Jelzőrendszer

A hatékony bűnmegelőzési észlelő- és jelzőrendszer elemeként működik a Kisújszállási Térségi Szociális Alapszolgáltatási Központ, mely kiterjedt kapcsolatrendszerén keresztül az esetek korai szakaszában képes felismerni a kialakuló kritikus élethelyzeteket. Alkalmas arra, hogy a megelőzés időszakában jelezzen az intézkedésre jogosult hatóságoknak. A megelőzés és a sikeres jelzőrendszer működtetése érdekében szorosan együttműködik a gyámhivatallal, a Kisújszállási Polgármesteri Hivatallal, a rendőrséggel, mint intézkedni jogosult szervekkel, valamint a kisebbségi önkormányzattal, civil szervezetekkel, amelyek a veszélyeztetett csoportokról behatódóbb ismeretekkel rendelkeznek. A prevenciós programok kiemelt színterei az oktatási, nevelési intézmények, itt folyamatos a kapcsolattartás az ifjúság- és gyermekvédelmi felelősökkel.

Kommunikáció, helyi média

A városi televízió, a havonta megjelenő Kisbíró című városi lap sajátos eszközeikkel nagy szerepet vállaltak a közvélemény tájékoztatásában, az ismeretterjesztő információk lakossághoz történő eljuttatásában. A lap rendszeresen közöl tájékoztatást a bűncselekmények megelőzése érdekében alakosság számára hasznos tudnivalókról.

Kisújszállási Nagykun Polgárőr Egyesület

A polgárőr egyesületek önszerveződésű bűnmegelőzési, a közrend, a közbiztonság védelmét szolgáló pártsemleges társadalmi szervezetek. Kisújszálláson 1986-ban alakult meg a polgárőrség. Azért említjük meg e helyen, mert feladatát az önkormányzattal, a rendőrséggel,

közterület-felügyelettel, a mezőőri szolgálattal együttműködve látja el, az önkormányzat számít munkájukra kiemelten a közrend, közbiztonság, a bűnmegelőzés és a gyermekvédelem területén. A kisújszállási szervezet együttműködő partner a helyi közbiztonság megteremtésében; szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésére utaló információk átadásával segítik a rendőrség munkáját. Emellett a városban megtartott rendezvények biztosításában is részt vesznek. Az önkormányzat is segíti működésüket: 2011-14 között több mint kétfélmillió Ft-tal támogatta működésüket, székház-üzemeltetésüket, fiatalok számára szervezett bűnmegelőzési programjaikat. 2014-ben az önkormányzat velük együtt sikerrel pályázott az Országos Polgárőr Szövetséghez a „**Polgárőr Város**” cím elnyerésére.

A közrend, közbiztonság eredményeiről számokban

A 2014 áprilisában a képviselő-testület elé kerülő évenkénti, a közbiztonságról szóló beszámolóban a Kisújszállási Rendőrség parancsnoka is írásos beszámolót készített a 2013. évi eredményekről. E beszámoló bemutatta Kisújszállás bűnügyi helyzetét, és több helyen megállapította a **bűncselekmények számának csökkenését**. Közülük kiemeljük azt, hogy 2013-ban a regisztrált bűncselekmények száma Kisújszálláson 343 volt, ami az utóbbi négy évet tekintve a legalacsonyabb. *„A statisztikai adatok alapján jól látható, hogy **2013-ban az elmúlt négy év legalacsonyabb bűncselekményszámát regisztráltuk a településen, mely a korábbi évek emelkedő tendenciájával szemben radikális változás. Kisújszállás városában a 2013-ban regisztrált bűncselekmények száma a 2012. évinél 31,13%-kal, a 2011. évinél 21,15%-kal, míg a 2010. évinél 21,52%-kal kevesebb**”* – fogalmazott a rendőrség parancsnoka. A közterületen elkövetett bűncselekmények száma 2013-ban 82 volt, ez az elmúlt öt év legalacsonyabb mutatószáma, a 2012. évi adatoknak közel fele(!).

A nyomozáseredményességi mutatók a Karcagi Rendőrkapitányság területén azonban jelentősen emelkedtek, ez a kedvező érték. Az elmúlt években a regisztrált bűncselekményeknek átlagosan a felét derítették fel, 2013-ban azonban már a 60%-át. Összességében azt fogalmazták meg, hogy a 2013-as év záró egyenlege a korábbi évekhez képest kiemelkedő volt. A statisztikai adatok az együttműködés eredményességét is jelzik, ezt a rendőrség parancsnoka is kiemelte beszámolójában. Ezért gondoljuk azt, hogy **az együttműködésnek a 2013-ban kialakított gyakorlatias jellegű formáját folytatni kell**.

A térfigyelő rendszer fejlesztése

Városunk közbiztonságának javításában fontos és hatékony szerepük van a térfigyelő kameráknak. „Jelenlétüknek” visszatartó ereje van a garázdálkodók és szabálysértők számára. Ezek hálózatát sikeres pályázatokkal bővítettük tovább, ma már 46 térfigyelő kamera és 4 db rendszámfelismerő kamera felügyeli a rendet a városban. Legtöbbjük a városközpontban található, közel húsz pedig a város távolabbi pontjain. Felvételeiket a helyi közterület-felügyelők figyelik, a felvételek Karcagi Rendőrkapitánysághoz is eljutnak.

Ivóvíz-szolgáltatás, szennyvízkezelés, belvízelvezetés

E területek mindegyikén nagy horderejű változások történtek a most záruló önkormányzati ciklusban. A belvíz megszűnt probléma lenni a városban, az ivóvíz-szolgáltatás és a szennyvízkezelés pedig kikerült az önkormányzati feladatellátásból.

Az ivóvíz- és szennyvízszolgáltatást 2013. június 1-jétől az önkormányzat helyett más szolgáltató, a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. végzi.

Erre a vízvédlem, benne az ivóvíz minőségének védelme, a fenntartható fejlődés, valamint a fogyasztóvédelem érdekében tett törvényi szabályozás miatt került sor. A víziközművekről szóló törvény (2011. évi CCIX. törvény) olyan szigorú feltételekhez kötötte ettől az időponttól a vízszolgáltatást, amelyeknek nemcsak a kisújszállási, hanem az ország településeinek döntő

többsége sem tudott megfelelni. Arra ösztönözték ezzel az önkormányzatokat, hogy nagyobb, elsősorban állami szervezetekkel együttműködve szervezzék meg a vízszolgáltatást. Mi ebben a helyzetben a Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.-ben találtunk partnerre. A megkötött megállapodás értelmében **a víziközművagyon** – így például a vízmű központi telephelye, a szennyvíztisztító, a vezetékek stb. – **az önkormányzat, így a város tulajdonában maradnak**. Természetesen nem volt könnyű az elmúlt években a város által több milliárd forint értékben fejlesztett víziközmű rendszer működtetését átadni, de olyan bérleti üzemeltetési szerződést kötöttünk, amely magában foglalja az együttműködést, a beruházásokban való közös döntést. A kisújszállási vízmű dolgozóit – beleértve a vezető személyét is – továbbfoglalkoztatták. Az új szolgáltató vezérigazgatója bár türelmet is kért az átálláshoz, minőségi szolgáltatásokra tett ígéretet, amire a helyi lakosok érdekében oda kell figyelnünk.

Megvalósult a belvíz-elvezetés a városban.

A belvíz számos ház lakóinak reális veszélyt jelentett évtizedeken át. Esetenként a gyors hóolvadás vagy a nagy mennyiségű esők után az árkok, de a pincék is hamar megteltek vízzel, több helyen maguk az épületek, sőt egyes útszakaszok is napokig vízben álltak, nem volt hova elfolyniuk. A vízmű dolgozói, a tűzoltók és a lakosok alig győzték a szivattyúzásokot, a Városházán dolgozók pedig a károk felmérését és azok lehetőség szerinti orvoslását, majd az állami vis major keretektől a lakóházak rendbetételére lehívott összegek elszámolását. Az adott helyzetek megoldása azonban sohasem lehetett megnyugtató, mert csak a következő nagy esőig tartott.

Ezért határoztuk el, hogy a város egészében gondolkodva oldjuk meg a belvízelvezetést. Terveket, majd pályázatokat készítettünk, amelyek sikeresek voltak. **A belvíz szempontjából legveszélyesebb részekkel kezdtük. 2010 végére elkészültünk a város déli területeinek, 2011-ben pedig az északi területeinek a belvízrendezésével.** A kivitelező Kisúj 2009 Konzorcium dolgozói felújították a vízelvezető árkokat, hogy biztosítsák a víz lefolyását. Emellett az utak, járdák, kapubejárók alatti átereszeket is kicserélték, átemelőket építettek, amelyek az árkokban összegyűjtött vizet az új záportározókba, illetve a Kakat-csatornába vezetik. A két projekt összköltsége összesen mintegy **egymilliárd forint** volt. A nagy esőktől való félelmünk ezután izgatott várakozásba fordult, mert vártuk, hogyan vizsgálja a rendszer. Láthattuk, megérte a sok munka. Különösen ez, a 2014-es nyár bővelkedett az esőkben, de megnyugtató, hogy belvizes gondokat már nem okozott. E város, Kisújszállás vízzel való örök harcának ebből a csatájából tehát győztesen kerültünk ki.

Környezetvédelem, hulladékgazdálkodás

A környezetvédelem és a hulladékgazdálkodás területén három eredményt emelhetünk ki – számos más tevékenység mellett. Az egyik a lakossági szemléletváltásnak is köszönhető szelektív hulladékgyűjtés kiterjesztése, a másik a város két hulladéklerakó telepének pályázati forrásból történő rekultivációja, a harmadik pedig a sok összetevő mérlegelése alapján – immáron második alkalommal – elnyert megyei „Települési Környezetért” cím. Az e téren elért eredményeinket az alábbiakban foglaljuk össze.

A szelektív hulladékgyűjtés elterjedése

Az egészséges környezethez elengedhetetlen **az utcák, lakóterek tisztasága**. Tudva azt, hogy a lakosság szemléletváltása hosszú folyamat, önkormányzatunk igyekezett ezt felgyorsítani. Tettük ezt a **szelektív hulladékgyűjtés és -kezelés** bevezetésével. Még 2008-ban a város 10 pontján ún. **gyűjtőszigeteket alakítottunk ki**, amelyekben szelektív gyűjtőkonténereket helyeztünk el. Ezekben **a lakosság külön gyűjtheti a háztartási papír-, az üveg-, fém- és műanyag hulladékokat**. Emellett bevezettük az úgynevezett házhoz menő zsákos szelektív

gyűjtést is. A műanyag zsákokban összegyűjtött, tisztára mosott háztartási hulladékokat havonta egyszer szervezeten szállítjuk el a lakosoktól. Az így összegyűjtött hulladékot a Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. telephelyén szétválogatják, és további hasznosításra magyarországi (papír, üveg, műanyag), hazai hasznosító hiányában külföldi (alumínium, társított italkarton) feldolgozók számára elszállítják. Emellett **külön gyűjtik a lakosságtól a háztartásokban keletkező veszélyes hulladékokat**, mint pl. az akkumulátorokat, szárazelemeket, elektromos hulladékokat, vegyszereket, spray-flakonokat. Szintén **külön gyűjtik az építési bontási inert hulladékot, a használt étolajat és a kerti munkák során keletkező szerves növényi anyagokat** (vesszők, gallyak stb.). Ezek feldolgozására aprítógépet vásároltak, amellyel a gallyakat felaprítják és **komposztálják**. A komposztot később a város parkosítási munkáiban használják fel.

Mindemellett évente kétszer **lombtalanítást**, egyszer **lomtalanítást** szervezünk, valamint időszakosan a már nem használt **elektromos háztartási eszközök, kisgépek gyűjtését** is megszervezzük egy-egy, erre szakosodott feldolgozó céggel együttműködve.

A Kisújszállási Városgazdálkodási Nonprofit Kft. sikeresen pályázott két hídmérleg beszerzésére, mely beszerzés 2014-ben megvalósult. Az önkormányzat is sikeresen pályázott egy osztott tartályú hulladékgyűjtő jármű beszerzésére és 3000 db fedeles szelektív hulladékgyűjtő tartóegységre, amelyre több mint 100 millió forintot költhetünk. E pályázatok révén a szelektív hulladékgyűjtés feltételei tovább javulnak. A pályázatot 2015. március 31-éig kell megvalósítani.

A lakosság egyre nagyobb része együttműködő a szelektív gyűjtésben. Bízunk abban, hogy a közeljövőben országosan bevezetendő szigorúbb hulladékgyűjtési rendet a kisújszállási lakosok többsége felkészülten és kedvezően fogadja majd.

A hulladéklerakó telepek rekultivációja - európai uniós normák szerint

Erről ld. a Fejlesztések c. fejezetben írottakat.

Amit a „Települési Környezetért” cím elnyeréséhez bemutattunk

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Önkormányzat által adományozott cím másodszori elnyeréséhez több, az építészeti értékek és a természeti környezet védelme érdekében tett intézkedéseinket foglaltuk össze. E helyen a természet- és környezetvédelem érdekében végzett munkánk (és más történések) legfőbb összetevőit emeljük ki.

Csendesebb város, tisztább levegő, egészséges ivóvíz

Az elmúlt mintegy két évtizedben az egészséges környezet feltételei egyre kedvezőtlenebbül alakultak a városban, ahogyan egyre nagyobb mértékben nőtt a várost átszelő 4. sz. főközlekedési út forgalma. A gépjárművek folyamatosan szennyezték a levegőt, a nagyobb járművek pedig ezen túl a zaj elfogadható mértékét jóval meghaladták (a nagy forgalommal együtt járó balesetveszélyekről nem beszélve). A város mindenkorai képviselő-testületeinek közös törekvése volt a **4. számú főút Kisújszállást elkerülő szakasza megépítésének** szorgalmazása. Az elkerülő szakasz megépítése 2011-ben valósult meg, azóta a város csendesebb és tisztább levegőjű lett.

a **4. számú főút elkerülő szakasza megépítésének** szorgalmazása. Az elkerülő szakasz megépítése 2011-ben valósult meg, azóta a város csendesebb és tisztább levegőjű lett.

Energiatakarékosság, megújuló energiaforrások hasznosítása

A természeti környezet védelme részének tekintjük a megújuló energiaforrások hasznosítását.

Kisújszálláson erre már több irányban tettünk lépéseket, gondolunk itt a **termálvíz hő- és a termálvízből felszabaduló gázenergia, a nap-, valamint a szélenergia, újabban pedig a biogáz** hasznosítására. Nagy lehetőségeket látunk városunk számára e területeken nemcsak az energiaköltségek csökkentése miatt, hanem egyes, megújuló energiaforrásokból nyert, ún. zöldenergia értékesítésében és ezzel összefüggésben munkahelyteremtésben.

A **termálvíz hőjét** hasznosítjuk a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia fűtési rendszerében, használati meleg víz előállításához, továbbá az Ifjúsági Szálláshely és faházainak (padló) fűtésében.

A **napenergia** hasznosítására már több megoldás született városunkban. A Nyár u. 7. sz. alatti Gyermekeorvosi Rendelő tetőzetére két napkollektort szereltünk fel, melyek a napenergia révén az épület használati meleg vizének előállításában, valamint a fűtésében jelentenek érdemi segítséget, illetve megtakarítást. Ugyanez mondható el a Vásár u. 3. sz. alatti melegítőkonyha épületéről is, amelyre szintén napkollektorokat szereltünk.

Bár nem önkormányzati beruházásban valósult meg, mégis itt említjük meg a Móricz Zsigmond Református Kollégium pályázati támogatással megvalósuló projektjét, aminek eredményeként négy – az intézmény használatában lévő – iskolai épületre került összesen 383 napelem (Kálvin u. 3. – 94 db, Arany J. u. 1. – 45 db, Széchenyi u. 4. – 204 db, Dózsa Gy. u. 4. – 40 db). A 2014-es év második felében a napelemek termelte elektromos áramot az intézmény már hasznosítani tudja, ezzel jelentős, évente több millió forintos megtakarítást érnek el a villamos energiában.

A **szélenergia** hasznosítására két éve megkereste az Alerion Hungária egy cég városunkat. Sajnos azonban különböző okok miatt a megkeresését nem követte beruházás. Az e kérdés körüli viták azonban elősegítették a szélerőművekről, mint Kisújszálláson is lehetséges beruházásról való gondolkodást.

Az **energiatakarékosság** érdekében a város közvilágítását is tervezzük költségtakarékosabbá tenni, ezért vizsgáljuk a hagyományos égők LED-izzókra történő cseréjét. Pályázatot készítünk a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ kétszintes épülete **fűtési rendszerének korszerűsítésére**, valamint a földem és a falak hőszigetelésére, nyílászárók cseréjére. Továbbá támogattuk a Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ azon pályázatát, amelynek révén megvalósítható lehet az intézmény épületeinek részbeni (60-70%) áramszükséglete annak a 200 négyzetméternyi területű napelemlrendszernek köszönhetően, amelytől közel 50 kWh energiát remélünk. E projektek megvalósításától is energiamegtakarítást várunk.

Mindezekon túl több, a megújuló energiaforrások hasznosítására vonatkozó elképzelésünk van, melyek megvalósításához pályázati forrásokat tervezünk igénybe venni, és amelyeknek jelenleg a tervezési és pályázati szakaszában tartunk. A rendelkezésünkre álló **termálvíz** is a **további hasznosítási lehetőségét** hordozza magában. Vizsgáljuk, hogy a termálvíz kísérőgázából nyert energiát hogyan lehet hasznosítani áramtermelésre, fűtésre és hűtésre is. Több önkormányzati ingatlan működtetési költségeit tudnánk így csökkenteni, gondolunk itt a Védőnői Szolgálat, a Városi Bölcsőde, a Központi Orvosi Rendelő, a Rákóczi úti 10. és a Rákóczi úti 16. sz. alatti szolgálati lakások épületére. A **biogáz-energia** hasznosítását is tervezzük: a szennyvíziszap, a sertéstrágya és egyéb mezőgazdasági hulladékok látszólag haszontalan melléktermékek, azonban ma már megfelelő technikákkal energiaforrásokká válhatnak, és alapjai lehetnek – elgondolásunk szerint – az Északi Ipartelep hő-, áram- és fűtőenergia igénye legalább részbeni kielégítésének.

Együtt a lakossággal, civil szervezetekkel – szemléletváltás

Az eddigiekben utaltunk arra, hogy a helyi lakosok kedvezően fogadták a városvezetésnek a tisztább környezet érdekében tett kezdeményezéseit. Ehhez civil közösségeik révén szervezeten is csatlakoztak. Ennek jó példáit emeljük ki az alábbiakban.

A helyi Munkás Horgász Egyesület, a Petőfi Vadásztársaság és a Városvédő és -Szépítő Egyesület – a három szervezetre utaló HO-VA-VÁR címmel – **minden év tavaszán szeméthyűjtő akciót** szervez. Ilyenkor a város határában elszórt szemetet gyűjtik össze. Az akcióban mindig partnerek az iskolák is, diákjaikkal. Az önkormányzat a szemet elszállításában nyújt segítséget.

2013-ban városunk is csatlakozott az országos **TeSzedd! Önkéntesen a tiszta Magyarországért elnevezésű** akcióhoz, Kisújszálláson volt az egyik országos, központi nyitó rendezvény, melyen dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter köszöntötte a résztvevőket. A nap során az önkéntesek, felnőttek és gyerekek – közel háromszázan – kilenc csoportban gyűjtötték a szemetet a város több pontján, elsősorban a külterületeken és a városszéli részekben. Kétszáz zsáknyi, tömegében pedig több mint két tonna szeméttől mentesítették néhány óra alatt a várost. Önkormányzatunk a szervezési feladatokban vállalt szerepet.

Városunkban már több mint két évtizede **minden év nyarán városszépítő táborba** hívja a Városvédő és -Szépítő Egyesület a kisújszállási általános iskolás gyermekeket. Ilyenkor a város közterületein, parkokban, buszvárókban, kulturális létesítményekben végeznek sokféle környezetszépítő munkát. E tábor egyre népszerűbb, az elmúlt években 70-80 körül alakul a résztvevők száma. Az önkormányzat anyagi segítséget nyújt a táborokhoz.

Harmadik éve, hogy az önkormányzat meghirdette „A virágos Magyarországért” mozgalomhoz csatlakozva **„A virágos Kisújszállásért”** című pályázatot. Ennek során évente közel húsz kertészkedő mutatja be a legszebb virágait. A nyár folyamán többször felkeressük őket, lefotózzuk virágaikat, majd az értékeléskor ajándékkal köszönjük meg részvételüket. 2013-ban csatlakoztunk **„A legszebb konyhakertek”** országos mozgalomhoz is. A környezetvédő, szépítő kezdeményezésekről rendszeresen **tájékoztatjuk a város lakosságát**.

Parlagfűirtás, parkfelújítás

Kisújszállás a fák városa – hallottuk az utóbbi években többször. Az önkormányzat fontos törekvése **a városon belüli zöld területek megőrzése, ápolása, gyarapítása**. Ennek jelenleg két kiemelt területe van. Az egyik **a városközpont parkjainak** – uniós forrásból finanszírozott – **felújítása**, amelynek lényegi munkái 2014 nyarának végére fejeződnek be (részletesebben „A városfejlesztés eredményei” című fejezetben). A másik a több mint százéves Erzsébet királyné liget felújítása, amelyhez pedig szakemberek segítségét kértük.

A lakosság egy részének nálunk is sok panaszt okoz az allergén parlagfű. 2010 óta minden évben pályázati alapot különítünk el **parlagfűirtásra**. A pályázaton civil szervezetek indulhatnak.

Természeti értékeink védelme

Bár képviselő-testületünk fontosnak tartja a városunkban és annak határában meglévő számos természeti értékünket, és kezdeményezte is ezek helyi védelem alá helyezését, még sok tennivalónk van ezen a téren. Eredmény ugyanakkor, hogy elkészült egy erről szóló szakmai tanulmány, mely megalapozta egyes természeti értékek helyi védelem alá helyezését. Ezekről a Kisújszállás társadalmi, gazdasági, kulturális értékei című részben írtunk. Hozzáteesszük azonban, hogy egy korábbi döntés szerint városunkban természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű és védelemre érdemes területek a következők: Gyalpár-Csordajárás, Gyalpár (Borsos-hodály környéke), Varjasi erdő és tisztásai, Csivag-ér, Igarió laponyag vagy Daku-hegyes, Gyalpári erdő, Erzsébet királyné liget, „Pap-gátja” – Kosár gát, Déli temető régi

„magja”, Zsidó (izraelita) temető, Marjalaka telep. Ezek a területek jelentős növény- és állattani, földtani, tájképi és kultúrtörténeti értéket jelentenek városunkban.

Közművelődés, kultúra, kiadványok

Az önkormányzatnak a helyi közművelődés területén végzett tevékenységéből – a 2010-14-es időszakra vonatkozóan az önkormányzati közművelődési, közgyűjteményi feladatellátásában megvalósított szervezeti átalakítást, valamint az önkormányzat közművelődést folyamatosan támogató, koordináló szerepét.

Szervezeti átalakítás a közművelődésben

A gazdálkodás szempontjából nehéz 2013. évben a költségvetést megalapozó döntések sorában több olyan döntést hoztunk, amelyek az önkormányzati működési kiadásokat csökkentik. Erre azért volt szükség, mert láttuk, hogy a tervezett bevételeink messze elmaradnak a kiadásainktól. E kényszerű költségcsökkentési intézkedések közé tartozott az is, hogy **2013. március 1-jével a közművelődési feladatokat és a nyilvános könyvtári ellátást egy szervezeti egységbe vontuk.** E döntéssel 3,5 álláshely megszüntetése is együtt járt. Az önkormányzat 10,25 álláshelyet biztosított az összevont intézmény működéséhez. A feladatátszervezés hosszabb távon évente közel 7 millió Ft kiadáscsökkenést jelentett a feladatellátás színvonalnak megőrzése mellett. (E két átfogó feladat – a nyilvános könyvtári ellátás és a közművelődés – ellátásához az átszervezést követően az önkormányzatnak a normatív állami hozzájáruláson túl évente még így is további 25 millió Ft-t kell még hozzátennie.)

Az önkormányzat közművelődést támogató és koordináló szerepe

Folytattuk az eddig jól bevált gyakorlatot, mely szerint képviselő-testületünk minden év januárjában tekinti át a várható éves kulturális rendezvényeket, az ezzel kapcsolatos feladatokat, és határozza meg az egyes, civil szervezetek működését segítő támogatási kereteket, amelyeket majd a költségvetési rendeletben rögzít. Az elmúlt négy évben **évente átlagosan 13 millió Ft**-ot fordítottunk az önkormányzati rendezvényterv alapján az önkormányzati rendezvények megvalósítására, a köznevelési intézmények rendezvényeinek támogatására, a partnertelepülési együttműködések költségeire, kiadványokra, marketingfeladatokra, valamint a díjak, kitüntetések költségeire. (A legmagasabb keret 2011-ben volt: 14,8 millió Ft, a legkevesebb pedig 2013-ban: 10,4 millió Ft).

Folytattuk annak hagyományát, hogy **minden év elején egyeztetést kezdeményezünk a város civil szervezeteivel és intézményeivel az adott év tervezett rendezvényeiről.** Ennek hármas célja van: megismerni várható programokat, kiküszöbölni az esetleges átfedéseket és a városi programfüzet összeállítása. Tapasztalhattuk, hogy részben a civil szervezeteknek, részen pedig az intézményeknek és a helyi sportszervezeteknek köszönhetően városunkban az elmúlt években gazdag közösségi élet bontakozott ki. Bízunk benne, hogy a Nagykunság egyik legszínesebb kulturális életet kínáló városává váltunk.

E kulturális és közösségi életet az alábbi tevékenységekkel írhatjuk körül:

A városi megemlékezéseket, ünnepségeket hagyományosan önkormányzatunk szervezi többnyire a helyi köznevelési intézmények közreműködésével. Idetartoznak a nemzeti ünnepeinkről, a trianoni országcsonkításról, október 6-ról, valamint különböző emléknapokról szóló megemlékezések (magyar kultúra napja, pedagógusnap, köztisztviselők, egészségügyi és szociális dolgozók, idősek napja), valamint a hagyományos karácsonyi hangversenyek. Itt említjük meg, hogy a 2013-as, költségvetés szempontjából nehéz évben megszakadt az

önkormányzati elismerésekkel járó anyagi elismerés hagyománya. 2014-ben új díjat alapítottunk, a Dr. Petkovich Tamás Egészségügyi és Szociális Díjat.

A Művelődési Központ és Könyvtár a szervezője a szabadtéri, elsősorban szabadidős, a város egészét megszólító programoknak. Az elmúlt években hagyománnyá nőtte ki magát a gyermeknap Bagaméri Fesztivál és a város határain már túlmutató Kivilágos Kivirradtig Fesztivál, melyhez igyekszünk jelentős helyi és pályázati forrásokat koncentrálni. A lakosság örömmel fogadja e programokat, több ezren vesznek részt rajtuk.

A **nagykunsági hagyományok** őrzésében városunk aktív szerepet vállalt és vállal. Kezdetől fogva részesei vagyunk a nagykun települések együttműködésének, mely ma a Nagykun Hagyományörző Társulás vezetésében betöltött szerepünknek is köszönhető. Részt veszünk a Kun Összefogás Konzorcium munkájában. Szorgalmaztuk a nagykun kapitányok háromévenkénti megválasztását, elősegítettük a Nagykunsági krónika újbóli kiadását, egy év kihagyással évente megrendeztük a Nagykun Hagyományörző Bált, támogattuk a városunkhoz kötődő, a hajdani lovas kultúrát felidéző Kun Viadalokat és más lovas rendezvényeket (fogathajtó versenyek) is. Mindezekkel elősegítjük a Nagykunság lakosainak történelmi és kulturális gyökerű összetartozását. Örömkre szolgál, hogy a Nagykunságért díjasok több mint egyharmada kisújszállási, közülük ketten az elmúlt négy évben vehették át hagyományörző tevékenységük elismeréseként e díjat (a Nagykun Táncegyüttes és Illéssy Ádám nagykun kapitány).

Irodalmi örökségünket költők és írók nevei fémjelzik (Nagy Imre, Arany János, Móricz Zsigmond, Kiss Tamás, Sarkadi Imre, Ladányi Mihály, Csukás István, Szent Ernő), **történelmi hagyományainkat** az Illéssy család és Kossuth Lajos. Különösen büszkék lehetünk városunknak az 1848/49-es szabadságharcban történt szerepvállalására. Ezen szellemi örökségeink és értékeink különböző formákban, évről évre megjelennek különböző rendezvényeinkben, kiadványainkban (megemlékezéseken – március 15., október 6., kalendáriumok, iskolai Arany-napok, Kossuth-napok, könyvtári irodalmi vetélkedők, gyermekprogramok).

Tárgyi **néprajzi hagyományainkat** a Néprajzi Kiállítóterem (Morgó) és a Széchenyi utcai Tájház őrzi. A kiállítótermet pályázati támogatással 2010-ben felújítottuk, ennek eredményeként korszerű, interaktív formában tárja gyűjteményét a közönség elé ez a közel 230 éves épület. A kiállítóterem állandó és időszakos kiállításokat, hagyományörző kézműves programokat rendez, valamint alkalmanként egyedi, a város egész közönségének érdeklődésére számot, a kiállítóterem profiljába illő rendezvényeket kínál. Átmeneti jelleggel tájháznak rendeztük be a Bocskai úti óvoda mellett óvodaépítési szándékkal megvásárolt telken lévő parasztházat. Amennyiben az óvodaépítéshez pályázati támogatást nyerünk, e tájház megszűnik.

Képzőművészeti értékeink köztéri szobraink és Papi Lajos szobrászművész hagyatéka, melynek egy részét a róla elnevezett alkotóházban őrizzük. Az elmúlt négy évben több új köztéri alkotással szépítettük a várost, többségükben Pintér Attila kisújszállási szobrászművész alkotásaival. Ilyenek voltak a 2013-ban felavatott Bagaméri-szobor, a 2014-ben felavatott Piacos fiú, valamint a humán napóra és városmakett. Abba a városszépítő folyamatba illeszkednek ezek az alkotások, aminek jellemzője a **helyi összefogás**. Az egyes alkotások elkészültéhez ugyanis többen – magánszemélyek, civil szervezetek, vállalkozások – járulnak hozzá, sőt vannak civil szervezetek, amelyek maguk is gyarapítják a város köztéri alkotásainak sorát. Ebben a Városvédő és -Szépítő Egyesület, a Nagykun Kisújszállásért Alapítvány és a Nagykun Polgári Kör jár az élen. Az ő kezdeményezésüknek köszönhető az elmúlt években létrehozott turulmadaras emlékmű az országzászlóval, a Bárány-kút, a pásztorkodás emlékhelye és több emléktábla. Ezek megvalósításában önkormányzatunk is támogató, együttműködő partnerként vett részt. Sikerral pályáztunk az első világháborús lovas

szobor felújítására és Kiss Tamás költő szobrának megvalósítására – az előbbire még 2014-ben, az utóbbira pedig 2015-ben kerül sor.

A helyi képzőművészeti kultúra részei a különböző kiállítások, melyeknek a Művelődési Központ és Könyvtár, valamint a Kumánia Galéria ad rendszeresen helyet. E tárlatok elsősorban a helyi vagy városunkhoz kötődő alkotók bemutatkozásainak adnak teret. Örömmel láthatjuk, hogy a helyi fotósok, festőművészek, fafaragók, kézművesek bemutatói köré visszatérő, érdeklődő közönség szerveződött. Színfoltja a helyi képzőművészeti kultúrának a formabontó St.ART művészeti csoport, mely több városi rendezvényt színesített már fényjátékaival (Kivilágos Kivirradtig Fesztivál, karácsonyi hangversenyek). Önkormányzatunk támogatója e kezdeményezéseknek.

A fiatalok képzőművészeti nevelésében az iskolai oktatás és szakkörök mellett a művészeti iskola képzőművészet tanszaka (festészet, grafika és szobrászat) tölt be tehetségkibontakoztató szerepet. A növendékek kiállításainak a Városházán rendszeresen helyet biztosítottunk.

Népzenei és népművészeti hagyományainknak városunkban igényes őrzői és népszerűsítői vannak, akiknek tevékenységét önkormányzatunk támogatja. Az előadó-művészetből egy kiváló citerazenészünket, a 48-as Asszonykórust és a Nagykun Táncegyüttest emelhetjük ki, akiknek mindegyike – önkormányzatunk felterjesztésére – szép elismerésben részesült az elmúlt három évben (Megyei Művészeti Díj, Arany János-díj, Nagykunságért Díj). Itt említjük meg az Arany-iskola Népi Műhelyét és a művészeti iskola népzenei együttesét, akik együtt fellépve többször szerepeltek már sikerrel városi ünnepségeken is. Az **alkotóművészeink** köréből a szalmafonóinkat emeljük ki, akik számos szalmafonó táborot és kiállítást is szerveztek már, vezetőik szintén elismert alkotók. Alkotásaiknak az alkotóházban biztosítottunk helyet állandó kiállításra. Hagyománya van városunkban a csipkeverésnek, a népi himzésnek, a gyöngyfűzésnek, sőt a kosárfonásnak és a szőnyegszövésnek is. Ezeken túlmenően az **iparművészet felé hajló kézművesség** is hagyományossá kezd válni, gondoljunk itt a foltvarrásra vagy biokozmetikumok készítésére. Ezek megerősödésében sokat segített a Művelődési és Ifjúsági Központ által uniós pályázattal megvalósított „A kétkezi munka becsülete” című projekt.

A kisújszállási **zeneművészeti programok** valamilyen szállal szinte mindig kötődnek a művészeti iskolához. Annak több évtizedes múlttal rendelkező zenei tagozata kiváló művészeket adott az országnak, itthon pedig több művészeti csoport létrejöttét és működését segítette és segíti elő (Városi Vonószeneke, Phoenix Vegyeskar, Mellofon Fúvószeneke). E művészeti csoportok működését minden évben támogattuk, ők pedig városi rendezvények visszatérő, szívesen látott fellépői. Az intézmény városi hangversenyek rendezésével is színesíti minden évben a város zenei életét.

Civil szervezetek

A helyi közösségek, civil szervezetek léte és működése a feltétele annak, hogy városunkban színes, gazdag közösségi élet legyen. Az emberek kisebb közösségekben beszélnek meg gondjaikat, örömeiket, és e közösségek szívesen teremtenek kapcsolatot más közösségekkel. Rendezvényeik gyakran sokakat vonzanak, esetenként a város határain túlról is. Önkormányzatunknak ezért is fontos a civil szervezetek különböző formákban történő támogatása, amit az elmúlt önkormányzati ciklusban is megőriztünk (rendezvényeknek, székházak működtetésének, kiadványoknak, sportprogramoknak, nyári táboroknak a támogatása). 2013-ban áttekinthetőbbé, egységesebbé és véleményünk szerint egyszerűbbé tettük a támogatások a pályázati rendszerét.

A pénzbeli támogatások mellett **ingatlanok biztosításával** is segítettük továbbra is a civileket: több működik önkormányzati ingatlanokban, ezek üzemeltetéséhez pályázati támogatásokkal

járulunk hozzá. Ahhoz, hogy e szervezetek minél sikeresebbek legyenek, az anyagi támogatás mellett a **nyilvánosságot is biztosítottuk és biztosítjuk számukra**. Rendszeresen beszámolunk tevékenységükről a városi honlapon, a Kisbíró hasábjain, a TV Kisúj adásaiban. Emellett a civilek programjai is évről évre megjelennek a városi rendezvénytáblán. Munkánk során pedig építünk a civilek véleményére: minden testületi ülés meghívóját megkapják, így értesülnek a testület munkájáról, s hozzá is tudnak szólni ahhoz. A lakossági fórumok és közmeghallgatások igazolják, hogy meg is teszik ezt – számos hasznos észrevételt kaptunk tőlük az elmúlt években.

A civil szervezetek aktív részesei a hagyományörzésnek is, ami a hagyományok számtalan, élményt nyújtó „feldolgozásában” nyilvánul meg, emellett azonban olyan rendezvények zajlanak városunkban, amelyek **új hagyományokat** teremtettek, illetve teremtenek (gasztronómiai programok, lovas versenyek, szalma-, fotó- és egyéb kiállítások stb). Önkormányzatunk e programokat is támogatja, hiszen ezeknek, ha kis mértékben is, de turisztikai idegenforgalmi jelentőségük is van.

Az élénk civil közösségi élet következtében az elmúlt években erősödött a **Művelődési Központ és Könyvtár szolgáltató és a civil kezdeményezéseket összefogó szerepe**. Ennek voltak jó példái az uniós projektek: a „Kisújszállás: Itt mindenkire szerep vár”, valamint a már korábban említett „A kétkezi munka becsülete” című programsorozatok. **Az Arany János Városi Könyvtár a hagyományos könyvtári munka mellett szintén aktív szerepet tölt be a civil szervezetekkel való kapcsolattartásban**. Számos városi, iskolai programot szerveznek, amelyekkel népszerűsítik az olvasást és közösségépítő tevékenységet is végeznek. Az intézmény érdemi segítséget nyújt a *Helytörténeti füzetek* köteteinek kiadásában is.

Nyilvánosság, kommunikáció, kiadványok

Az önkormányzati működés legfontosabb területei közé tartozik a helyi lakossággal és a városunk életére hatással lévő, városhatáron túli szervezetekkel, közösségekkel, magánszemélyekkel folytatott kommunikáció. A kommunikáció fogalma alatt nem az egyoldalú, önkormányzat részéről történő tájékoztatásra, hanem a kölcsönös információ- és véleménycserére, a környezetünk szereplőivel történő folyamatos párbeszédre kell gondolnunk. Eredményeink mögött e szándék áll.

Nagyon fontosnak tartjuk azt, hogy a Kisújszálláson élők minél több hiteles információval rendelkezzenek városunkról, és biztosított legyen a részükről történő visszajelzések lehetősége. A hiteles kommunikációt úgy érhetjük el, ha **rendszeresen és objektíven beszámolunk a város eseményeiről**. Ennek érdekében a tájékoztatásnak többféle formájával élünk, hiszen a lakosok információszerezési szokásai, színterei, lehetőségei eltérőek. A párbeszéd mellett arra törekedtünk, hogy – a sokszor alaptalan és ártó szóbeszéd ellenében – a lakosság tudatában legyen annak, hogy a város életéről és működéséről melyek a leghitelesebb hírforrások. **Ezzel folytattuk és megerősítettük korábbi hagyományainkat.**

A leghatékonyabb tájékoztatási eszközünk – egyben a város életének krónikája is – a 2014-ben 21. évfolyamában járó **Kisbíró** című önkormányzati hírlevél, mely minden lakásba eljut. Alapvetően havi rendszerességgel jelentetjük meg, évente átlagosan 10-12 alkalommal, a testületi üléseket követő hét végén. Alkalmanként különszámot állítottunk össze egy-egy kiemelt téma részletesebb bemutatása érdekében pl. az önkormányzati munka négyéves ciklusának összefoglalásáról, vagy legutóbb a városközpont fejlesztésének munkálatairól. 2013-ban – takarékosági szempontokból – 16 oldalban határoztuk meg egy-egy szám maximális terjedelmét. Tapasztalataink szerint ez a mérték megfelelő, és nagyobb átgondolást igényel a lényeges témák kiemelésekor, továbbá a hírek tömörebb megfogalmazására ösztönöz.

Kedveli a lakosság a **TV Kisúj** műsorait, melyek az interneten is megtekinthetők. A **Piaci Hírmondó** hetente két napon közli az aktuális eseményeket, programokat. A város tizenegy **hirdetőszekevényét** is folyamatosan elláttuk plakátokkal, közleményekkel. A városi honlapot szintén rendszeresen frissítettük új tartalmakkal. 2014 nyarán hozzákezdünk arculatának megújításához.

A **lakossági visszajelzésekkel** nap mint nap találkozhattunk a különböző közösségi rendezvényeken, ezért is vettünk részt a civil szervezetek rendezvényein, amelyeken személyes találkozásokra és beszélgetésekre volt és van lehetőség. Ez utóbbinak szervezett formája a **tavaszi lakossági fórumok** sora volt, amit minden évben, minden választási körzetben megrendeztünk, tájékoztatást is adva a város működéséről és fejlesztési eredményeiről. A lakossági felvetésekre helyben vagy a téma jellegétől függően később írásban reagáltunk, és szükség szerint intézkedtünk. Évente egyszer mindig tartottunk **közmeghallgatást**, ezeket azonban szerényebb érdeklődés kíséri.

A **városunkról szóló kommunikáció** elsősorban **marketing jellegű**. Célja a város arculatának bemutatása, idegenforgalmi jelentőséggel bíró értékeinek ajánlása, a város vonzerejének erősítése. A Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia*** (Kumánia) megnyitása óta ez mind jobban hangsúlyossá vált. A Kumánia kezdettől fogva törekedett a hatékony marketingre, turisztikai rendezvényeken vett részt, kiadványokat készített, önálló programokat szervezett. (E helyen említjük meg a városunkról szóló, de nem általunk írt információkat, mert ezek is formálják mások rólunk kialakított véleményét. Ezek sajátossága, hogy a különböző sajtóhíradásokat elsősorban az adott téma hírértéke, az adott sajtóorgánium jellege és költségigénye befolyásolja. Az elmúlt négy évben a legtöbb híradást a Bagaméri-szoborról láthattuk, hallhattuk.)

Kiadványok

Városunk kulturális életében sajátos szerepet töltenek be a helyi kiadványok, mert ezek a múlt idővel szeretnének dacolni a szellemi kultúránk terén. Mindazt, amit lényegesnek tartunk egy-egy év krónikájaként megörökíteni, az éves, önkormányzati kiadásban megjelenő **városi nagykun kalendáriumokban** írjuk meg. Egy-egy téma részletesebb bemutatására a **Helytörténeti füzetek** sorozat szolgál, melyekhez támogatást nyújtunk, így az elmúlt négy évben hét „füzet” láthatott napvilágot.

Ez az időszak két, egyedülálló szép könyvet is életre hívott: a régi kisújszállási képekből összeállított **„Más vót az élet...”** címűt, mely pályázati és önkormányzati támogatással jelent meg 2012 végén, valamint a **Kisújszállás város története a legrégibb időktől napjainkig** című monográfiát. Ez utóbbi tartalmas könyvnek a Városvédő és -Szépitő Egyesület a kiadója, önkormányzatunk pedig az egyik támogatója. Emellett megemlítiük meg a városvédők **Séták Kisújszálláson** című színes, képes füzetét, melynek újbóli kiadásához szintén hozzájárultunk. 2013-ban pályázatot nyújtottunk be a **Kisújszállás arcai** című, háromnyelvű könyv újbóli kiadására. Ez ugyan nem lett sikeres, de talán jó is így, mert a megújult városközpontot még nem tehattuk volna bele. Ebből a szempontból e sokak által keresett könyv 2015-ben lesz aktuális.

Idegenforgalom, turizmus

Az idegenforgalom érdemi fejlődése városunkban 2010 szeptemberének végén kezdődött, amikor felavattuk az Ifjúsági Szálláshelyet, majd folytatódott a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia* 2012. májusi megnyitásával.** E fürdő és hotel színvonalas és keresett szolgáltatásaival, valamint jó marketingtevékenységével városunk legjelentősebb, térségünk egyik legkeresettebb idegenforgalmi létesítménye. 2013-ban elnyerte a Jász-Nagykun-Szolnok Megye Turisztikai Értéke címet.

Városunk turizmusának fejlődéséhez és **fejlesztéséhez azonban számos más tényező is hozzájárul**. Ilyen például a rendezett és tiszta városkép, látnivalók, lakossági szolgáltatások (kereskedelem, vendéglátás), kulturális, sportolási lehetőségek megléte. **Ezen az utakon is elindultunk**, és az elmúlt négy évben több eredményt elértünk. A városközpont funkcióbővítő fejlesztéséről, a megszépített és felújított Kálvin parkról, új köztéri szobrainkról, sikeres szabadidős rendezvényeinkről, sportfejlesztéseinkről e beszámoló későbbi fejezetében írunk. Bár e négyéves ciklus végére még nem fejeződött be teljesen a városközpont felújítása, már tapasztaljuk a felújított terek elfogadottságát, hiszen benépesült a Kálvin tér sétáló, beszélgető, megpihenő gyerekekkel és felnőttekkel.

Városunk tagja a Tourinform irodák hálózatának. A kisújszállási iroda a művelődési házban működik, és bár némileg a városközpont forgalmából kiesik, jó eredményeket ért el a szakmai minősítésben. Tájékoztatja a városunkba érkező turistákat és az országos hálózat részeként továbbítani tudja a kisújszállási idegenforgalmi jelentőségű információkat. Turisztikai vásárokon többször képviselte városunkat is, esetenként a Kumániával együtt.

Kiemelt városi rendezvényeink idegenforgalmunknak is előremozdítói, hiszen egy-egy nagyobb program idején (Kivilágos Kivirradtig, augusztus 20.) sokan itt szállnak meg. Partnertelepülési vendégeinket önkormányzatunk is itt szállásolja el; reméljük, ennek eredménye, hogy már több alkalommal érkeztek a hivatalos programokon túl is megszállni testvértelépüléseinkből vendégek.

Szabadidő, sport

Városunkban sokféle sportág művelésére van lehetőség javuló feltételek között. Képviselő-testületünk külön koncepcióban fogalmazta meg a helyi sportélet támogatásának fontosságát és annak alapelveit. Egyaránt támogatjuk a verseny- és a tömegsportot, de fontosnak tartjuk azt is, hogy az iskolákban folyó testnevelés-oktatás minél jobb körülmények között történjen. Ezért nyújtottunk és nyújtunk támogatást a városban működő sportegyesületeknek. Az elmúlt négy évben így alakultak az önkormányzatnak a város sportéletét szolgáló támogatásai:

szabadidősport-rendezvényekre:	4,6 millió Ft
utánpótlás-nevelésre (Kisújszállási SE és Kisújszállási Súlyemelő és Szabadidő SE)	5,6 millió Ft
sportingatlanok üzemeltetésére	45,2 millió Ft
sportingatlanok karbantartására	21,3 millió Ft
sportorvosi ellátásra	2,1 millió Ft
ÖSSZESEN	78,8 millió Ft

2013-ban támogatói voltunk a Porcsalmi Lajos Sporttelep futballpályája felújításának, valamint a Móricz Zsigmond Református Kollégium gimnáziumának udvarán létesített műfüves focipálya kialakításának. (Ld. a Fejlesztések című fejezetben.)

A város sportegyesületeik között a Kisújszállási Sportegyesület a legnagyobb mind eszközparkját, mind pedig szakosztályait és tagjait illetően. Szakosztályai közül a **labdarúgó szakosztálynak** a legnagyobb a vonzereje, működik ifjúsági utánpótlás és felnőtt csapat egyaránt, amelyek a megyei I. osztályban versenyeznek; a kisújszállási csapat megyei Magyar Kupa-győztes lett a 2013/14-es idényben. Önkormányzatunk és a sportegyesület jó együttműködésben segíti elő a minél kedvezőbb feltételek biztosítását: az elmúlt években a Porcsalmi Lajos Sporttelepen új sportöltözőt létesítettünk, felújítottuk a futballpályát, a lelátót, és egy füves, valamint egy műfüves pályát alakítottunk ki közösen. A sporttelepen emellett van egy 400 m-es, 6 futósávossalakos futópálya. A létesítmény jól kihasznált, a hét minden napján 7 különböző korosztályban közel 130 igazolt versenyzővel 9 csapat használja. Azokban az időszakokban, amikor szabad lehetőség van, baráti társaságok, cégek férfi és női csapatai

veszik igénybe a pályát. Városi kispályás labdarúgó bajnokságot és különböző eseményekhez kapcsolódó tornákat szerveznek.

Az egyesület **sakk szakosztálya** folyamatosan kiemelkedő eredményeket ér el. A szakosztály első csapata a magyar sakkozás második vonalában, az NBI/B Maróczy csoportban ért el a legutóbbi idényben harmadik helyezést, ezzel a Dunától keletre eső országrész második legjobb csapatának számítanak. A szakosztály a második csapata a megyei I. o., bajnokságban játszik kiváló eredménnyel. A **tenisz szakosztály** tagjai (35-45 fő között alakul) edzéseiket a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő melletti három, jó minőségű, jól karbantartott pályán tartják. A jó idő függvényében áprilistól októberig, edzenek. A felnőtt csapat megyei bajnok, azonban magasabb osztályban a magas költségek miatt nem indulnak. Az asztaliteniszezőket **az asztalitenisz** szakosztály szervezi, ők is számos eredményt tudhatnak maguk mögött. Az **extrém sport szakosztály** létszáma szintén 35-45 fő körül alakul. Az Erzsébet királyné ligeti – biztonsági okok miatt zárt – sportpályán van lehetőségük edzéseik megtartására. Évente négy kiemelkedő, hazai és nemzetközi szinten jegyzett rendezvényt bonyolítanak le, közel száz versenyzővel rendezvényenként.

A Kisújszállási SE mellett kisebb létszámmal működik még a városban a **Kisújszállási Súlyemelő és Szabadidő SE**, amely a **súlyemelőket** szervezi egyesületbe, a **Kisújszállási Lövészklub**, amely pedig a különféle **lövészeteket**, a **paintboltt** és a **modellezőket** tömöríti. Évente több alkalommal szerveznek versenyeket és bemutatókat. A motorozás kedvelőinek is van önálló egyesülete Kisújszálláson, a **Griff Motoros FC**. A "KISÚJI AUTÓ-MSE" Egyesület pedig az autósport színtere.

Az általános és középiskolák iskolák mindegyike rendelkezik tornateremmel és sportudvarral. Ezek mindegyike jól kihasznált, reggeltől estig az iskolai testnevelésórák és más sportfoglalkozások színterei. Az esti órákban és a hétvégenként a felnőtt lakosság sportolási igényeinek is helyet biztosítanak. A „Nyitott Kapuk” és a „Tárt Kapuk” programok keretében hétvégi sportolási lehetőséget is biztosítanak átlagosan 30-40 fő számára. A mindennapos testnevelés bevezetésével megnőtt a pályák terhelése, ezért volt indokolt a feltételrendszer javítása, nevezetesen a műfüves sportpálya kialakításával is.

Támogatásainkkal a fenti tevékenységeket segítjük elő.

Önkormányzati kapcsolatok

Az eredményes önkormányzati működés egyik előmozdítója a különböző szervezetekkel, önkormányzatokkal való együttműködés, amit az elmúlt években is fontosnak tartottunk. E kapcsolatok az önkormányzati feladatok egy-egy területén segítették és segítik városunk fejlődését.

Tagjai vagyunk a **Karcagi Többcélú Kistérségi Társulásnak**, amely a fenntartója a városunkban működő szociális intézménynek, és amelynek révén pályázat útján sikerült rekultiválni városunk két régi szeméttelépét, és részben vagy teljesen felújítani három szociális feladatellátási hely épületét (Idősek Klubja, Vásár úti melegítőkonyha, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Házi Gondozó Szolgálat épülete).

Városunkban van a központja a **Kisújszállás, Kenderes, Ecsefalva Mikrotérségi Orvosi Ügyeleti Társulásnak**, amely az orvosi ügyeleti ellátást szervezi.

Együttműködünk a kun hagyományok őrzésében a **Kun Összefogás Konzorciummal** és a nagykun települések részvételével működő **Nagykun Hagyományörző Társulással**. Az előbbi a kunok világtalálkozóit szervezi, az utóbbinak pedig városunk a székhelye, és Kisújszállás polgármesterének elnökségével működik. Az NHT minden évben több civil szervezetet, közöttük kisújszállásiakat is támogatott hagyományörző rendezvényeik

megvalósításában, és támogatta több, szintén a nagykun hagyományokkal foglalkozó könyv megjelentetését. A nagykunsgái polgármesterek tanácsa dönt a Nagykunsgáért Díj évenkénti adományozásáról, ebben szintén partnerek vagyunk.

Élünk a **Magyar Fürdővárosok Szövetségében** és az **Észak-alföldi Termál Klaszterben** való tagságunk nyújtotta idegenforgalmi lehetőségekkel, mint ahogyan a **Városok, Falvak Kulturális Régió** kínálta kulturális együttműködés lehetőségeivel is. Ennek köszönhetően több kisújszállási művészeti csoport és kézműves kapott fellépési lehetőséget a debreceni Cívis Korzón és a balatonfüredi nyári programokon.

Kisújszállásnak hat, országhatáron túli települése van. Támogattuk e kapcsolatokat működését. Elfogadva a **testvértelepülések** meghívásait ünnepi rendezvényeiken rendszeresen látogatást tettünk, mi pedig az augusztus 20-ai ünnepi programjainkon fogadtuk a delegációkat (sajnos eberschwangi meghívásaink válasz nélkül maradtak). E hivatalos találkozások alapozzák meg az egyre sokszínűbbé váló kapcsolatokat, művészeti csoportok kölcsönös fellépéseit, városunk és testvérvárosaink iskolái közötti kapcsolatait, de eredményesek tűzoltóink kapcsolatai is különösen a wilamowicei társaikkal.

Önkormányzatunk helyi szervezetekkel és az iskolafenntartó egyházakkal való kapcsolatainkról az előző fejezetekben írtunk.

Segítségnyújtás

Igyekszünk figyelemmel lenni arra is, hogy segítséget nyújthassunk, ha a szükség és az emberség úgy kívánja. Tettük ezt 2010-ben, amikor az észak-magyarországi árvíz idején 1 millió Ft-ot adományoztunk Ónod városának, majd 2 millió Ft-tal járultunk hozzá a vörösiszap-katasztrófa okozta károk enyhítéséhez. 2011 nyarán a viharok okoztak károkat két magyar ajkú testvértelepülésünkön, Pacséron és Szernyén, mindkét településnek 500-500 ezer Ft-tal segítettünk. Itt szólnunk arról is, hogy kétszer nyújtottunk támogatást – a Rákóczi Szövetség által – a határon túli magyar anyanyelvű kisgyermeknek magyar iskolába történő beíratásához, tíz kisgyermeknek segítettünk ily módon a tanévkezdésben.

A VÁROSFEJLESZTÉS EREDMÉNYEI – VERSENYKÉPESEBB VÁROS

Értékközpontú és munkahelyteremtő városfejlesztés

Városfejlesztési munkánk értékelése során ugyan az elmúlt négy év legfontosabb eredményeit mutatjuk be, de hangsúlyoznunk kell, hogy ezek egy része az elmúlt két önkormányzati ciklusban kezdődött, részben a tervező munkákkal, részben pedig a már lezárult vagy megkezdett kivitelezésekkel. Városfejlesztési programunk elemei egymásra épülnek, funkciójukban (pl. turizmus, közlekedés, egészségügyi és szociális ellátás) egymást kiegészítik. Ezekre konkrétan az egyes beruházások bemutatásakor utalunk. Az *értékközpontú* jelzővel illettük a városfejlesztés elmúlt négy, illetve nyolc évét, mert a következők szerint gazdagítottuk a várost:

- **régi épületek felújításával** (Morgó/Néprajzi Kiállítóterem, Vigadó, Petkovich-ház, gyermekorvosi rendelő, piaccsarnok),
- **új épületekkel, fejlesztésekkel** (Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, Hotel Kumánia, Ifjúsági Szálláshely, csatornázás), közösségi terekkel (játszóterek, parkolók, utak, járdák, parkok, sportöltöző, sportpályák),
- **köztéri alkotásokkal** (Bárány-kút, országzászló-turulmadár, Kossuth-szobor, Bagaméri-szobor, városmakett, humán napóra, Piacos fiú szobra).

Mindezek során

- javul a város infrastrukturális ellátottsága,
- esztétikusabb, rendezettebb, ezáltal vonzóbb lett, illetve lesz a városkép, kiemelten a városközpont, ez áttételesen hatással lesz az idegenforgalom kedvezőbb alakulására,
- a közterületek rendezettsége, utcabútorokkal való ellátottsága sétákra, beszélgetésekre invitál, ez közvetve elősegíti a közösségi életet,
- kedvezőbb körülmények közé kerülnek az egyes ellátásokat igénybevevő és ellátó dolgozók,
- megmentünk és megőrzünk több jellegzetes régi épületet,
- részben közvetlenül, részben pedig közvetve munkahelyek létesítését segítjük elő.

A fejlesztésekről számokban

Az alábbi két grafikon azt mutatja be, hogy a 2006-2014. közötti időszakban mely ágazatokban történtek a legnagyobb fejlesztések, valamint azt, hogy az egyes években milyen nagyságrendűek voltak az önkormányzat fejlesztésekre fordított kiadásai. Az első grafikon jól mutatja, hogy **a kommunális és az „egyéb” ágazatba sorolt területeken voltak kiemelkedőek a fejlesztési kiadások.** Az alábbiakban azokat a tételeket emeljük ki, amelyek a jelen gazdasági program időszakában, tehát 2010 végétől ez idáig valósultak meg. (A grafikon a mellékletben szereplő, 5-7. számú részletező táblázat adataira épült.)

A kommunális ágazaton belül a kiadások legjelentősebb részét a szennyvízcsatorna-hálózat korszerűsítésére, valamint utak-járdák építésére és felújítására fordítottuk. Összességében a kommunális fejlesztésekre az elmúlt nyolc év alatt több mint három és fél milliárd forintot költöttünk.

Az egyéb fejlesztések körében 2011-től a legnagyobb fejlesztési beruházásokat a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia megépítése jelentette, valamint a Kisújszállási Vízmű Kft. eszközeinek megvásárlása, a Kumánia Gyógy- és Strandfürdő területén hideg vizes kút fúrása és víztisztítómű létesítése.

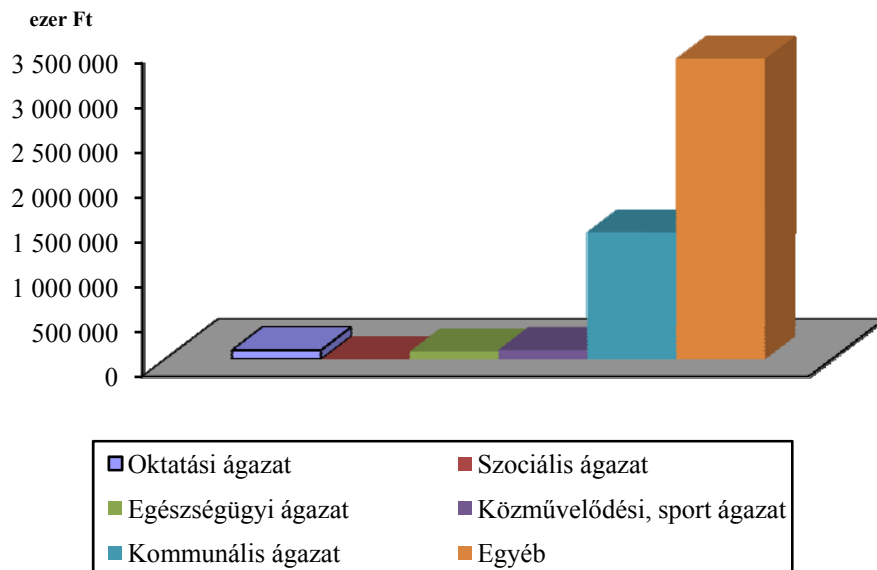
Az oktatás területén történt fejlesztések értelemszerűen 2012-ig, közoktatási intézményeink egyházi fenntartásba adásáig vannak jelen a fejlesztési kiadásainkban, amelyekben a legjelentősebbek 2011-2012-ben az informatikai taneszközpark fejlesztéseinek kiadásai.

A szociális ágazatban a legjelentősebb beruházás a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központ egyes feladatellátási helyeinek (Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat, Házi Gondozó Szolgálat, Idősek Klubja, Vásár u. 4. szám alatti melegítőkonyha) közel 150 millió Ft-os korszerűsítése volt, aminek költsége az erre pályázatot benyújtó Karcagi Többcélú Kistérségi Társulás költségvetésében jelenik meg (a projekt megvalósításához 5% önerőt biztosítottunk). Ettől függetlenül a beruházás gyakorlatilag teljes körű lebonyolítását önkormányzatunk végezte. A mi költségvetésünkben kisebb volumenű szociális fejlesztéseket láthatunk, ezek egy része a Szociális Otthon korszerűsítéséhez kapcsolódik, egy része pedig a szociális és gyermekvédelmi pénzellátásokat kezelő informatikai rendszer beszerzéséhez.

Az egészségügyi ellátás fejlesztéseiben a közel 86 milliós beruházásunk, a Gyermekeorvosi Rendelő felújítása és korszerűsítése a meghatározó. Emellett egy ultrahang-készülék megvásárlását emelhetjük ki.

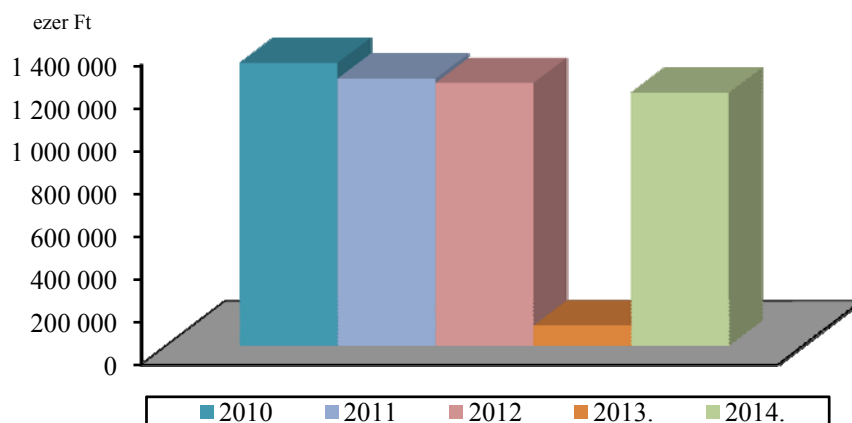
A művelődés és sport területén a legnagyobb költségű fejlesztések a következők voltak: a Néprajzi Kiállítóterem iskolabarát fejlesztése, műfüves focipálya létesítése és a Papi Lajos Alkotóház, az alapfokú művészeti iskola, valamint a Nagykun Klub alapzatának megerősítése.

Fejlesztések ágazatonként a 2010 -2014 években



A következő táblázat azt ábrázolja, hogy évenként mekkora összeget fordított az önkormányzat fejlesztésekre. Jól látható, hogy **a fejlesztések szempontjából a 2010-11-12. és 2014. évek voltak a leginkább kiemelkedőek.** 2013-ban a városközpont felújítását tartalmazó pályázat háttér munkái zajlottak, valamint a szociális fejlesztéseink megvalósítása, amelynek költségei nem itt jelentek meg. Áttételesen hatással voltak fejlesztéseinkre a 2012-ben elkezdett és 2013-ban kiteljesedett szervezeti változások is átrendezték mind az önkormányzati, mind pedig a polgármesteri hivatali feladatellátást.

Fejlesztések kiadásai a 2006 -2014 években



A következőkben a 2010-2014. évi fejlesztések tartalmát foglaljuk össze.

A belvízelvezető rendszer kiépítése és felújítása

Kisújszálláson és környékén a belvíz sok problémát okozott. Nagyobb esőzések és hóolvadás után a belvíz gyakran elöntötte a földeket és az alacsonyabban fekvő utcákat. Az elmúlt tíz évben 25 alkalommal kellett II. vagy III. fokú készültséget elrendelni, több mint ezer házat kellett felújítani, újraszigetelni, mintegy 900 lakóingatlan volt ideiglenesen lakhatatlan. A károk helyreállítása 764 millió Ft-ba került, melyből 125 millió Ft az önkormányzatot, 639 millió Ft pedig az állam költségvetését terhelte.

A belvíz ellen megfelelő belvízelvezető-rendszerrel lehet védekezni. A városban voltak árkok, a lakókra azonban jelentős terhet rótt azok karbantartása. Ahogyan sok más kisvárosnak, Kisújszállásnak is szűkösek voltak a keretei, így önerőből nem tudta a vízelvezető-rendszert felújítani, korszerűsíteni. Ezért erre is pályázott a város.

A város déli területein lévő csapadékvíz-elvezető rendszer felújítására és belvíztározók kialakítására 2008 elején nyújtottunk be pályázatot, mely sikeres volt az első és a második fordulóban is. A munkák 2010 áprilisában kezdődtek, majd 2011 októberében fejeződtek be. A beruházás eredményeként közel 26 kilométer hosszúságú hálózatot újítottunk és építettünk meg, valamint három belvízátemelő műtárgy és szintén három belvíztározó létesült. 2009 őszén ismét pályáztunk belvízrendezésre. A projekt a város északi területének nagy részét fedte le. 2011. augusztus végére mintegy 10 kilométernyi vízelvezető hálózat rekonstrukciója történt meg, illetve belvízátemelő műtárgy épült az északkeleti és az északnyugati öblözetben is. A beruházások eredményeként a lakosok biztonságban érezhetik magukat, többé nem kell attól rettegni, hogy egy-egy felhőszakadás során ellehetetlenülnek lakhatási feltételeik. A két projekt összköltsége közel egy milliárd forintba tehető, de azok közel 80%-át uniós pályázatokon elnyert támogatások adták.

Középületek akadálymentesítése

A mozgásukban sérült embertársaink közlekedésének megkönnyítése érdekében az elmúlt négy évben további előrelépéseket tettünk. Újabb középületeinket és járdaszakaszainkat akadálymentesítettük, ezek a következők:

- Ifjúsági Szálláshely
- Kumánia Gyógy- és Strandfürdő
- Hotel Kumánia***
- Gyermekorvosi Rendelő
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Kálvin tér
- Járdaszakaszok: a Városháza előtt, az OTP-től a Deák F. u. 2. sz. épülettömb keleti oldaláig
- Városháza

Közlekedés, „zugprogram”

Kisújszállás úthálózatának fejlesztésében a 2006-2010 közötti években nagyot lépett előre önkormányzatunk, amikor elérte, hogy a város úthálózatának 96%-a burkolt út lett. Az ezt követő ciklusban a hangsúlyt az utak karbantartására helyeztük, ezek között kül- és belterületi utak egyaránt szerepeltek. Eredménynek tekintjük azt is, hogy a Szajol–Püspökladány közötti vasútvonal építéséhez kapcsolódva megvalósulhatott a kisújszállási földutak kiépítése, az Északi Ipartelep útjai, valamint a Malom utca korszerűsítése. Ezáltal magának az ipartelepnek a megközelíthetősége jelentősen javult. Mindemellett a fejlesztések keretében a kül- és belterületi közút-vasúti áttjárók

átépítse, felújítása is megvalósult, és előreláthatólag 2015-ben a Vasútállomás előtti tér is átépítésére is sor kerül.

Kisújszállás úthálózatában 56 zug található, szinte minden nagyobb utcából nyílik egy-kettő. Ezek helyzetüknél fogva nagyobb odafigyelést igényelnek. 2010-ben megtörtént a város zugaiban a szükséges mértékű bel- és csapadékvíz-elvezetési munkák műszaki tartalmának, az út- és járdaburkolatok állapotának a felmérése. Az előkészítő munkák után, a felmérések alapján készült el a „zugprogram”, amelynek I. üteme 2010-ben, a II. üteme 2011-ben, a III., egyben befejező üteme pedig idén, 2014-ben valósult meg.

A Néprajzi Kiállítóterem (Morgó) iskolabarát felújítása

A 2010-2014-es önkormányzati ciklus első avatóünnepségére 2010. október 29-én került sor. Ekkor adtuk át a lakosságnak a felújított Néprajzi Kiállítótermet, közismert nevén a „Morgót”. Ez a 230 éves épület több mint száz éven át csárdaként működött, az akkori település főváros felé vezető útjának utolsó épülete volt. Az 1880-as évek végétől 1971-ig az oktatás ügyét szolgálta. Ekkor helyezték ide a Zsoldos István által létrehozott néprajzi gyűjteményt, ezzel együtt eleink létrehozták a Néprajzi Kiállítótermet. Az épület, mely városunk egyik műemlék épülete, mára igen elhasználódott, ezért nyújtottunk be 2009-ben pályázatot „A Néprajzi Kiállítóterem iskolabarát fejlesztése” címmel. A pályázaton 40,5 millió Ft-ot nyertünk.

Ez a fejlesztés egyik jó példája annak, hogy egy régi épületet újítunk fel úgy, hogy azzal az épület új funkciókat is kap. Az infrastrukturális átalakítás és bővítés során ugyanis egyrészt az elhasználódott **padlóburkolat cseréjére, a pince megerősítésére, felújítására, festésre, mázolásra, a világítás korszerűsítésére, nyári foglalkoztató bővítésére és mosdó kialakítására, kiállítási célokat szolgáló szekrények vásárlására** került sor. Másrészt a látogatók számára **interaktív informatikai tájékoztató felületeket építettünk be**, és alkalmassá tettük az épületet arra, hogy egyes helyiségeiben közösségi programok is helyet kaphassanak. A fejlesztést a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal mint engedélyező hatóság által jóváhagyott tervek alapján végeztük el.

Kumánia Gyógy- és Strandfürdő

A 2010 szeptemberében átadott Ifjúsági Szálláshely avatóján még csak a képzeletünkben és papírokon létezett a **Kumánia Gyógy- és Strandfürdő, valamint a Hotel Kumánia*****. A 2012. május 1-jei avatóünnepségen az elkészült, közel **másfél milliárd Ft-os beruházást** azonban már meg is nézhette, a medencéket pedig és ki is próbálhatta lakosság. A beruházás része volt a város versenyképességének javítására tett intézkedéseinknek, ezen belül az idegenforgalom fejlesztéséről szóló elképzelésünknek, amely szerint szabadtéri strandot és fedett fürdőt, fürdőgyógyászati szolgáltatásokat, szálláslehetőségeket egyszerre kínálunk a kisújszállási és más ideérkező vendégeknek. A 2006-2010 között az Illéssy és a Csatorna utcákon épített parkolóhelyekkel már a készülő idegenforgalmi, turisztikai komplexum infrastruktúráját készítettük elő. A fürdő építése során az eddigiekhez további 20 parkolóhelyet alakítottunk ki a fürdő bejárata előtt.

Önkormányzatunk 2008-ban az Észak-Alföldi Operatív Program kiírására nyújtott be pályázatot „**Kumánia Kisújszállási Gyógy- és Strandfürdő fejlesztése Kisújszálláson**”, valamint a „**Hotel Kumánia Építése Kisújszálláson**” címmel, mely pályázatot a bíráló bizottság támogatásra érdemesnek ítélte. A projektfejlesztési időszak 2009 decemberében ért véget. A bíráló bizottság a második fordulóra benyújtott pályázatunkat 2010 májusában **461.325.955 Ft** összegű támogatásra érdemesnek ítélte. A közbeszerzési eljárás során kiválasztott, budapesti székhelyű Kalotherm Zrt.-nek 2010. december 22-én adtuk át a munkaterületet.

Arra törekedtünk, hogy a megalkotott épületegyüttesben a térség kun hagyománya, szellemisége építészetiileg is jelenjen meg. A beruházás során egyrészt – a szezonális kiküszöbölése érdekében – fedett strand- és gyógyfürdőt alakítottunk ki, megtartva két régi medencét, de ki is egészítve azokat egy új, többfunkciós gyógytornamedencével, gyermekmedencével, jakuzzival, komplett szaunaegységgel, gőzkabinnal, zuhanyzókkal, merülőmedencével, lábmasszírozó Kneipp-medencével, súlyfürdővel, kádas kezelőkkel és galvánkezelővel. Másrészt, a fenti szolgáltatások egy részével gyógyászati egységet hoztunk létre. A projekt részét képezte egy új termálkút megfúrása is, amelynek segítségével az épületegyüttes és a mellette épülő szálloda fűtését is ellátjuk. A beruházás eredményeként új munkahelyek jöttek létre, valamint e beruházás közvetve hozzájárul a városban működő szolgáltatások fellendítéséhez is.

Hotel Kumánia***

A város egyik régi problémája volt, hogy nem tudott igényes szálláslehetőséget kínálni az ideérkező vendégeknek. Ez akadálya volt a korábbi gyógy- és strandfürdő fejlesztésének is. Ezért döntött úgy az önkormányzat, hogy a gyógy- és strandfürdőt szálláslehetőségek kiépítésével egyszerre fejleszti. Ezért dolgoztunk ki 2008-ban pályázatot „Hotel Kumánia építése Kisújszálláson” címmel. Pályázatunkkal 2010-ben **195.225.537 Ft** támogatást nyertünk el. A kivitelező 2011. február 18-án kezdte meg a munkálatokat. – Alig több mint egy év alatt épült fel a háromcsillagos Hotel Kumánia. Impozáns főbejárata mögött a recepció található, mellette a földszinten rendezvényterré is átalakítható étterem melegítőkonyhával, valamint egyéb kiszolgáló egységek. A szálloda két szintjén 15-15, egyenként kétszemélyes szoba található, amelyekből szintenként egy-egy akadálymentes. A szálloda bejáratánál az Illéssy utcán 40 férőhelyes parkolót alakítottunk ki a szálloda vendégeinek. A beruházás eredményeként új munkahelyek jöttek létre.

A gyógy- és strandfürdő, valamint a hotel megépítése egymást kiegészítő idegenforgalmi, turisztikai komplexumot alkot. Felavatásukra egyszerre, 2012. május 1-jén került sor.

A városközpont funkcióbővítő fejlesztése (városközpont, Kálvin tér, Vigadó)

Városfejlesztési programunknak egyik legnagyobb projektje a **„Kisújszállás városközpont funkcióbővítő megújítása”** című. Ez az elnevezés azt jelenti, hogy **nemcsak felújítunk, hanem olyan átalakításokat is végzünk, amelyek révén új feladatok ellátására is alkalmasak lesznek egyes középületeink és parkjaink.** Megközelítőleg egymilliárdos projektet indítottunk útjára, amikor kidolgoztuk pályázati programunkat. Az 1 milliárd 31 millió Ft-os teljes bekerülési költségnek hetven százalékát, azaz közel 737 millió Ft támogatást nyertük el az Európai Regionális Fejlesztési Alapból. Költségeiben e projekt városunk elmúlt évtizedeinek harmadik legnagyobb beruházása.

Nemcsak a hasznosság, hanem az esztétikum is vezetett bennünket, amikor bő három évvel ezelőtt kidolgoztuk tervünket. Három fő terület rehabilitációjában gondolkodtunk: a Kálvin tér és a Szabadság tér felújításában, a Városháza és parkjának felújításában, valamint a Vigadó Kulturális Központ kialakításában, a következők szerint:

A Kálvin tér és a Szabadság tér felújításának tartalma: a tér értékmegőrző megújítása, utcabútorok elhelyezése, a régi piaccsarnok sor épületének felújítása, bővítése, a járdák, utak és parkolók, zöldfelületek felújítása a főút mentén a Rákóczi utcától a Református templomig, az ABC előtt, a szolgáltatóház körül, a közlekedési felületek csapadékvíz-elvezetésének megoldása, kandeláberek felállítása, a növényzet megújítása újabb fák, cserjék telepítésével és füvesítéssel. A régi piac emlékére kapu állítása. A piaccsarnok sor felújításával vállalkozóknak kínálunk üzlethelyiséget. A projekt e szakasza már elkészült, azt a lakosságnak a 2014. június

15-én a Bagaméri Családi Nap címmel rendezett egész napos szabadidős program keretébenadtuk át.

Kivitelező: Szilasi és Társa Kft., költség: 113 millió Ft.

A Városháza és parkja felújításának tartalma: az épület tetőszerkezetének felújítása, a II. világháborúban leégett tornyok helyreállítása, akadálymentesítés, a belső udvar felújítása, a park és a főtér megújítása, rendezvénytér, szökőkút és zenepavilon építése, sétálóutak újraburkolása. A munkálatok befejezése 2014 szeptemberének végére várható, a lakosságnak a szeptember 27-ei kulturális fesztiválon tervezzük átadni. (Az épület főhomlokzatának felújítására is sor kerül, bár ez nem szerepelt a pályázatban.)

Kivitelező: Nyírépszer Hungária Kft., költség: 239 millió Ft.

Vigadó Kulturális Központ kialakításának tartalma: új kulturális központ kialakítása a hajdani Vigadó, a régi mozi épületében, korszerű színházterem, közösségi terek, mozikamaramozi, kávézó, bowlingpálya építése büfével. A munkálatokat sikertelen közbeszerzési eljárások miatt késve tudta a kivitelező elkezdni, továbbá a munkák végzése során olyan, értékes építészeti elemeket találtunk (befalazott ólomüveg ablakok), amelyek miatt egyes tervezett építészeti megoldásokat újra kellett gondolnunk. Ezek miatt a beruházás a tervezettnél később, várhatóan 2015 tavaszán készül el.

Kivitelező: Nyírépszer Hungária Kft., költség: 451 millió Ft.

A teljes projekthez kapcsolódó egyéb költségek (tervezés, engedélyeztetés, eszközbeszerzés, műszaki ellenőrzés, könyvvizsgálat, projektmenedzsment) 228 millió Ft költséggel járnak. A projekthez 294 millió Ft saját forrást biztosítottunk, mely a teljes bekerülési költség 28,5%-a. Az építési projektelemeket úgynevezett „soft”-elemek egészítik ki. Ezek a helyi civil szervezetekkel és alapítványokkal közösen kidolgozott, az építéssel érintett területeken megrendezni kívánt programok, rendezvények.

Szociális fejlesztések

A helyi szociális alapellátás fejlesztésére vonatkozó programunk lényeges szakasza volt **a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat épületének teljes, az Idősek Klubjának részleges felújítása, valamint a Vásár u. 4. sz. alatt melegítőkonyha kialakítása.** E feladatokra a Karcagi többcélú Kistérségi Társulás közreműködésével készítettünk 2012 januárjában pályázatot, mely sikerrel járt, így egy közel **150 millió Ft-os** projektet valósíthattunk meg.

A támogatásnak köszönhetően teljes körűen felújíthattuk és átalakíthattuk a **Kálvin u. 9. sz. alatti** épületet, dr. Pekovich Tamás hajdani lakását, mely jelenleg a **Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Házi Gondozó Szolgálat székhelye.** A munkák eredményeként az előbbi intézményegység épületében kisebb fogadószobákat és ún. interjúszobát is kialakítottunk, hogy az ügyfelek személyes problémáikat diszkrét körülmények között mondhassák el. Az utóbbi intézményegységben, tehát a Házi Gondozó Szolgálat épületrészében korszerű körülményeket, új eszközöket biztosítottunk az ellátott idősök ruháinak mosásához, vasalásához. Az épület felújítása közel **60 millió Ft-ba** került, és a KENARKISS Kft. kivitelezésében valósult meg.

Az épülettel udvarlábas a **Vásár u. 3. szám alatti épület**, melyben korszerű eszközökkel felszerelt **melegítőkonyhát létesítettünk.** Ez napi 150 adag étel melegítésére és kiosztására alkalmas. A **44 millió Ft-os** összköltségű beruházás kivitelezője a NÉPSZER Kft. volt.

A Kálvin u. 13. szám alatt található az **Idősek Klubja.** Ennek teljes felújítása indokolt lett volna, de megvalósítására nem kaptunk elég támogatást. Az elnyert **12 millió Ft** arra volt elegendő, hogy egy helyen **megerősíthettük a felnedvesedett falat, a folyosón és az**

udvaron kicserélhettük a burkolatot, valamint akadálymentesíthettük az épületet. A kivitelezést a Kisújszállási Városgazdálkodási Kft. végezte.

Az építészeti munkák megvalósítása mellett **9 millió Ft** támogatást nyertünk egy 9 személyes, gyermeküléssel, vonóhoroggal, klímával ellátott **Ford Transit gépkocsi** beszerzésére is. E gépkocsi az ellátott idősök és gyermekvédelmi szakellátásba kerülő gyermekek utaztatásában segít, de beszerzésekben és ételszállításokban is.

(A pályázat része volt közel 21 millió Ft-os összeggel Karcagi Kistérség egészére kiterjedő jelzőrendszeres házi segítségnyújtás megszervezése. Ez a szolgáltatás azonban jogi szabályozás alapján 2013. július 1-jétől állami feladattá vált, ezért a pályázat erre vonatkozó részét nem valósíthattuk meg. A pályázaton elnyert támogatás felhasználásáról egyeztetések folynak.)

E szociális alapellátás feltételeit javító beruházásokat 2013. augusztus 16-án avattuk fel és adtuk át a Kisújszállási Térségi Szociális Otthon és Alapszolgáltatási Központnak. Az átadáson kiemeltük azt is, hogy e beruházásokkal szintén olyan épületeket újítottunk fel, amelyek a múlt század első felében épültek, és városképileg meghatározóak.

Egészségügyi fejlesztés – a Gyermekorvosi Rendelő felújítása

„A kisújszállási gyermekorvosi rendelő és központi orvosi ügyelet épületének korszerűsítése” címmel európai uniós pályázati támogatás elnyerésére benyújtott pályázatunkkal – mint ahogyan a pályázat címe is mutatja – két fontos feladat megoldását terveztük megoldani. A pályázat tartalma a **Nyár u. 7. sz. alatti gyermekorvosi rendelő felújítása** volt. A tervezett felújításokat egyrészt az indokolta, hogy az épület nem felelt meg a rávonatkozó előírásoknak, és rendkívül rossz állapotú volt, másrészt pedig az, hogy az orvosi ügyeleti ellátás biztosítása nagy költséggel járt a jelenlegi helyiségbérleti konstrukcióban.

A pályázat megvalósításához 60 millió Ft-ot nyertünk, hozzá további 21 millió Ft saját erőt biztosítottunk. A beruházás során **két gyermekorvosi és egy ügyeleti orvosi rendelőhelyiséget** alakítottunk ki, továbbá **előkészítő és sterilizáló helyiségeket és egy betegfektető szobát**, ezeken túl a dolgozók számára **öltöző és tisztálkodó helyiségeket**, valamint az ügyeletet ellátó orvosnak és a gépkocsivezetőnek **pihenőhelyiségeket**. Az épület **akadálymentesítése** szintén megtörtént. Az épület állagát azzal javítottuk, hogy megszüntettük a falak felnedvesedését, feltöltöttük az ennek kiindulópontját jelentő pincét, szigeteltük az alapzatot, valamint a nyílászárókat is. Megteremtettük annak feltételét is, hogy az épület fűtését és melegvízellátását részben napenergia hasznosításával oldhassuk meg. Az udvaron **parkolókat és két garázst** létesítettünk. A beruházást a NÉPSZER Kft. kivitelezte.

Az avatóünnepséget 2014. június 4-én tartottuk. A gyermekorvosi rendelések július utolsó hetében költöztek vissza, az orvosi ügyeleti ellátás átköltözésére pedig a 2015. év első negyedévében kerül sor. Így korszerű és esztétikus körülmények között fogadhatják gyermekorvosaink a kis betegeiket, valamint a három települést – Kisújszállást, Ecsegfalvát és Kenderest – ellátó központi orvosi ügyelet átköltözésével a jelenlegi elhelyezésért fizetett bérleti díjat is megtakaríthatjuk.

A beruházás városképileg is fontos, ugyanis egy olyan, múlt század eleji jellegzetes polgári épületet újítottunk fel, amely kiemelt helyi védettség alatt áll.

Sportfejlesztések

A város sportéletében **két kiemelkedő beruházás** történt 2010-14 között. 2013-ban a Kisújszállási Sportegyesület, több helyi gazdasági szereplő és az önkormányzat együttműködésében **sikerült felújítani a Porcsalmi Lajos Sporttelep sportpályáját a lelátóval együtt**. Ez utóbbi megvalósításában előfinanszírozással segítettünk. 2014-ben szintén helyi összefogásnak köszönhetően a Móricz Zsigmond Református Kollégium, Gimnázium, Szakközépiskola és Általános Iskola udvarán létesíthettünk egy 22x44 m-es **műfüves focipályát**. Ebben a fenntartó Kisújszállási Református Egyházközség, a Magyar Labdarúgó Szövetség és önkormányzatunk vállalt szerepet. A 27.750.000 Ft összköltségű projektjéhez 30% önerőt, azaz 8.325.000 Ft-ot kellett biztosítani. Ebből 4.910.876 Ft-ot az intézmény és fenntartója vállalt, a további 3.414.124 Ft-ot pedig önkormányzatunk.

A hulladéklerakó telepek rekultivációja - európai uniós normák szerint

A hulladékgyűjtés és a hulladék elhelyezése egyaránt része egy település tisztaságának. Mint írtuk, **a városunkban keletkező hulladék jelentős része újrafeldolgozásra kerül. Több olyan hulladékfajta van azonban, amelyeket egyelőre még csak hulladéklerakóban tudunk elhelyezni.** Ezen a területen ugyanakkor nagy lépést tettünk előre.

Városunkban néhány éve még két hulladéklerakó működött, jogszabályi rendelkezés alapján azonban 2007 második felében az egyiket teljesen, a másikat részlegesen be kellett zárunk. A helyzet megoldására **a Karcagi Többcélú Kistérségi Társulással együttműködve, aktív szerepvállalásunkkal 2010-ben sikeres pályázatot nyújtottunk be öt – közöttük két kisújszállási és egy-egy karcagi, berekfürdői és kunmadarasi – hulladéklerakó telep rekultivációjára. Ennek köszönhetően 1 milliárd 370 millió Ft európai uniós támogatású pályázati programot valósíthattunk meg közösen.** Esetünkben a munkálatok 2012 végére készültek el. Az eredmény a hulladéklerakó telepek okozta tájsebek begyógyítása, korszerű rekultivációja.

Akik ma a rekultivált hulladéklerakó telepek környékén járnak, a rendezett és tiszta környezet láttán talán már el sem hiszik, hogy néhány éve még szeméthalmok tornyosultak ezeken a helyeken. Nagyon sok munka van a mostani állapotok megteremtése mögött. A szakemberek minden egyes hulladéklerakót megvizsgáltak, és azok állapotának megfelelően választották meg a rekultiváció módjait. Azt például, hogyan védjék a talajvizet, hogyan rendezzék el az egyes hulladék- és földrétegeket ahhoz, hogy a tömörített hulladék lebomlása megfelelő legyen, és a lebomlás során keletkező gázok távozhassanak, ne okozzanak öngyulladást. Az is fontos szempont volt, hogy milyen vastag földréteget terítsenek a hulladékra, hogyan telepítsék ezt be növényzettel, és magát a növényzetet hogyan védjék, ápolják. Érdemes tudni azt is, hogy a környezetvédelmi hatóság 20-30 év úgynevezett utógondozási kötelezettséget írt elő. Ez azt jelenti, hogy ez időszak alatt folyamatosan figyelemmel kell kísérni a rekultivált területek környezetre gyakorolt hatását. Ez a feladata az elhelyezett monitoring kutaknak, a biogáz-kiszellőztető kutaknak és a süllyedésmérő eszközöknek. **Mindezzel a szigorú európai szabályozásnak megfelelően járunk el.**

Mint említettük, az egyik hulladéklerakó telepünket részlegesen kellett bezárunk. A kommunális hulladékot nem szállíthatjuk most már ide, e hulladékfajtát a karcagi hulladéklerakó telep fogadja be. **A kisújszállási telep még működő részében inert (építési) törmeléket dolgozunk fel, és itt működik a komposztáló telep is. A másik, teljesen bezárt és helyreállított telepen végzett emberi „tájgyógyító” munka eredményességét azok a hatyúk és más vízimadarak jelzik, amelyek ideköltöztek.** A rekultiválás során a hulladék átdepózásakor mélyedések keletkeztek, amelyekben az eső- és talajvíz kisebb tavakat (záportározókat) alakított ki. E tavak széleire tájjellegű növényeket, fákat telepítettünk.

Közöttük – a helybeliek öröme – vízimadarak, hattyúk telepedtek meg. A Hortobágyi Nemzeti Park munkatársai több védett madarat is láttak itt, ezért javasolták a terület védelmét.

Szélerőművek telepítése

Az Alerion Hungária Energetikai Kft. azzal a kéréssel kereste meg önkormányzatunkat, hogy támogatást kérjen a város külterületén tervezett szélerőmű park megvalósításához. A cég az előzetes mérések és kutatási eredmények alapján településünk külterületén hosszú távú együttműködés keretében szélerőmű parkot kívánt létrehozni, üzemeltetni és a termelt zöld energiából származó előnyöket a települési célok elérése érdekében, a helyi közteherviseléshez hozzájárulva megvalósítani. A szélerőmű park létesítéséhez a város hatályos településrendezési tervének módosítása megtörtént, azonban elgondolkodtató az a magatartás, melyet néhány a mezőgazdasághoz kötődő vállalkozás tanúsított.

Geotermiák hasznosítása

Kisújszállás területéről jelentős mennyiségű és kiváló minőségű termálvíz érhető el, melynek hasznosítása során a gyógyfürdő igényeinek kielégítésén túl az energiatermelésben való hasznosítása is kiemelkedő szerepet tölthet be. A Kumánia Gyógyfürdő építésével összefüggésben új kutat fúrtunk, melynek 63 °C-os termálvize további hasznosítást tesz lehetővé. Ezzel az önkormányzat élt is a fürdő és szálloda fűtésének megtervezése során.

Környezeti kultúra (köztéri alkotások)

A környezeti kultúra fogalma alatt az esztétikus, rendezett és tiszta város követelményét fogalmazhatjuk meg, benne a rendezett, köztéri alkotásokkal és utcabútorokkal otthonosabbá tett városkép iránti elvárásunkat. A város tisztaságának érdekében végzett feladatainkat és elért eredményeinket – szelektív hulladékgyűjtés, megújuló energiaforrások hasznosítása, a Települési Környezetért megyei kitüntető cím elnyerése – már bemutattuk, **e helyen azokat a tárgyi eredményeket összegezzük, amelyekről szebb város vesz körül bennünket és az ideérkezőket. Az új köztéri alkotások mindegyike olyan, amelyekhez jelentős pályázati támogatást sikerült elnyernünk, és a lakosságot is sikerült megszólítanunk, hiszen többen örömmel segítettek közadakozásukkal a megvalósítást.**

A Bagaméri-szobor az elmúlt négy év egyik legkülönlegesebb képzőművészeti alkotás városunkban, részben témája, részben pedig megformálása miatt. A témája miatt azért, mert egy regénybeli, de egyben létező személyt örökít meg. Csukás István kisújszállási születésű író – városunk díszpolgára – itt töltött gyermekkorában ismerte meg Bagaméri Mihály fagylaltost, akiről közismert ifjúsági regényének, a Keménykalap és krumpliorr című könyvének egyik kulcsszereplőjét, az „elátkozott” fagylaltost formázta meg. Róla készített szobrot Pintér Attila szobrászművész. Bagaméri szobra városunk egyik idegenforgalmi érdekessége lett. A szobor állításának bekerülési költsége mintegy ötmillió forint volt, ebből 3,3 millió Ft a Nemzeti Kulturális Alap pályázati támogatása volt, a lakossági felajánlások és önkormányzati forrás egészített ki. 2013. szeptember 28-án, a Kivilágos Kivirradtig Fesztivál keretében avattuk fel, rendkívül nagy érdeklődés – és tegyük hozzá – az érdeklődők részéről érzékelhető szeretet kíséretében. A média részéről is élénk érdeklődést tapasztalhattunk.

A Piacos fiú szobrát is közel hasonló figyelem kísérte. Pintér Attila szobrászművész ezen újabb utcaszobor alkotása a Kálvin tér egyik színpontja lett. Önkormányzatunk e szobor állíttatásával a hajdani piacnak kívánt emléket állítani. Egy régi, százéves fotó egyik szereplője adta az ihletet, amelynek nyomán egy piacról érkező vagy piacra menő (?), mezítlábas kamasz fiút ábrázoló szobor megszületett, megrakott kosárral és egy kannával a két karján. A szobrot a városközpont funkcióbővítő felújítása című pályázat keretében valósítottuk meg 6,3 millió Ft költségből. 2014. június 15-én, a Bagaméri Családi Nap keretében avattuk fel.

A Kálvin tér történetét bemutató táblákat, melyek a Református templom déli bejáratához közel kaptak helyet, e helyen említjük meg. Azért készítettük, hogy információkkal emlékezzünk és emlékeztessünk a város főterének legfontosabb eseményeire.

A Bárány-kút (2010) és a Pásztorkodás emlékhelye (2011) szintén érdekességei lettek városunknak, és bár alapvetően nem önkormányzati forrásból valósultak meg, több képviselő-társunk aktív szerepet vállalt a létrejöttében. Az előbbi létrehozása a Kisújszállási Nagykun Polgári Kör települési képviselő tagjainak, az utóbbi pedig a Városvédő és -Szépítő Egyesületnek köszönhető.

A humán napóra és városmakett sajátos képzőművészeti produktuma lett a városnak. A Városháza előtt felállított, Pintér Attila szobrászművész által készített alkotás érték és érdekesség egyszerre. A városközpont meghatározó épületeinek makettjét formálja meg. Az alkotást 2014. augusztus 20-án avattuk fel. A térinstalláció megvalósítására 4 millió Ft támogatást nyertünk el a Nemzeti Kulturális Alap Igazgatóságához benyújtott pályázatunkkal, az melyet önkormányzatunk 1,7 millió Ft önerővel egészített ki.

Az első világháborús lovas szobor Tápai Antal alkotása, 1941-ben állíttatta a város. Alapzatán a „Nagy Háború” 428 kisújszállási áldozatának a neve szerepel. Az első világháború kitörésének centenáriumi évében önkormányzatunk 3 millió Ft támogatást nyert el az Első Világháborús Centenáriumi Emlékbizottsághoz benyújtott pályázata alapján a szobor felújítására. Ehhez az összeghez képviselő-testületünk további fél millió Ft összeget biztosított. A felújítási munkálatok 2014 szeptemberében kezdődtek meg, avatására már a 2014-ben kezdődő önkormányzati ciklusban kerül sor.

Kiss Tamás kisújszállási születésű költő, irodalmár, városunk díszpolgára. Az ő emlékére is szeretnénk szobrot állítani, az erre benyújtott pályázatunkra 3 millió Ft támogatást nyertünk a Nemzeti Kulturális Alaptól. A szobor megvalósítására 2015-ben kerül sor.

Mellékletek

1. A helyi iparüzési adó megoszlása az adófizetésre kötelezettek (adóalanyok) száma szerint 2006-2013
2. A képviselő-testületi és bizottsági ülések, valamint a meghozott határozatok/rendeletek száma 2010. október 21-től 2014. augusztus 31-ig
3. A világítás- és fűtőkorszerűsítés megvalósítására kötött szerződések lejárata
4. Pályázatok
5. Költségvetési bevételek alakulása 2010-2014
6. Költségvetési kiadások alakulása 2010-2014
7. Fejlesztési-felújítási kiadások 2010-2014
8. Egy állandó lakosra jutó költségvetési bevétel és kiadás összege, változása